

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti:

Besenyői BEÖTHY KÁLMÁN alezredes

Segédszerkesztő:

BENEDEK MIHÁLY őrnagy

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

II. KERÜLET, FŐ-UTCA 71. SZÁM.

Postatakarékpénztári

csekk száma:

25.342.

Megjelenik:

minden hónap 1-én 6 óra 15-én

Telefon: 153-079.

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.*

Amen.

A hála-törvény.

Az élet megköveteli önmagáért a küzdést, az áldozatokat s az, aki erejét, képességeit és tudását csak megállapítja, de nem használja vagy nem adja egészen a küzdelembe, lemarad, elvész. A nemzetek élete, a történelem, könyörtelen éppen így: kiselejtezi azt a nemzetet, amelynek fiai a kényelem, önzés és egyéni érdekek útjait járják és még veszély idején sem képesek, ha kell, a legnagyobb áldozatra, az életnek az odaadására. Szemünk előtt nemzetek állanak, akiknek a fiai nem voltak a véráldozatig egészek és népek vannak, amelyeknek a fiai egyetlen-egyet ismernek csak: mindent odaadni a hazáért. Ennek is, annak is a sorsa ismert.

● A magyarságot ezer esztendő véres, küzdelmes sorsáradataiban az óvta meg a pusztulástól, hogy hőseinek légióit mutathatta és vethette a küzdelmek, a lét kérdését eldöntő harcokba. Ezek a hősök magukban hordozták a népük küldetését és világos tudatában voltak elhivatottságuknak, így harcoltak és így haltak meg. A nemzet is tudta ezt és innen van az a tudata, hogy önmagát becsüli meg, ha hőseit becsüli.

Augusztus 20-án hősi halált halt a nemzet egyik legnagyobb reménysége, egy hőse, a Kormányzó-helyettes Úr Ó Főméltósága. Elevenen él bennünk az érzés, amikor ennek hírért vettük és elevenen érezzük a könnyeink forróságát, megrendülésünk őszinteségét és a fájdalunk mélységét.

Még a fülünkben van az Apa szerető szavainak csengése, amellyel a harctéren levő fiának üzent és alig néhány nap múlva a Sors feleletet adott a hazaváró üzenetre...

Előttünk van az árván maradt Hitves és a Gyermekek mosolygó, csak a játékot és az örömeiket ízlelgető arca, minden tisztaszándékú magyarnak szívébe zártan.

Minden szeretetünk, hódolatunk a Családé volt és azé ma is és most már a magyar törvénytár szerint is.

A magyar ősi törvénytár egyik legszebb törvényét iktatják be akkor, amidőn a Horthy-nemzetség érdemeinek és a hősi halált halt Kormányzóhelyettes Úr emlékére alkottak törvényt.

A nemzet önbecsülésének, hálájának ez a megnyilatkozása szerves része a nagyjait megbecsülő, minden kiváló tettet számontartó, megőrző és jutalmazni kívánó örök magyar tiszteletadásnak. Lényegére nézve nem különbözik attól az oroszországi tisztáson hantolt jelképes sírhalomtól, amelyet az arcvonalon küzdő katonáink emeltek emlékezetül azon a helyen, ahol a nemzet nagy reménye a hazáért áldozta ifjú életét.

Azok, akik önmagukon is érzik, hogy az egyéni adottságok teljes átadásával végzett munka egy kissé mindig emberebb emberré és magyarabb magyarrá teszi őket, azok tudják, hogy az országmentő és gyarapító Apa érdemei és szeretett fiának hősi halála olyan történelmi kincse lett és marad a nemzetünknek, amelyből nemzedékek ereje fog sugározni a nemzet életére és amely a szeretetet és hűséget elhalványodni, kisebbedni soha nem engedi. Ennek adott kifejezést az országgyűlés, amikor hangsúlyozva a Horthy-nemzetséggel immár több, mint két évtizede fennálló, elszakíthatatlanná vált kapcsolatunkat, törvénybe iktatja a család el nem múló érdemeit és megörökíti a fiatal hős emlékét.

A nemzetnek ez az ön- és történelemszemlélete nyilatkozik meg azokban az intézkedésekben is, amelyeket a hősi halottaink hátramaradottjai érdekében tesz és meggyőződésünk, hogy ha valamikor a sorsunk során, akkor most megtanulja a nemzet, hogy mit jelentenek számára az orosz síkon domborodó sírok és mit az itthon árvánmaradottak. Hisszük, hogy a hűségesen, becsülettel és vitézül helytálló elvesztésében felismeri a nemzet a hősök új értékét és a példaadás sorsot formáló erejét.

Milyen óriási érték lenne az, ha a novemberi sírokat látogató milliók szívében mindenki a maga közvetlen megsiratottja mellett illő hálával gondolna azokra, akik érte, értünk maradtak ott, valahol az élet és elmúlások arányaiban soha nem látott harcmezéjén, ahol el fog dőlni az, hogy a Krisztus-adta lélek erősebb-e vagy az őt tagadók világa?!

A csendőr hivatástudat.

Írta: dr. TEGZES ERNŐ százados.

A csendőrhivatus betöltése.

Az ismertetett követelmények olyan természetűek, hogy együttesen nagymérvű áldozatvállalást és a hivatással szemben valóságos önátzatot kívánnak meg. Ezeknek pedig csak úgy felelhetünk meg, hogyha hajlamaink segítségünkre sietnek, a legteljesebb kedvvel vállaljuk őket és szükségességüket belátjuk. Mindehhez elsősorban tartós *önmegszervezésre* van szükségünk.

Mindnyájunk magatartásának, cselekvéseinek legmélyebb indítéka az életösztönben keresendő. Az életösztön az, mely arra készlet bennünket, hogy magunkat védjük, de arra is, hogy érte harcoljunk. (Harci ösztön.) Ez az ösztön azonban csak egyirányú erő, mely esetleg végveszélybe is dönthet. Ezért szükséges az akarat irányító és megfékező hivatása, mely az értelem által fel-fogott és meghatározott célra irányítva és mint érzést tudatosítva harcivágygá, életvággyá alakítsa át az ösztönt és kitartással felruházva hasznosítsa. Az életösztön, mint életerő így tehát a legfontosabb szerepet kapja akkor, ha az ember életfeladatát akarja megvalósítani. Az életerő az létszeretéből fakadó lendület, mely a munka lendületét is jelenti. Nyilvánvaló, hogy akiben nincs életerő, létszeretet, lagymatag, puha, erőtlen valaki.

Az akarat által irányítható életerő felhasználásához szükséges, hogy az érzések olyan forrásból táplálkozzanak, melyet átélünk. Ez a forrás a Haza. Így érzéseink érzelmekké válnak és állandósulnak a hazaszeretet érzületében.

Az ember elsősorban a maga helyzetén kíván változtatni és csak akkor alkalmazkodik környezetéhez, ha egyéni törekvései akadályokba ütköznek. Az alkalmazkodás az ösztönök részéről igen lassú s így a társadalmi együttélésben veszélyeket jelenthet. *Értelmi belátás* szükséges tehát az alkalmazkodás meggyorsításához. Ez a meggyőződés. A csendőr szempontjából ez az alkalmazkodás igen fontos, mert csak így illeszkedhetik be a hivatás közösségébe. Az alkalmazkodást kiegészíti az akarat, mely legyőzi másirányú törekvéseiket és megakadályozza, hogy azok káros hatást fejtsenek ki. Az akarat azonban mindig a hazaszeretet indítása és az értelmi belátás alátámasztó közbelépése folytán alkalmas arra, hogy a csendőr annyira legyőzheti ösztöneit, mint ahogyan hivatása megköveteli. Ez az önlegyőzés annyira lényeges, hogy a csendőr hivatás harmadik feltételeként az *önuralom* jelentkezik.

A belső önmegszervezés három alappillére tehát a hazaszeretet, az értelmi belátáson nyugvó meggyőződés és az önuralom.

Ezek biztosítják a teljes önátadást, mely így magában foglalja a feltétlen engedelmességet, a hivatás átérését és a kötelességek belátását. Teljes önátadás mel-

Talán . . .

Írta: NÉMETH PÉTER.

Azt mindig, mások és önmaga előtt is elismerte Iván őrmester, hogy a feltűnést keltő nyomozásban sikerének a kimunkálója özvegy Jankó Imréné volt, a hites kárbeccslő híresszép leánya, aki a városból néhány heti pihenőre jött, az urát felejteni. Mások előtt azonban soha nem említette, hogy amióta az asszonnyal beszélt, más gondolata se volt... Véletlenül került eléje az özvegy, amikor egyik reggel ráköszönt:

— Jó reggelt, őrmester Úr!

— Isten éltesse! — felelte szokásszerűen és meglepetve nézett a fiatal, gyászruhás asszonyra, aki akkor valamit mondott, megmondott és ezzel a már kibogozhatatlannak látszó ügy világos lett, az összekuszált szálak rendbe sorakoztak, világos út nyílt a tetteshez, botorkálás nélkül vihette a bilincseket a megtudott személy felé.

Ezer gondja és baja volt azóta is, de Jankóné szemét mindig maga előtt látta és egyre inkább látni akarta, vágyott a hangját hallani s a vágyak egyszer aztán, helyi szolgálatban, elvitték az asszony házához.

Kiszámított, meggyalult tervekkel lépett az udvarba és amikor Jankóné megjelent a tornácon, elfelejtett mindent...

Iván őrmester erre nem számított, ennyi szépséget nem várt és a szája szélén maradt a meleg köszöntés, de annál lázasabb fény zúdult szeméből az asszony felé. Befényképezte magába a mély, fekete szemeket, amelyekben derű volt és fiatalság, vonzás és forróság, néma tilalom és szótlán biztatás, belevészte a szemébe a nyulánk alakot, a ragyogó fehér fogakat és a nap-tól-e, fiatalságtól-e, piros száját. Nagyon szép volt az asszony és Iván őrmesterben összeomlott minden hivatalos és nem hivatalos érvelés arról: miért is jött ide most.

Az asszony elnevette magát és Iván őrmester úgy érezte, hogy valami nagyon jó homály borul rá, amelyből egyedül az asszony szétnyílt ajkáról ragyogó mosoly világított feléje. Derékszíját megigazitotta, keze egy pillanatig a pisztolyon nyugodott s ez a kis tudatos mozdulat visszaadta a nyugalmát.

— Engedjen meg, nem hivatalosan vagyok, de... magát sehol sem látni és én most kaptam meg a dicséretet a nyomozásért, eljöttem megköszönni a szíveségét.

Jankóné keztenyújtott. Egészen kicsi, de erős keze volt. Iván őrmester jóleső biztonságot érzett, amikor a meleg ujjakat megszorította.

— Ha van ideje, kerüljön beljebb, szívesen látom. Nincs nagy rend, az igaz, nagytakarítás van, de egy székecske csak jut — mondta az asszony.

Szeme a csendőr szemét kereste. Tetszett neki Iván őrmester?...

*

Ez a látogatás aztán megisméltődött és Iván őrmester egyszer azon vette észre magát, hogy más gondolata sincs, mint az asszony. Hiába igyekezett hűvösen mérlegelni a maga helyzetét, elhessegetni magától az asszony arcát, — nem ment. Megoldhatatlannak látott helyzetéből végre is az asszony riasztotta fel.

— Holnap Péter-Pál, menjünk, ha akarja, együtt templomba, — mondta Jankóné néhány nap múlva. Szíves szavából, mosolyából és kézzorításából Iván őrmester felé ígéretek integettek és Iván őrmester azon az estén csak járta, egyre járta az udvart, a folyosót, a szobákban nem találta a helyét. A másnap járt az eszében és az: mit akar ettől az asszonytól? Ki ez az asszony, jóformán semmit sem tud felőle, csak azt, hogy szép és ő melegre, szeretetre vágyik, nagy szeretetre...

Másnap az asszony nem mutatkozott sehol. Iván őrmester úgy találta, hogy a templomban mindenki kép-mutató, nem igaz semmi, az utca is csak színtelen

lett biztosítva van a munka pontos elvégzése. Mert, ha teljesen átadjuk magunkat munkánknak, ez nemcsak a legeredményesebb lesz, hanem egyben a legkényelmesebb is. Sohasem fáraszt az a munka annyira, amit kedvvel és odaadással végzünk, mint az, amikor arra ügyelünk, hogy meg ne erőltessük magunkat. Az önmagunk fékezése akarati munka és sok lelki erőt fogyaszt, ezért igen fárasztó, sokkal fárasztóbb, mint maga a munka. Amellett elvesztjük a meglegedettség érzését is, mely a jól végzett munka után eltölt bennünket, sőt a kisebb eredmény még bosszankodással is árt nekünk. Viszont az, aki hivatását tölti be, annak magát teljesen átadja, nem szorul biztatásra, sőt a munka végzése büszkévé és boldoggá teszi.

Az önátadás második pillérének az értelmi belátást jelöltük meg. Ez lehetővé teszi, hogy alkalmazkodjunk a törvény által megszabott működési lehetőségekhez. Belátjuk, hogy a csendőr csak eszköze az államhatalomnak és nem maga az államhatalom. Úgy helyes, ha cselekszik, mint ahogyan a törvény neki előírja. Mert minden túlhágás a közösség kárát jelenti. Ezért pontosan betart és végrehajt minden parancsot, mert ez az egyedüli helyes: így cselekszik valóban a közösség érdekében.

Minden ember mélyén van egy olyan sötét rész, amiről nem is tud. Ez zárja magába azokat a törekvéseket, amelyeket öntudatlanul valósítunk meg cselekvéseinkben. Ilyen például az érvényesülési vágy. Vannak

üresség, valahol a messziben mégis sugárzott Jankóné szeme, valahonnét a hangját hallotta, látta káprázó szeme előtt az asszony karcsú alakját, a nyári nap sugarában pirosítani az asszony száját.

— Nem jött, megyek én! — vágott öklével a levegőbe. Megállott, körülnézett és nekivágott a házak sorának. A posta mellett befordult az asszony portájára. Határozottan lépett a tornácra, dühösen kopogott. Nem gondolt mással, csak azzal, hogy megcsúfolta az asszonyt, játszik vele és ez az érzés elviselhetetlen volt számára. Az asszony ezzel fizet odaadásáért, mélységes tisztelétéért?

A szobajutó kinyílt, belülről hűvös csapott Iván őrmester arcába, hűvös, a szoba árnyassága. A nap viszont beszökött a küszöbön, amely mögött ott állott az asszony. Az arcán aranyugárszín, meleg a mosolyán. Kézadása bátor volt és nagyon szíves.

*

— Azt ígérte, templomba jön, becsapott. Az kellett volna most, hogy ne jöjjenek, de jönnöm kellett. Maga ez alatt a három hónap alatt az életem egy darabja lett s ha Magára nem gondolok, ürességet érzek és azt, hogy befejezetlen, akármit teszek. Csendőr vagyok és ezért nem szeretném elfelejteni, hogy most Péter-Pál napján, délelőtt, itt mondom meg magának, hogy elmegyek, mert ha szíves is hozzám, azt érzem, nem én vagyok az, akit el akar érni Maga. Ne szóljon közbe, most csak hallgasson, nekem le kell számolnom, különben megzavarodva járom a szolgálatom útjait. Én tudom, látom, hogy Magának én kevés vagyok, Maga más világ emberét várja, vidámabb, szabadabb embert, akivel szép utakat tesz meg majd... Én akkor voltam örült, amikor Magára mertem gondolni, amikor a Maga utáni első gondolatomat nem fojtottam meg mindjárt. Örült voltam, most látom, mert érzem, hogy megperzselődtem Maga mellett és most már látom, hogy ha csak egy

emberek, akik túlzott módon próbálnak ennek engedni. Ha azt vesszük, hogy legtöbb emberben valami hiba van a lélek egyensúlya körül, vagyis többre vágyik, mint amire képes, akkor tüzetesebb kivizsgálással megállapítjuk, hogy ezek önmagukban sokkal kevesebbre becsülik magukat embertársaiknál. Ez a lebecsülés némely embernél arra vezet, hogy kevesebb értékét olyan törekvéssel pótolja, mellyel a többieket túlszárnyalhatja. Így lehet az illetőből törtető.

Az emberben vannak durva, nemtelen indulatok, melyek károsak nemcsak az emberre, de a közösségre is, amelyben él. Ezeket csak az akarat győzheti le, az *önuralom*. Ez biztosítja a csendőr részére a nyugodt szolgálatteljesítést és a hatalmaskodástól való tartózkodást.

Az önuralom, az önfegyelem és a belátás alapján az érdektelenség vagy pártatlanság, a megvesztegethetetlenség, a tapintatossággal párosult erély, az óvatosság és titoktartás, mint az alkalmazkodás elemei könnyen biztosíthatók.

Az önmegszervezés külső oldala a munka megszerzése. A hivatás, mint lehetőség a tevékenységre, arra kényszeríti a csendőrt szinte ösztönösen, hogy a munka végzését életcélként, életfeladatnak tekintse. Ha ezt nem tehetné meg, pótcselekvésekbe menekülne. Ezért fordul elő, hogy az a csendőr, aki nem hivatást, hanem csak kenyérkeresetet keresett nálunk, igazi hivatásának betöltése elé szinte gátat vetett. Ezért olyan cselekedetekre ragadtatja magát, melyek szinte menekülést jelentenek.

tenyényi volna is köztünk a távolság, akkor is egy egész világ választana el kettőnket egymástól.

— Maga bennem, most már látom, csak a csendőrt látja, aki egy faluhoz van kötve, aki biztosan nem tud Magának olyan életet biztosítani, mint amilyent Maga kíván. Tudom, hogy Maga bőségben élt az ura életében, én csak szerény világot teremthetek Maga körül, persze, hogy csak játszik velem. Az ablakból integetés, a templombahívás, a kézszerítés, sok minden más, csak játék...

— Iván, — szólt közbe az asszony, — Iván, ne folytassa. Lehet, hogy később megbánom, amit most mondok, de megmondom. Én valóban más életre vágyom. Ez a nyugalom, ez a csend engem megöl. Én a város vagyok, már ott élek csak, Maga a falu. Néha melegebben is gondoltam Magára, nem sajnálom, jól esett, a városban nincsenek ilyen őszinte szemek és szavak, mint a Magaé, néha nem láttam napokig s ilyenkor vágytam Maga után és attól is tartanom kellett, hogy hírbehoznak és fájt volna nekem, hogy ha van valakije, aki vár Magára, akkor annak bánatot okozok. Megvallom azt is, hogy Maga már-már több volt nekem, mint egyszerű ismerős, de igaza van, én más útra vágyom innen. Ígértem, hogy templomba megyek s tudtam, hogy nem mondok igazat, de azért tettem, hogy jöjjön el és vonjon kérdőre és tudtam, hogy akkor mindent tisztázunk. Ha nem is vágytam volna ide a csendbe, a faluba, most, a végén azt mondom, hogy mégis jó volt, legalább megismertem magát... De most már megyek. Talán jó lett volna a Maga ragaszkodásával, hűségével, tiszteletével körülvéve élni, de én...

— Megyek — állott fel Iván őrmester, — Maga jó asszony, hogy ezt megmondta nekem. Most már nem is haragszom. De rossz asszony, hogy csak most mondja ezt nekem, hogy kedves volt hozzám, hogy elfogadta a szemem hűséget mutató csillogását, hogy ennyire közel engedett Magához. Nem esküdözöm most, mikor elmegyek, anélkül mondom, hogy soha se fogom elfelejteni.

Így lesz hatalmaskodó a mézárósnak való, iszákos a semmirevaló, adósságcsináló a törtető, stb.

Szükséges tehát, hogy a munkát hivatásnak ismerjük meg és érezzük át, különben elfáraszt és elkedvetlenít. Aki olyant csinál, aminek a célját nem látja helyesnek, elkeseredik, meghasonlik önmagával és az egész világgal. Az ilyen ember gyűlölködő, összeférhetetlen és mindenféle képen kárt okoz a testületnek. Mert a hivatás betöltése sohasem lehet fárasztó, sőt annyira elmélyedővé teszi az embert hogy nem törődik önmagával semmit. Ez pedig ártalmas lehet a testi erőre, ezért a munkát meg kell szervezni.

A szolgálatteljesítésére nézve a csendőségi szolgálati utasítás pontosan intézkedik. Ezen belül azonban a csendőrré bizza, hogy cselekvési ütemét hogyan szabályozza. Értelmi belátással és önuralommal rendet és beszállást kell teremtenie. Vannak, akik egyfolytában tudnak hosszú ideig munkálkodni, mások pihenőkkel megszakítva. Önuralommal úgy osszuk be tehát a munkát, hogy az eredményes legyen, de testünket is friss erőnlétben tartsuk.

Senki nem tud mindig egyformán dolgozni. Vannak időszakok, amikor még gondolkodni is képtelen. Ilyenkor ügyesen pihenőt kell közbeiktatni, ha ez sem segít, orvoshoz kell menni. Legjobb, ha magunkat megfigyeljük, hogy mi az, ami a munkában megakadályoz bennünket. De ez az önmagunkkal való törődés ne menjen túlságba, mert a végén akármit csinálunk, saját magunkkal foglalkozunk.

Sok ember a munkának nagy belső feszültséggel lát

Az is biztos, hogy ilyen őszinte embert sohasem talál többet. A Maga emléke, arca, szeme, szava, az én világból, a csendőri világból soha ki nem vész, de nem vész ki a város iránti gyűlöletem sem, mert a város viszi el tőlem, aki itt maradok az én csöndes falumban. Ne higgye, hogy a város ragyogása, most, hogy egyedül maradt a világban, nagyobb nyugalmat fog adni, mint az itteni csöndes, de igaz és mindig egyformán őszinte falu világa. Ezt biztosan tudom. Elmegyek és elviszem magammal minden szavát, minden mozdulatát... minden jót kívánok Magának... nem is köszönhet másként, úgy-e, egy csendőr?...
 *

Iván őrmester szikrázó napfénybe lépett. Megállott a tornácon, mélyet sóhajtott. Évek szaladtak el előtte, pillanat alatt: fehérhajú anyja, szegénységük miatt félbemaradt iskolái, tisztos ház, rendes udvar, szomorú, de tiszta szegénység, a pillanat, amikor feltette a tollas kalapot, három testvér küzdelme az árvasággal és az étellel, a háború, egy leány, Biczó Zsuzsa, aki soha egy szót nem szólt, ha ő másfelé nézett, csak hűséges, dióbarna szemében fényesedett ki a lelke szomorúsága...

Az asszony szólalt meg mögötte, keze a kezéhez ért:

— Iván, nézze, talán egyszer...

Iván őrmester elkapta az asszony kezét, az asszony megingott, de Iván eltolta magától, a szemébe nézett és azt mondta:

— Talán?...

Bevágta az ajtót, a laktanya felé indult...

Az asszony a helyén nem mozdult. Valami meleg a szeme felé indult és a szívében szemrehányás született:

— Még sem kellett volna ezt tennem...

neki. Például a csendőr írásbeli feladatot akar végezni vagy tanulni. Erősen összeszedi a figyelmét és nagyon akar dolgozni, vagyis inkább az akarátában bízik, mint az ösztöneiben. Nyilvánvaló, hogy máris úgy körülbástyázta az emlékezetét, a felfogóképességét mindenféle más körülménnyel és olyan merevvé vált, hogy képtelen felvenni új ismereteket, vagy megoldani feladatot. Nyugodt önbizalom és hit kell, hogy menni fog, ha szorgalmasan, kitartóan dolgozik. Azzal a nekifekvéssel már előre kimeríti magát, az utóbbi nyugodt átengedettséggel fellazítja felvevőképességét, mint az eke az anyaföldet.

Előfordulhat az is, hogy valami munka annyira el-lenszenvesnek mutatkozik, hogy azt képtelenségnek tartjuk most elvégezni. Ha lehet, tegyük félre bizonyos időre és várjuk meg azt az időt, amikor feloldódunk és a munka könnyen elkészül. Általában semmit nem szabad túlhajtani, hanem mindent akkor végezni, amikor az ideje elérkezik. A tanuláshoz is sok ismétléssel, de kevés új ismeret felvételével kell eljárni. Az emlékezet bizonyos ponton kifárad és erőre kell kapnia, hogy ismét szolgálatképes lehessen. Ezért erre időt kell neki hagyni. Aki mindennap keveset tanul, többet tanul, mint aki egyszerre sokat tanul és azután nem ismétli. A tanulás nem más, mint bevésés az emlékezetbe. Ha ez fokozatos, akkor eredményes.

Adódhat olyan munka, amit egyszerre elvégezni nem lehet eredményesen. Ezért be kell osztani. De helytelen, ha a munkát csak bizonyos időre adagoljuk, különösen szellemi munkánál áll ez így. Ha feljelentést szerkesztek, vagy írásbeli dolgozatot készítetek, előbb jól átgondolom, a szükséges törvényeket, utasításokat gondosan átolvasom, azután jól áttekintem az anyagot és a végén, szinte tollbamondásra lérom. Nyilvánvaló tehát, hogy a különböző más tevékenységek között adódó kis időket is felhasználom és apró papírdarabokra feljegyzem gondolataimat. A gondolat hamar elszáll, de, ha feljegyezzük, mindig megmarad.
 *

Összefoglaltuk vázlatosan a csendőr hivatásának követelményeit és azokat a feltételeket, módokat, melyek e hivatáshoz szükségesek. Látjuk, hogy a csendőr élete mindenféle vonatkozásban erős korlátok között folyik le, melyben a magánélet a legszűkebb körre szorul. A csendőrség a rábízott feladatot csak erős fegyellemmel összefogott emberekkel végezheti el. A csendőrré bízott különleges jogok állandó ellenőrzést, megelőző beavatkozásokat igényelnek, nehogy bárhol visszaélhessenek velük. Ezért kell az egyenruha gombjaitól kezdve az őrsirodaasztal polcainak számozásáig a legkínosabb egyöntetűséget kívánnunk, hogy az ellenőrzés minél hézagmentesebb legyen. Ha a bankban óriási kincset őriznek, még az igazgatót is ellenőrzik, nehogy kísértésbe jöjjön. Van-e nagyobb kincs a magyar nemzet becsületénél?

Mindezeket át kell éreznie és tudnia kell annak, aki a csendőrpályát hivatásának vállalta. Aki azt mérlegeli, hogy érdemes-e a fizetésért magát megerőltetnie, lelkiismeretesen dolgoznia, az nem hivatásból munkálkodik, tehát egyszerű béres vagy napszámos.

Azt az önálzatot és nagy áldozatvállalást, mellyel a csendőr hivatását betölti, pénzzel megfizetni nem lehet. Nem a jutalom, nem a fizetés csábítja a csendőrt, hanem az a tudat, hogy a hivatását tölti be, azt a hivatást, melyre az Uristen teremtette, mely nélkül élni sem tud. Ezért büszke hivatására és ez a büszke öntudat ad

neki erőt, kitartást szolgálata minden veszélyének és fáradságának elviselésére. Legszébb jutalma pedig fáradtságáért a nemzet megbecsülése és bizalma, mellyel munkájá iránt viseltetik.

Földi életében minden ember a boldogságot keresi. Ezért küzd, ezért harcol. De csak akkor lehet boldog, ha küzdelme, harca sikeres. Sikerral küzdeni csak olyan beosztásban lehet, amelyik a hivatásunk.

Gépjárművek a csendőrségnél.

Írta: FODOR SÁNDOR százados.

II.

A közlekedésrendészeti szolgálat ellátására beszerzett kétüléses Fiat-Ballila gépkocsik hasznosak voltak ugyan, de még mindig kicsik. A kis gépkocsikon a járóőrök felszerelésének, fegyverzetének, a helyszínelő felszerelésnek stb. az elhelyezése nem volt megfelelően keresztülvihető. Ezért a nyomozó alosztályok részére a Fiat-Ballila gépkocsikkal majdnem egyidejűleg beszerzett Steyr 50 típusú gépkocsiknak a gyakorlatban minden tekintetben megfelelőnek látszó volta miatt, próbaképpen a közlekedési őrsök részére is 3 drb. ily gyártmányú és típusú gépkocsit szereztek be 1938. év nyarán. Ezeket a budapesti közlekedési őrsre osztották be.

A gépkocsik a hozzájuk fűzött reményeket minden tekintetben kielégítették, ezért a csendőrség személygépkocsi állományának kiegészítésére ezeknek a beszerzését határozták el.

*

1939. év elején ismét változás állott be a szervezetben. Úgy a közlekedésrendészeti, mint a híradó szolgálat egyre nagyobb kiszélesedése, illetve erősírájú fejlődése miatt a két rész irányítása és vezetése egy alosztályon belül, tovább célszerűnek nem mutatkozott. Ezért 1939 január 15-én az alosztály ezen két ága szétvált és a nyomozó alosztályon belül létesült külön a közlekedési és külön a híradó alosztály.

A Felvidék, majd az északkeleti magyarság egy részének az anyaországhoz visszatérése, újabb közlekedési őrsök felállítását tette szükségessé.

A tanfolyamok keretében először azoknak a csendőröknek a továbbképzése folyt, akik 1928—29. évben a honvédségnél végezték a mótoros tanfolyamot, így közlekedésrendészeti kiképzésben még nem részesültek. Ez a tanfolyam 1939 március 5-től április 5-ig tartott. Ezt követte még ez évben két közlekedési tanfolyam, éspedig 1939 április 10-től július 15-ig és szeptember 2-től 1940 február 10-ig.

Ebben az évben 53 drb. Steyr-55 típusú gépkocsit rendeltek meg. A visszatért területeken 1939. év tavaszán a kassai, ősszel pedig az ungvári és huszti közlekedési őrsöt állították fel.

*

A visszakért területeken a közbiztonsági szolgálat megszervezése rugalmasságot, mozgékonyt és gyorsaságot követelt. A megszervezéssel járó sokoldalú és nagy területekre kiterjedő munka a parancsnokokat nehéz feladatok elé állították. Ily körülmények között az ezen feladattal járó munkák csakis gépjárművek igénybevételével voltak eredményesen megoldhatók.

A Felvidéken a közbiztonsági szolgálat megszervezése körüli teendőket ellátásához 1939 január 24-től május 1-ig, tehát több mint három hónapig 10 közlekedési őrs 24 gépkocsija volt 6 osztályparancsnokság és

17 szárnyparancsnokság rendelkezésére erre a területre vezényelve. A gépkocsik ez idő alatt úgyszólván állandóan használatban voltak.

Északkelet-Magyarország elfoglalása és megtisztítása során 8 gépkocsi teljesített szolgálatot és állt különböző helyeken, különböző parancsnokságok rendelkezésére. A gépkocsik az ungvári, huszti és beregszászi csendőr zászlóaljparancsnokságoknál, az ungvári és huszti nyomozó-csoport parancsnokságnál, a huszti, munkácsi és ilosvai csendőr századparancsnokságnál, a munkácsi és beregszászi záróvonaltörzsparancsnokságnál, az ungvári és beregszászi osztályparancsnokságnál és a munkácsi és nagyszőlősi szárnyparancsnokságnál teljesített szolgálatot, egy gépkocsi pedig az összekötő-tiszt rendelkezésére állott.

A későbbiek során az 1939 júniusában a kárpátaljai rendkívüli helyzettel kapcsolatosan 1—1 gépkocsit vezényeltek a huszti és a nagyszőlősi őrsökre. Július és augusztus hónapokban három közlekedési őrs (miskolci, mezőkövesdi és debreceni) gépkocsijai voltak az osztályparancsnokságok rendelkezésére bocsátva az új őrsök megtekintésére; augusztus 15-től október 1-ig 6 gépkocsi volt az osztályparancsnoksághoz vezényelve a szárnyparancsnokok rendelkezésére, az ezen a területen felállított őrsök megtekintésére; 1939 december 1-én pedig 1 gépkocsit véglegesen kiadtak a huszti nyomozó-csoport részére.

*

1940 január 2-án a bajai, július 10-én a körmendi, szeptember 1-én a gyulai közlekedési őrsöt állították fel.

Március 1-én pedig a szervezetben állott be nagy változás.

Az ország területének meggyarapodásával kapcsolatosan a közlekedésrendészeti szolgálat ellátására hivatott közlekedési őrsök számának szaporodása olymértvű irányító munkát követelt meg, melynek a közlekedési alosztályparancsnokság már nem tudott megfelelni. A fejlődés az alosztály további kibővítését követelte. Ennek következményeként alakult meg 1940 március 1-én a közlekedési és híradó osztályparancsnokság és gazdasági hivatala. Az osztály közlekedési ága a műszaki alosztályparancsnokságra és három közlekedési szárnyra (Budapest, Komárom, Ungvár) tagozódott.

*

Az új őrsök felállításával szükségletként mutatkozó közlekedési csendőrlétszám betöltésére 1940 február 15-től május 20-ig újabb 3 hónapos közlekedési átképző tanfolyam volt, július és augusztus hónapokban pedig a műszaki alosztályparancsnokság két, egyenként 2—2 hetes mótorkerékpárvezetői tanfolyamot tartott a nyomozó alosztályoktól vezényelt csendőrök részére. Ezt a tanfolyamot a cseh csendőrségtől hozzánk került 11 mótorkerékpár hasznosítása a nyomozó alosztályoknál — indokolta.

*

1940 novemberében újabb 15 drb. Steyr 55 típusú gépkocsit rendeltek meg. Az előzőleg beszerzett 53 drb. gépkocsit az újabb őrsök felállítására és egyes Fiat-Ballila gépkocsiknak — melyek időközben már elhasználódtak —, a kicserélésére részben már felhasználták, az újabb vételt ezek indokolták.

*

Erdély egy részének visszatérésével gépkocsit kaptak az erdélyben felállításra került kolozsvári és marosvásárhelyi kerületi parancsnokságok; az itt felállít-

tott nyomozó alosztályparancsnokságok, végül az osztályparancsnokságok. Ezzel egyidejűleg kapott gépkocsit a kassai kerületi parancsnokság is, a kerület nagy és rossz közlekedési viszonyokkal hátrányos helyzetben levő területére tekintettel.

A gyakorlati tapasztalatok alapján történt előgondoskodásnak volt köszönhető, hogy eltérőleg a Felvidék és Kárpátalja megszállásánál ezen területen használatra került gépjárművek igénybevételétől — hová is megfelelő számú tartalék gépkocsi hiányában a közlekedési őrökről kellett a gépkocsikat elvenni, ami a közlekedési őrök közlekedésrendészeti szolgálatteljesítésének részbeni és átmeneti megbénulását vonta maga után —, itt már a közlekedési őrök gépjárműállományának igénybevétele nélkül, új gépkocsik kiadásával lehetett az említett parancsnokságok gépkocsiellátását biztosítani.

Az erdélyi parancsnokságokhoz beosztott gépjárművek ma is ott teljesítenek szolgálatot.

Erdély egy részének visszatérésével azonnal intézkedések történtek ezen terület közlekedésrendészeti szolgálatának a megszervezésére is. Ezen célból 1941 január 17-én Besztercén, február 1-én pedig Kolozsváron állítottak fel új közlekedési őröket. Az új közlekedési őrök felállításán kívül az erdélyi terület bekapcsolódásával az útviszonyokra való figyelemmel egyes őrök áthelyezése is szükségessé vált. Így került áthelyezésre a debreceni közlekedési őr 1941 február 1-én Nagyváradra és a gyulai közlekedési őr 1941. április 28-án Szegedre.

1941. év elején került a sor az első tehergépkocsi vásárlásra. Ezt elsősorban a csendőrségi felszerelési anyagraktár parancsnokság szállításainak lebonyolítására szerezték be.

Az anyagraktárhoz vasúton érkező anyagnak a vasútállomástól beszállítására és odaszállítására; egyes cégektől és cégekhez szállítására a tehergépkocsi beszerzése előtt a lovas tanalosztály lófogatú járműve, nagyobb szállítmányok szállítására pedig fogadott tehergépkocsikat használtak. Előbbinek kis rakterülete és lassúsága, utóbbinak drágasága tette szükségessé és indokolttá a tehergépkocsi beszerzését. (A tehergépkocsi egy év alatt 26.000 km-t tett meg!!)

Második tehergépkocsit 1941. év nyarán állítottak szolgálatba az anyagraktárnál.

Németország 1941. év tavaszán megindult Balkáni háborújával kapcsolatosan ismét egy szép, kizárólag közlekedésrendészeti feladatot láttak el a közlekedési egységek.

A Balkánra részben hazánkban keresztül felvonuló német gépesített csapatok vezetését, irányítását; a méreteiben hatalmas, megjelenésében szokatlan nagy tömegű gépjárműnek a hazai útvonalakon akadálytalan áthaladását; ezzel kapcsolatosan a baleset elleni védekezésre szükséges megelőző intézkedések megtételét; az előfordult baleseteknél első-segélynyújtást, — a közlekedési csendőrök látták el az összes átvonuló egységek részére. A feladat megoldására, központi vezetés mellett, a legtöbb közlekedési őr be volt vonva. A feladatot a közlekedési csendőrök oly kifogástalanul és tökéletesen látták el, hogy a honvédség illetékes szerveinek elismerésén felül, az e téren is tökéletesen fe-

gyelmezett és megszervezett német csapatok is mindenkor a legnagyobb elismerésüknek adtak kifejezést.

Délvidék 1941. év tavaszán bekövetkezett megszállását megelőzőleg már megtörténtek az intézkedések megfelelő számú gépkocsi üzembeállítására, melyeket a megszállás első lépésétől kezdve, ott találunk a Délvidéken. Hat gépkocsi szolgálta Újvidék, Szabadka, Zombor és Csáktornya állomáshellyel a közbiztonsági szolgálatot. Ezt követőleg a gépkocsik az itt felállított osztály és nyomozócsoport parancsnokságokhoz nyertek beosztást, ahol ma is szolgálatot teljesítenek. Ismeretesek előttünk az itt folyt és ma is folyó nagyarányú nyomozások, melyek lebonyolításához nemcsak ezen gépkocsik, hanem az időközben (1941 október 15-én) Újvidéken felállított közlekedési őr gépkocsijai is — főleg ez évben —, úgyszólván megállás nélkül igénybe voltak véve.

A délvidéki terület visszatérésével ott felállított újvidéki közlekedési őrrel a közlekedési őrök száma immár 19-re emelkedett.

Tekintve azt, hogy az eddig tartott közlekedési tanfolyamok ellenére a közlekedési csendőri létszám nem tudta fedezni a 19 közlekedési őr rendszeresített létszámigényét — mely létszámihiányhoz nagyban hozzájárult a nem közlekedési szolgálatra beosztott gépjárművek gépjárművezetői szükséglete, melyet a közlekedési őrök létszámának rovasára kellett kielégíteni —, továbbá a közlekedési őrök számának további szaporítási terve, újabb közlekedési tanfolyam felállítását, valamint újabb gépkocsi beszerzéseket tett szükségessé. Ezen indokokra való tekintettel, 1941. évben ismét két, egyenként három hónapos közlekedési tanfolyamot tartottunk, éspedig 1941 július 15-től szeptember 15-ig és szeptember 22-től december 20-ig.

Ugyancsak még ez év tavaszán szerezték be 10 drb. Steyr 55 típusú és 5 drb. Mercedes-Benz 170 V. típusú; az év őszén pedig újabb 16 drb. Steyr 55 típusú gépkocsit.

1941 júniusban egy gépkocsit osztottak be az ungvári közlekedési szárnyhoz fogolyszállító gépkocsiként. A gépkocsi rendeltetése az Ungváron telepített katonai és polgári hatóságokhoz kísérendő, őrizetbe vett személyek szállítása. A gépkocsi ezen feladatában ma is Ungváron teljesít szolgálatot.

1941 július és augusztus hónapokban Kárpátalján egy nagyobbarányú nyomozással kapcsolatosan ismét sor került a gépjárművek használatára. Az ezen célra odavezényelt csendőrök támogatására egy riadó-gépkocsi és 5 drb. motorkerékpár lett Felsővisóra vezényelve, ahol a feladat megoldásában hathatósan működtek közre.

A fejlődés terén az 1942. évben sem volt megállás. 1942 januárjában újabb közlekedési őrök lettek felállítva, éspedig január 1-én Balassagyarmaton és Székelyudvarhelyen, január 15-én, pedig Désen. Ugyancsak ekkor kezdte meg működését a dési közlekedési szárnyparancsnokság is.

Újabb gépkocsi beszerzése is történt már ez évben. Gépjárműállományunk 10 drb. Steyr 55 típusú gép-

kocsival szaporodott. Ez évre esik ugyancsak harmadik fogolyszállító gépkocsi, valamint a két legújabb tehergépkocsi használatbavétele is.

Jelenleg egy különleges gépkocsi áll építés alatt, a mozgó rádiós gépkocsi. Ismét egy új szolgálati feladat. A gépkocsi hivatását nem áll módomban ismereteni, csupán mint érdekességet említem meg korunk ezen két legtokéletesebb technikai eszközének ily módon való érdekes találkozását.

Összefoglalva megállapíthatjuk, hogy a gépjárműveket, a szorosan vett közlekedésrendészeti szolgálatban való felhasználásukon felül, jelenleg az alábbi szolgálatok ellátásában alkalmazzák:

1. Közlekedési tanfolyamokon, mint tanuló gépjárművek, kiképzési célokra.
2. Budapesti I. nyomozó alosztálynál, mint helyszínelő gépkocsi, nyomozásra.
3. Nyomozó alosztályoknál, mint szállító-gépkocsik, nyomozásra.
4. Műszaki alosztálynál, mint kísérő gépkocsik, álamfői utazások biztosítására és futárszolgálatra.
5. Csendőrségi gyógyházaknál és csendőriskolánál, mint szállító gépjárművek, beszerzés lebonyolítására.
6. Budapesten és Ungváron, mint fogolyszállító gépkocsik, foglyok és nyomozó-járőrök szállítására.
7. Budapesten, mint személyszállító gépkocsi, a csendőrség felügyelőjének rendelkezésére.
8. Kerületi és osztályparancsnokságoknál, mint szállító gépkocsik, személyszállításra.
9. Budapesten tehergépkocsik, áruk szállítására.
10. Híradó szárnyánál, mint mozgó rádiós gépkocsi, nyomozási célokra.
11. Budapesten a Nyomozási Értesítő vasútra való szállítására.

Szeptember hó folyamán kapott minden kerületi parancsnokság egy-egy Mercedes-Benz gépkocsit, első sorban a parancsnok rendelkezésére és amint értesülünk, most kerülnek kiadásra az osztályparancsnoki gépkocsik (Steyer—55) is. Ezzel a vezetésre, irányításra hivatott parancsnokok kezébe kiválóan hasznos, régóta nélkülözött, olyan eszköz kerül, amelynek felhasználásával a szolgálat rendkívüli előnyökhöz jut. Tudomásunk szerint a gépkocsival ellátás következő állomása a szárnyparancsnoki gépkocsik kiadása — lesz. (Szerk.)

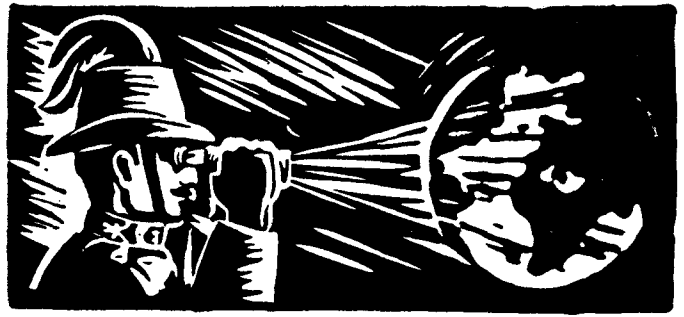
TÉL KÜSZÖBÉN.

Szélökrök szántják már az őszi dombot...
Itt fehérlik majd Télgazda vetése!
Sárgára ijedt, fázó bükkfalombok
halni készülnek örök remegésbe...

Fehér lányomát itthagya az éjjel.
A reggel rosszkedve már szinte harap...
Vér nélkül, ványadtan vánszorog a nap,
— szinte azt várjuk, hogy mikor köhécsell —

Beteg az ég s a föld... De ime, ott
egy vén varjú oly komor-bölcsen ül,
mint a professzor, aki azt hiszi,
hogy tőle függ az élet egyedül...

agyagfalvi Hegyi István.

PORTYÁZÁS

Nem én vagyok, hanem mi vagyunk itt — mondotta nemrégiben egyik politikai vezetőnk. Nem én vagyok a fontos, hanem mi vagyunk a fontosak, valamennyien együttvéve.

Egyes emberek úgy fogják fel dolgokat, hogy kiki segítsen magán úgy, ahogy tud. Szerintük ez a felfogás nem sürgős, mert ha külön-külön mindenkinek jól megy a sora, akkor a közösségnek is jól megy. Évtizedekig ez a felfogás uralkodott. A szabadverseny és a tehetség, hozzáértés korlátlan érvényesülésre, ez volt a recept, amit hirdettek és meg is valósítottak.

Hogy ettől a recepttől a magyar közösségi élet hova jutott, azt láttuk és látjuk. A szabadverseny jó volt azoknak, akik a pénzkeresésben legfeljebb az írott törvényeket tartották be, de az egyéni érvényesülés sok lelkiismereti gátja számukra nem jelentett gátat. Köszönjük ezt az egyéni szabad érvényesülést, elég volt belőle.

Most egyre-másra olvassuk a kormányintézkedéseket, amelyek rákényszerítik az egyes embert arra, hogy üzleteit és mindenfajta munkálkodását szabja szorosan a közösség érdekeihez. Ez nem tetszik azoknak, akik minden szeméremérzet nélkül vágnának zsebre egy szem szilváért annyi pénzt, amennyit azelőtt malomkeréknyi dinnyéért kaptak. Ezek az éhes embert legelni is aranyért engednék a földjükre és egy szál cipőfűzőért a bőrüket nyúznák le, ha megtehetnék.

De nem tehetik meg. A szabályok nem engedik. Tudjuk, hogy a szabályok mögött így is sok a visszaélés, a kapzsiság, de mi lenne itt, ha a szabadverseny jegyében mindenki úgy garázdálkodna, ahogyan szeretne? Meddig bírnánk a lelkiismeretlenül felhajtott árakat pénzzel tömni? Egy napig sem. Szétszullene a rend és mindenki ökölrel verekedné ki a félliter tejet a beteg családtagjának.

Ezért ne panaszkodjunk a korlátozó intézkedések miatt. Ezek nem az anyagot, sokszor lelkiismeretlen gazdáit, hanem a fogyasztók millióit, tehát a nemzet életét védik a kufároktól.

Azért mondjuk ezt el megint, mert nem szűnnek, hanem szaporodnak a panaszok, hogy ezt is korlátozzák, azt is korlátozzák, a korlátozások a közellátásnak mind szélesebb területét szövik át. Az adagokat persze nem mérhetik olyan bőven, amihez a magyar háziasszony hozzászokott, emiatt jön a panaszok.

Ezt a hangulatot azután a maguk malmára kama-
toztatják azok, akik a minél nagyobb elégedetlenség-
ben látják céljaik legerősebb eszközét. Ezek részint
politikai célok, részint önző anyagi célok. A megkötés
nemcsak annak fáj, aki vesz, hanem még jobban fáj
annak, aki elad. A feketepiac ugyan megkerüli a szabá-
lyokat, de mégis csak kockázattal jár, a zugvevők köre
is aránylag szűk, hát persze, hogy jobban lehetne
aratni akkor, ha egy szem szilváért nemcsak feketében,
hanem nyílt piacon is egy aranyat lehetne követelni.

Hogy az ennyivaló mindenkinek az asztalára eljus-
son, annak egyedüli módja a korlátozások rendszere.
Csúf pattanás a rendszer testén a feketepiac, de a test
a pattanást csak kibírja addig, amíg egyszer kibicskáz-
zák belőle.

Jóhiszemű, komoly emberek is siránkoznak az ada-
golás miatt, mert nem tudják, hogy ezzel maguk alatt
is fűrészelik az ágat. Vagy talán megint szabadversenyt
akarnak? Azt akarják, hogy az árak a csillagokig ugor-
janak úgy, hogy a kispénzű ember éhen vesszen? Néze-
tünk szerint egy kis közös koplalás könnyebben elvisel-
hető, mint a gátszakadás, amit a spekuláció versenyé-
ből kimaradó, ellátatlan tömegek robbantó ereje szo-
kott tájak és országok veszedelmére okozni.

*

Egy hölgy kutyát vezetett a dunaparti korzón.
Ritkán látni két ennyire elütő egyéniséget. A kutya
ugyanis puli volt, de nem ám városi kiadásban, hanem
tanyási valóságban. Aszfaltot sepet a vöröses, piszkos
bundája és vicsorgott arra, aki a közelébe lépett. A
hölgy mindezeknek pontosan az ellenkezője volt, tehát
leírni fölösleges.

Ment a két lény egymás mellett. A hölgy láthatóan
várta a hatást: lefőzte valamennyi kutyás hölgyet, az
összes agarakat, foxikat, tacskókat és különösen lefőzte
a városiassá szelídiült pulik gazdáit. Neki igazi pulija
van, echt pusztai állat, lompos és mérges.

Sok mindent látnak már a pesti utcán, ezen sem
csodálkoztunk. Nem is az az érdekes, hogy ilyesmi van,
hanem az, hogy az egész korzó mulatott a pulis hölgyön.

Még a korzó sok furcsaságot látott népe is mulatott,
meg bosszankodott az erőszakolt együttesen. Budapest
többi népe tehát nyilván még inkább bosszankodott
volna.

Budapest megkomolyodott. Nem lehet már sület-
lenségekkel sikert aratni. Az emberek a Duna part-
ján is megérik az északkeleti szél üzenetét a Don felől.
Érzik, hogy lompos, eredeti pulival tanyaiaskodni
ezekben az időkben nem ötletesség, hanem izetlenség,
sőt több.

Szent István koronája minden időben többféle
nemzetiséget egyesített. A korábbi századokban a
magyarság száma erősen felülmúlta a nemzetisége-
ket, de a hosszú harcok, amelyeket tatárral, török-
kel a kereszténység és a nyugati országok védelmé-
ben vívott, megritkították sorait s az elhullott magyar-
ság helyébe idegen fajúak települtek. De a magyar
elem ekkor is megtartotta viszonylagos többségét, a
trianoni béke utáni Csonkamagyarországon pedig a
magyarság erősen túlsúlyra jutott.

Pillanatképek a Szovjetföldről.

Írta: HORVÁTH KALMÁR LAJOS alhadnagy.

Tábori posta: 253/57.

Hadtápszászlóaljunk április 26-án indult a keleti
arcvonalra. 7 napot töltöttünk vasúton, míg Kurszkgig el-
jutottunk. A szlovák határtól Kattowitz, Radom, Lukow,
Brest-Litowszk, Minszk, Gomelj és Konotop voltak a
fontosabb állomások.

Mindenütt a háború pusztítása, a harcok rettenetes
nyomai. Ahol vonatunk megállt, didergő emberek
sereglettek körénk, kezükben üres konzervdobozokat
szorongatva. Élelemért rimáncodtak. Vonatárságunk alig
tudta távortartani őket a szerelvénytől. Ha valamelyi-
künk kidobott feléjük egy-egy kenyérdarabot, olyan so-
kan rohantak rá, hogy ha igazságosan elosztottuk volna
köztük, morzsája is alig jutott volna egynek-egynek.

Valahol maradék tésztámat két idősebb, beteges
külsőjű nőnek nyújtottam le a vonatról. A szokatlan
falat láttára előbb imát mormolva keresztet vetettek s
csak azután tört ki belőlük a „Köszönöm“ kiáltás.

*

Kurszkgban is, már ottartózkodásunk második nap-
ján szembekerültünk a „szovjetparadicsom“ rabjaival.
Mosnivalót kértek, jutott is nekik bőven. Munkájukért
csak ételmet fogadtak el. 5–6 ember szennyes ruhájának
mosását egy kiló kenyérért vállalták.

*

Kurszkgból, az onnan 18 km-re épült Sapagowo nevű
szanatóriumba helyeztük át szállásunkat. Rendeltetését
vasrácsos ablakain, erős vaspántokkal ellátott ajtóin kí-
vül az ott lakó alkalmazottak elbeszéléséből tudtuk meg.
Örültek háza volt. Azokat a „burzsujokat“ gyűjtötték
itt össze, akik nem akartak fejet hajtani Sztalin hűbére-
sei előtt, vagy akikre a G. P. U. ügynökei ráfogták,
hogy nem megbízhatók, de bizonyítékaik nem voltak
ellenük.

Mintegy 10.000 „beteg“ befogadására szolgált. A
környéken az a hír járta, hogy az itt elbaltak holttel-
teit társaik ételmezésére használták fel. Ezt még a hir-
hedt szovjetmódszerek legjobb ismerői is kételkedve fo-
gadták. Magam sem hittem el, míg egy vasárnapi séta
utam meg nem győzött arról, hogy ez a szörnyűség
valóban megtörtént.

*

A hadtápszászlóalj körletében — a hadifoglyokat
kivéve — eddig még nem találkoztam 15 és 60 év kö-
zötti férfiakkal. A földeken túlnyomórészt gyermekek
és nők dolgoztak. Az emberi vonóerőre készült ekék
előtt 2–3 asszony görnyedt. Most már ezen a téren is
mindenütt érezhető a német szervezés csodákat művelő
ereje. A birodalomból hosszú vonatszerelvények szállí-
tották ide a korszerű gazdasági gépeket.

*

A magyar falu kedves vasárnapi hangulatához szo-
kott lélekkel az orosz községek ünnepnapjaiban hiába
keresünk melegséget. Az amúgyis szomorú, pusztulásról,
nyomorról beszélő környezethez az emberek is hozzá-
idomultak.

Vasárnapi szórakozásuk nyáron: a család apraja-
nagyja kiül a napos részre, ha nagy a meleg, a fák ár-
nyékába és egymás hajában turkál...

*

Talán ennyi is elég ahhoz, hogy bajtársaimat meg-
győzzem: amit odahaza a bolsevizmusról hallottak vagy

olvastak, nem túlzás, nem propaganda, hanem maga a döbbenetes valóság.

Az elfoglalt területeken hatalmas építőmunka indult, mely a szovjet rendszer felszámolása után a valóság, az emberiség és kultúra áldásait juttatja el a rab-szolgasorsból szabadult orosz tömegekhez.

Bűnügyi apróságok.

Írta: **OLCHVÁRY-MILVIUS ATILA** ezredes.

(Folytatás.)

A német birodalom 1931. évben megjelent bűnügyi statisztikája érdekes adatokat tartalmaz. Ezen a helyen csupán a gyilkosságokra vonatkozó statisztika néhány adatát sorolom fel. A statisztika az 1928., 1929. és 1930. években gyilkosság büntette miatt hozott jogerős ítéleteket dolgozza fel, számszerint 124 esetet. Ennek a 124 gyilkosnak 135 személy esett áldozatul. Az áldozatok közül 59 férfi és 76 nő volt.

Érdekes a statisztikának az a megállapítása, hogy bizonyos foglalkozási ágakat különösen veszélyeztetik a gyilkosok. A férfiáldozatok zöme pl. kereskedők, utazók, fuvarosok, korcsmárosok sorából került ki. A gyilkosokat itt valószínűleg az ilyen foglalkozású embereknel gyanított készpénz, továbbá az alkalom vonzotta. (Utazók, fuvarosok foglalkozásukból folyóan gyakran fordulnak meg elhagyatott vidékeken.)

A nőáldozatok egyrésze a járadékot, nyugdíjat élvező idősebb nők közül került ki, akiknél a gyilkos megtakarított pénzt gyanított, ezek számát azonban meghaladja a háztartásbeli nők (cselédek, házileányok) sorából kikerült áldozatok száma. Ennél a csoportnál a gyilkosság, indítóoka rendszerint már nem anyagi haszonszerzési vágy, hanem ilyenként a szerelmi élettel kapcsolatos különböző indítókákat találunk. (Féltékenység, szabadulni akarás a megúnt nőtől, a nő mint veszélyes tanú elhallgattatása erőszakos cselekményeknél, stb.)

A legnépesebb azoknak a nő-áldozatoknak a csoportja, akik a gyilkossal valamilyen személyes kapcsolatban voltak. Ezek száma 44. Ebből 16 a gyilkos hitvestársa, 15 pedig a gyilkos menyasszonya vagy szeretője volt.

A meggyilkoltak (135) közül 46 a legközelebbi hozzátartozók közül került ki. Ebben a csoportban első helyen a hitvesgyilkosság, második helyen a gyermekölés áll.

Az összes férfiáldozatok zöme 40—50-ik életévben volt, míg a nőknél az áldozatok száma a 20—30 év közötti korú nőkből került ki.

Hans Gross neves osztrák kriminalista egy igen érdekes és bonyolult csalási esetet ismertet... Négy személy szerepel ebben az ügyben. A személyek idegen hangzású neveit az egyszerűsítés kedvéért A., B., C. és D. betűvel fogom helyettesíteni.

1919. évben Wienben A. és B. együtt és közösen ellopták C. wieni lakos 2 lovát és kocsiját.

A tolvajok egyike: A., a lovakat és a kocsit eladta D. wieni lakosnak 40.000 koronáért.

Ezután B. (a másik tolvaj) felkereste „C”-t (a sértettet) és elmondta, hogy véletlenségből tud a lopásról; megfelelő jutalom ellenében hajlandó a sértetnek segítségére lenni abban, hogy lovait és kocsiját visszakap hassa. A sértett (C.) kapva-kapott az ajánlaton, meg-

egyeztek a jutalom összegében, 10.000 koronában. Ezután B. — C-t (a sértettet) elvezette D-hez, (aki a lopott lovakat és kocsit megvásárolta). D., akit az orvadászaggal való feljelentéssel fenyegettek meg, megijedt és a lovakat és a kocsit átadta C-nek (a sértetnek). C. kifizette a 10.000 korona jutalmat B-nek. A. és B. (a tolvajok) a kocsiért és lovakért D-től kapott 40.000 koronán, valamint a C-től (a sértettől) kapott 10.000 korona jutalmon szépen megosztzkodtak.

Az alábbi eset, nekünk csendőröknek — akiknek a fegyházakban tartandó őrszolgálat nem tartozik a hatáskörünkbe — nem nyújt különösebb tanulságot. Az esetet inkább szokatlansága, ötletessége és érdekessége miatt iktatom ide.

James Conwood rablógyilkos 1932. évben az amerikai Denver város állami fegyházban ült. Halálra volt már ítélve és várta a kivégzést. Ekkor, néhány nappal a kivégzése előtt, feltűnést keltő körülmények között megszökött és nem is került többé kézre. Az eset a következő módon játszódott le: A denveri fegyház 4 méter magas, bástyaszerű falakkal övezetten, a városon kívül, már mezőgazdaságilag művelt területen fekszik. A környező terep elég fődött úgy, hogy a fegyház észrevétlenül való megközelítése, különösen éjjel, nem ütközik nehézségbe. Ezt a körülményt Conwood alvilági barátai, Conwood fiatal feleségének irányítása mellett igen ötletesen használták ki Conwood kiszabadítására.

Conwood — mint a többi fegyenc is — minden nap maga takarította a celláját. Erre a célra a szükséges takarító-eszközöket mindennap beadták neki a cellájába. Conwood a seprők, kefék anyagából mindennap elcsent valamit. Ebből az anyagból, valamint takarójának és lepedőjének kihúzott szálaiból azután félig-meddig használható kötelet készített magának.

Egy sötét, égháborús éjszakán Conwood barátai megjelentek egy közeli farmról elcsent traktorral a fegyház bástyája alatt. Conwood a kötelének végére valami nehezéket erősített és azután a kötelet átdobta a cellája ablakából a bástyafalon. Barátai a kötel végére erősebb kötelet fűztek, amelyet Conwood behúzott a cellájába. A segítőársak most már erre az erősebb kötéltre drótkötelet erősítettek, amelyet Conwood magához húzott, majd azt cellájának vasrácsára erősítette. A drótkötel másik vége a traktorra volt kapcsolva. A barátok megindították a traktort, amely a cellablak vasrácsát keretéstől kitepte. Az út most már szabad volt Conwood előtt, aki a kötel segítségével leereszkedett az udvarba, honnan barátai átdobott kötéllal átsegítették a 4 méteres bástyafalon, majd Conwooddal együtt a közelben várakozó gépkocsikra kapva elhajtottak és nyomtalanul eltűntek.

A szökést megkönnyítette az abban az időben dúló égháború, mindazonáltal legalább olyan mértékben a fegyházőrség gondatlansága is. Nem képzelhető ugyanis el, hogy a fegyházudvarban ne lett volna őrszem és a fedett terepen fekvő fegyházat — kívülről a bástyafalak mentén — őrsjáratok ne portyázták volna rendszeresen. Ha ez így volt, akkor ezek az örök és őrsjáratok nem lehettek a helyükön. Valószínűleg behúzódtak a zápor elől valami fedél alá.

Egy másik fegyenc ugyancsak a takarító-szerekből apránként elcsent anyagok (vékony drót, amelyekkel a seprők és kefék kötve vannak) segítségével nyerte vissza — legalábbis egyidőre — a szabadságát.

Ez a fegyenc ezekből az anyagokból dróthurkot font, amellyel a cellájába lépő fegyőrt megfojtotta. A hullát levetkőztette, a fegyőr ruháját magára öltötte, azután a fegyőr kulcsait és revolverét magához véve, egyszerűen kísértált a fegyházból. A visszanyert szabadságának nem sokáig örülhetett. Újból elfogták és most már a fegyőr meggyilkolásáért is felelnie kellett. Halálra ítélték és életét a villamosszéken fejezte be.

Ha a csendőr nem is őrzi a fegyházakban fegyencet, annál gyakrabban kell elfogottakat őriznie és kísélnie. Ilyenkor gondoljon a csendőr arra, hogy különösen a súlyosabb bűncselekményekkel terhelt fogolytól minden kitelik. Szökéssel, támadással mindig számolni kell, azért a legmesszebbmenőbb éberség és óvatosság kívánatos. (Mai számunkban fogolyszöktetési esetek közlését kezdtük meg. Szerk.)

*

Érdekes tünet a bűnözőknél az írnivágyás. Vannak bűncselekmények, amelyek elkövetésénél, vagy elkövetése előtt a tettesnek célszerűségi okokból van szüksége írásbeli feljegyzésekre, adatoknak rajzban való rögzítésére. Így pl. érthető és természetes, ha a kém megfigyeléseiről, beszerzett adatokról feljegyzéseket, esetleg rajzokat készít, hogy azokat emlékezete számára rögzítse, a műkincstolvaj kijegyzi a múzeumok és egyéb gyűjtemények adataiból azokat a tárgyakat, amelyek őt érdeklik, továbbá azoknak a személyeknek nevét és címét, akik az értékesítésnél figyelembe jöhetnek, vagy pedig ha bármely olyan bűncselekmény tettese — amely utazással kapcsolatos — jegyzeteket készít a vasúti, légi-járat, autobus- vagy hajómenetrendi adatokról.

Az írásbeli feljegyzések a bűnöző számára mindig veszélyesek, mert bizonyítékot szolgáltathatnak ellene. Vannak azonban esetek — mint a felsorolt fenti példák — amikor az ilyen feljegyzések készítését az elkövetett vagy elkövetendő bűncselekmények sajátossága célszerűségi okokból indokoltá teszi, tehát a bűnözőnek a kockázatot vállalnia kell. Az azután már kevésbé érthető, hogy a bűnözők az ilyen feljegyzésektől nehezen válnak meg, megtartják őket és nagyon sokszor éppen ezek válnak árulójukká.

Még kevésbé érthető, hogy a bűnözőknél sokszor olyan esetben is találkozunk írásbeli tevékenységgel, írásbeli feljegyzésekkel, amikor ilyenre — az elkövetett bűncselekmény természetét tekintve — semmi szükség nincsen. A bűnügyi lélektan alapos ismerői szerint, itt egy különleges lélektani jelenséggel állunk szemben. A bűnözőt hiúsági okok vezérlik (minden hivatásos bűnöző ropant hiú, büszke a teljesítményeire; ezt tudjuk abból is, hogy nem ritkán az elhencegés okozza leleplezésüket), írásbeli tevékenységével mintegy lajstromozni, megörökíteni akarja a bűnöző teljesítményeit, hogy elkövetett bűncselekményeinek minden részletét emlékezetében újból és újból feleleveníthesse. A vágnak, amely a bűnözőt ilyen írásbeli tevékenységre kényszeríti, erősnek kell lennie, mert azzal, hogy az írásbeliségek milyen veszélyt jelentnek számára, valószínűleg minden épelméjű bűnöző tisztában van. És mégis megteszi. Néhány érdekes példát sorolok fel erre.

A frankentali zeneiskola női igazgatója éveken keresztül meg nem engedett szoros kapcsolatot tartott fenn leánynövendékeivel. Amikor nyomatékos gyanú alapján házkutatást tartottak a lakásán, megtalálták sajátkezűleg vezetett naplóját, amelyben összes ilyen vonatkozású gaztettei fel voltak időrendben és a legtüzetesebben sorolva. Ezzel a naplóval — amelyre cél-

szűrűségi okokból igazán semmi szükség nem volt — az igazgató egyenesen kezébe adta az ügyésznek az ellene emelendő vád anyagát, minden részletével egyetemben.

Redl Alfréd vezérkari ezredesnek, a volt osztrák-magyar hadsereg aljas árulójának halála után, a lakásán megtartott házkutatás alkalmával, megtalálták a naplóját, amelyben összes áruló gaztettei pontosan lajstromozva voltak. A legbizalmasabb magánközléseit tartalmazó fiókban egy kis dobozt találtak. A doboz burkolatán — Redl ezredes kézírásával — a következő felirat állt egy halálfej alatt „Strychnin 1902”. Ezekből a leletekből pontosan meg lehetett állapítani, hogy Redl kémtvékenységét már 1902-ben megkezdte és hogy az évek folyamán idegen hatalmaknak pontosan milyen katonai titkokat árult el.

Egy olasz tömeggyilkosnál egy üzleti könyvszerű feljegyzést találtak, amelybe a gyilkos minden gyilkosságát — bizonyos fedőnevek alkalmazásával — bejegyezte. Azzal védekezett, hogy ezek a feljegyzések marhavágásokra vonatkoznak, ez azonban hamarosan megdőlt.

Egy Troppmann nevű német gyilkos, aki egy egész családot kiirtott, a gyilkosság után egy rajzot készített, amely a helyszínt és azon az áldozatai hullájának fekvését rögzítette. Ezt a rajzot elfogatásakor meg is találták nála.

Hopf frankfurti méreggyilkosnál, aki feleségeit bacillusokkal megmérgezte, hogy örökölhessen utánuk, megtalálták elfogása alkalmával a megmérgezett haladokló asszonyok lázgörbéit, amelyeket Hopf maga rajzolt.

Egy berlini tolvajszövetség tanyáján szabályszerű könyvelést találtak. Az üzleti könyvekben minden egyes tag követelése és tartozása, a banda jövedelme, kiadásai pontosan nyilván voltak tartva. Nem kell mondani, hogy egy ilyen lelet mennyire megkönnyítette a nyomozó hatóságok helyzetét.

Ide tartozik az is, midőn a bűnözők különböző írásbeli üzeneteket hagynak a helyszínen vagy pedig a nyomozás alatt leveleznek a nyomozó hatóságokkal. Egyik is, másik is már igen gyakran vezetett a bűnöző kiletének megállapításához. Karl Koppius leipzig gyilkos formális levelezésbe bocsájtkozott a rendőrséggel, még pedig olyan időben, amikor már a nyomozólevél is ki volt ellene bocsátva. A levelekben részletesen leírta cselekményei elkövetési módját és körülményeit és gúnyolta a rendőrséget. Nem utolsó helyen ennek köszönhette azután, hogy kézrekerült.

Ugyanilyen elbírálás alá kerül a „nyugalombavonult” bűnözők emlékiratok megírására való hajlamossága.

A tanulság, amelyet a bűnözők eme szokásából méríthetünk az, hogy személymotoszásnál, házkutatásnál mindig gondoljunk az ilyen írásbeliségek fennforgásának lehetőségére; ilyeneket keressünk és minden írásnak vagy rajznak, amelyet találunk, tulajdonítsunk fontosságot még akkor is, ha azok felhasználható vagy fel nem használható voltát egyelőre nem is tudjuk megítélni. Az írásbeliségek jelentősége a nyomozás későbbi folyamán vagy pedig szakértő kezeihez jutva tisztázást nyer. Első látásra semmitmondó, mégcsak nem gyanús feljegyzések is nagy jelentőségűvé válhatnak. Az első világháborúban egy tiszt Krakóban az oroszok javára kémkedett. A német és osztrák-magyar hadvezetőség által tervezett galíciai áttörést a következő ártatlan szó-

vegű, Wienen, Genfen és Stockholmon át küldött távirattal igyekezett megbízói tudomására hozni:

„A Német cég vásárol 500 bála prima posztót, 8 vagon felsőbőrt, 6 vagon talpbőrt. Üzletkötés legkésőbb május 1-éig. Machales igazgató.“

A távirat valódi jelentősége: „A Német cég“ azt jelenti, hogy a táviratot németül kell olvasni. A „bála“ üteget jelent, a „prima bála“ nehéz üteget; a „vagon“ hadosztályt jelent és pedig a felsőbőr — német, a talpbőr osztrák-magyar hadosztályt; az „üzletkötés“ a támadás megindítását jelenti: az igazgató parancsnokot jelent, „Marchales“ pedig az oroszok előtt rettegett Mackensen német tábornok fedőneve volt.

(Folytatjuk.)

KATONAI ISMERETEK

Hogyan kell a háborúra felkészülni?

A háború minden élő és holt eszköznek a hadicél érdekében való beállítása. A fegyveres mérkőzés egyaránt folyik szárazföldön, tengeren és levegőben, de a hadjárat sorsa úgyszólván már ezek előtt megpecsétlődik: a békeévek előkészítő munkája során.

Az „örök béke“ csupán üres jelszó, ebben manapság már gondolkodó ember nem hihet. Csak önáltatás, ha arra gondolunk, hogy egy-egy hadjárat befejeztével örökre vége lehet a fegyveres küzdelemnek, mert régi igazság, hogy amíg ember lesz a földön, addig háború is lesz! Lehetnek tíz-, húsz-, esetleg százestendős szünetek, de a háború előbb-utóbb biztosan bekövetkezik.

A háború gondos, mindenre kiterjedő, alapos és tervszerű előkészítése már félsikert jelent. Nagyzó, felületes, csak „plakátokon“ meglévő készülés biztos bukást jelent. Nagyzó, felületes, csak „plakátokon“ meglévő készülés biztos bukást eredményez majd ott, ahol megvalósításra kerül. Ennek legkézelfoghatóbb példáit éppen a most folyó világháborúban láttuk. Franciaországban már is megkezdődött a per, melyben miniszterelnökök, államférfiak és katonák ülnek a vádlottak padján, annak eldöntésére, hogy ki és milyen mértékben felelős a háború anyagi téren való elégtelen előkészítésében?!

A mai háború teljes (totális) küzdelem, melyben nemcsak a fegyveres erő, hanem a nemzet egész egyetemessége résztvesz. Elmúltak azok az idők, amikor akár a „véreskard“ körülhordozásával, akár falragaszok útján behívják a férfi lakosságot és a hadsereg azután egy, vagy több csatával eldönti a nemzet sorsát, jó pár esztendőre.

A mai idők követelte teljes erő kifejtését minden állampolgárra kötelezettségeket ró. Ennek biztosítása érdekében minden állam törvényeket szab, melyeknek erejével már előre biztosítja a netán bekövetkező háború sikerét. Az összes személyi — szellemi — és anyagi erőforrások a hadsereg rendelkezésére kellenek. Csak így lehet a sikert biztosítani!

Aki valamely nemzetnek tagja, állampolgár, az a Hazájától előnyöket, segítséget kap. Akit a Haza földje eltart, az köteles is Hazáját megvédelmezni! Akiben nem él az a gondolat, hogy akkor, amikor a Hazája veszélybe került, azt meg is segítse: az *nem méltó* arra, hogy a Haza gyermekének tekintse!...

A háború előkészítését szolgálja a katonai szolgálatra való előkészítés, maga a katonai szolgálat, illetőleg később a tartalékos katonai kötelezettség. Vannak bizonyos munkálatok, melyeket a honvédelem érdekében mindenkinek el kell látni. Ilyen a légvédelmi kötelezettség is, hogy a legismertebbet említsük. Erre gyermekkortól — az akkor küszöbéig, nemre való tekintet nélkül, mindenki bevonható. Kivételt csak a terhes anyák képeznek. A haderő szükségleteinek érdekében a honvédelmi munkálatokra való igénybevétel már *békében* is el lehet rendelni. A kötelezett személyek természetesen katonás fegyveres szellemében kötelesek dolgozni, mert enélkül csak „katonásdi“ játék a munka.

Természetesen előfordulhat, hogy valakit nem lehet fegyveres szolgálatra beállítani testi alkalmatlanság, vagy más, a honvédelem szempontjából fontos szakfoglalkozása miatt. A testileg alkalmatlanok a fegyveres erő érdekében olyan munkára kötelezhetők, amelyet testi fogyatékosságuk figyelembevételével is el tudnak látni. A szakmunkásokat — amennyiben helyükön csak körülményesen és nehezen volnának pótolhatók — munkahelyükön meghagyják. A légvédelmi szolgálatban különösen a fiatalabb nemzedék (leventék), de a nők is jól megfelelnek. Így a nemzet csaknem minden tagja erejéhez és képességeihez mérten hozzájárul a Haza megvédéséhez.

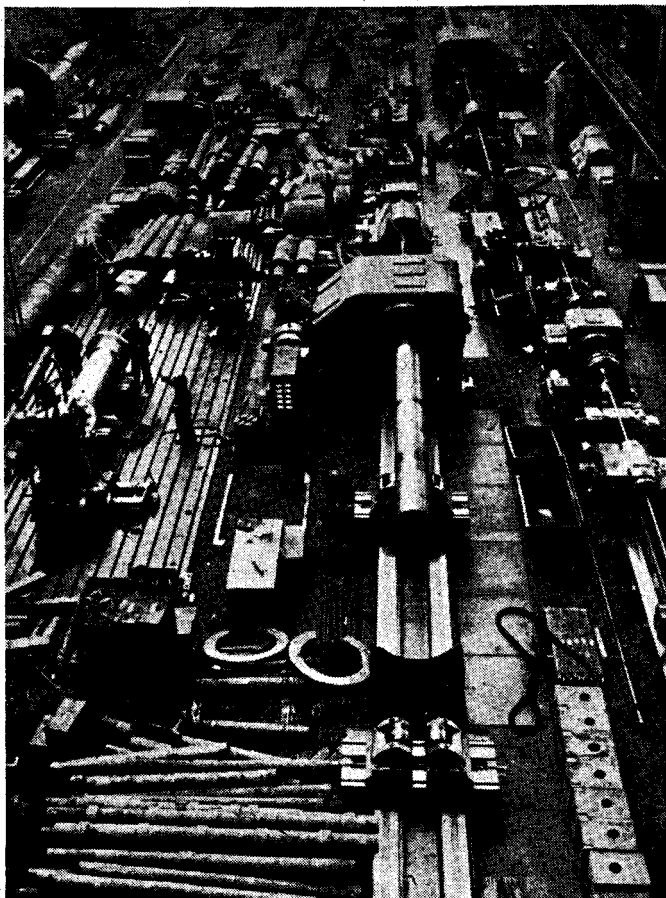
Amikor a fegyveres erő a békeállapotról és békeszervezésről a hadiállapotra és hadiszervezésre tér át: vagyis *mozgósít*, a honvédség érdekében dolgozó minden munkaerő is mozgósít. Egyes üzemeket, gyárakat, ipartelepeket *hadiüzemekké* nyilvánítanak, ahol a munkára kötelezettek kötelesek helyükön megmaradni és ott becsületesen dolgozni. Ha a Haza érdeke azt kívánja, kötelesek munkájukat más — rendszerint hasonló — üzemben is folytatni. Ezek a munkások honvédelmi munkájukért különlegesebb igényt nem támaszthatnak a Hazával szemben, munkahelyüket csak előzetes engedéllyel hagyhatják el és munkahelyükön a katonai fegyveres szellemében kell viselkedniük.

Ahogy honvédelmi munka címén mindennemű testi munka megkövetelhető, ugyanúgy lehet a Haza érdekében szellemi munkát is követelni. Ahogy a Haza védelmére minden *személy* igénybevehető, ugyanúgy minden *anyag* is felhasználható. Az anyagi téren való felkészülés nemcsak a bekövetkező háború miatt szükséges, hanem annál az egyszerű oknál fogva is, hogy csak az *erősnek* van tekintélye! Az anyagi téren való előkészület nemcsak önbizalmat ad, hanem a várható ellenfeleket is gondolkodóba ejti.

Anyagi tekintetben a földművelést, állattenyésztést, ipart, kereskedelmet, közlekedést és a pénzügyet is a honvédelem szolgálatába kell állítani. Szükség esetén minden ingó- és ingatlan vagyont a honvédelem céljaira igénybevehető. Ez az igénybevétel ideiglenes, de lehet végleges is.

A honvédelem céljaira minden arra alkalmas logi eszközt is a fegyveres erő céljaira kell bocsájtani, melyért térítés jár.

A hadviselés szempontjából fontos vállalatok-, üzemek-, gyárak vezetői és munkásai csak tökéletesen megbízható személyek lehetnek. Ezeket az üzemeket kötelezni lehet arra, — az előkészítés elsőrendű érdekében, — hogy már *békében* készüljenek fel a haditermelésre. Ezért: berendezéseket, nyersanyagokat és szerszámokat lehet velük beszereztetni, sőt — egyes

Agyúszerező műhely.

különösen fontos üzemeket kötelezni lehet arra, hogy már a béke munkálatait is a fegyvereserő szempontjainak megfelelően végezze. Így esetben az üzem élére katonai vezetést is lehet rendelni.

A háború érdekében hozott korszerű anyagi intézkedések a kormánzatnak teljes ellenőrzését és egyben irányítási hatalmat biztosítanak a termelés szempontjából. Csak a nemzet összes célkitűzéseit ismerő államvezetés tudhatja egyes *részletintézkedéseinek* különleges értelmét, ezért még a pillanatnyilag meg nem magyarázható intézkedéseket is megnyugvással kell fogadni.

Eredményre csak az így előkészült ország számíthat!

Magyarország 1939. évi Honvédelmi Törvénye korszerű személyi- és anyagi intézkedéseket tartalmaz. Minden felületesség, mulasztás a haderőnél bosszulja meg magát! Itt pedig minden csepp magyar vérért kár! A most folyó világmérfőzésben a tengelyhatalmak és a hozzájuk csatlakozott államok véres vesztesége aránylag csekélyebb, annak egyik jelentős oka a gondosan megszervezett anyagi előkészület. Most, amikor rövidesen megindul a döntő küzdelem, minden hazaszerető embernek teljes szívvel, lélekkel és szüntelen kötelességteljesítéssel kell munkálkodni a fegyveres erő érdekében. Az anyagilag kellőképpen felkészült állam oknélküli véres veszteségektől óvja meg katonáit, hiszen anyagot gyártani továbbra is lehet, de aki meghalt, azt már nem lehet feltámasztani!

Az anyagi előkészítésnek egyik jelentős tényezője a gazdasági *önellátás*. Erre törekszik minden állam. Kül- és belpolitikai intézkedés, rendelet és törvény,

hadserégszervezés és hadseregfejlesztés: mind-mind az önellátásra való törekvés egy-egy mozaikdarabja lehet. A nagy és gazdag államok gyarmatszerző politikája, a kis államok szerződésai, szövetségei: önellátást akar megvalósítani! Erre már azért is törekedni kell, mert háború esetén nehezen lehet megszerezni bizonyos anyagokat. Előfordulhat, hogy éppen az az állam, melytől azt kapnánk: esetleg maga is hadviselő fél lehet.

A hadsereg biztos anyagi alapját a csak csekély mértékben behozatallal dolgozó, önellátó államrendszer alkotja. A nemzet helyes nevelése akkor történik meg, ha megfelelő foglalkozási ágazatok felé irányítja fiait. Ebből a szempontból kell felülbírálni a különféle közületek munkásságát is. A nagyképű, nemzetközi „világpolgár” törekvések helyett: nemzeti és faji öntudat kell!

A hiányzó termékek megszerzése a helyes külpolitika egyik feladata. Ez a földrajzi helyzet, régi fegyver- és gazdasági barátság, közös érdekek és törekvések alapján vesz határozott irányt. De ehhez ragaszkodni is kell!

Minden állam törekszik kivitele emelésére, behozatala csökkentésére. Az országban fellelhető, természetadta javak megsokszorozásával pótolni lehet a hiányzó anyagokat: csere útján. A gazdaságpolitika feladata mindazoknak a kísérleteknek lefolytatása, melyek arra vezetnek, hogy a ma még hiányzó javakat az állam később *önmaga* tudja előállítani. Ez épp olyan háborús előkészület lehet, mint ahogy lőport, vagy harcokocsikat kell gyártani.

Az önellátásra való törekvés megköveteli, hogy kialakuljon a *harcos polgár* típusa. Ez az önerőtudatától

Repülőgépszerező műhely.

áthatott, kiegyensúlyozott ember készségesen áll majd a fegyveres erő rendelkezésére!

Ha a munkaadó és a munkás egyaránt érzi a nemzeti érdekek előbbrevalóságát a saját, kis, önző céljainál, akkor a háború előkészítése a nemzet minden tagjánál méltó kezekben lesz!

Baráti viszonyokat ápolni szükséges, de ez nem lehet szolgálai megalázkodás! Csak annak a nemzetnek van tekintélye a másik előtt, amely *tettekkel* tudja bizonyítani, hogy önmaga erejéből is tud boldogulni és bebizonyítja, hogy *joga* van az élethez és fennmaradáshoz.

A nagy katona-bölcsező *Zrínyi* szerint is: „Egy nemzetnél sem vagyunk alábbvalók!” Legyünk büszkék magyarságunkra, életerős fajtánkra, bízunk vezetőinkben és a legkisebb cselekedetünkben is *Hazánk javát* szolgáljuk!

Tolnay Lajos vkb. százados.

CSENDŐR LEKSZIKON

33. Kérdés. A Szut. 297. pont c) alpontja szerint a csendőrnek jogában áll a nyomozás színhelyén levőknek az onnan való távozást eltiltani vagy őket egy általa kijelölt helyen való tartózkodásra utasítani. Megtilthatja-e ennek alapján a nyomozó csendőr a gyanúsítottakat vagy a tanúkat, hogy a nyomozás befejezéséig a lakóhelyüket elhagyják, illetőleg elrendelheti-e, hogy a csendőr által megjelölt helységben tartózkodjanak?

Válasz. A Szut.-nak a kérdésben idézett rendelkezése a Bűnvádi Perrendtartás 97. §-án alapszik. A Bp. e. szakasza szerint ugyanis a nyomozó hatóság megtilthatja a nyomozás színhelyén levőknek az onnan való távozást, vagy utasíthatja őket, hogy a nyomozás befejezéséig ugyanabban vagy valamely szomszéd házban vagy helyiségben tartózkodjanak. Aki ezt a tilalmat vagy rendelkezést megszegi, a hivatalos eljárást szándékosan zavarja, vagy a nyomozó hatóság hatáskörébe tartozó intézkedéseknek ellenszegül, letartóztatható. A fogvatartás huszonnégy óránál tovább nem tarthat, ha pedig a nyomozó cselekményt előbb befejezték, a fogvatartást is azonnal meg kell szüntetni. Katonai (csendőr) egyének rendreutasíthatók, az eljárás helyéről eltávolíthatók; megbüntetésük végett a legközelebbi katonai parancsnokságot kell felkérni.

Amint látjuk, a Bp. a nyomozás színhelyéről való távozás eltiltásának, illetőleg meghatározott helyen való tartózkodás elrendelésének jogát csak a nyomozó hatóságnak, tehát a kir. ügyésznek, illetőleg a rendőri hatóságnak adja meg. Ez voltaképpen fegyelmi jogkör, amelynek az a célja, hogy a nyomozás színhelyén a rendet és a nyomozás nyugodt, zavartalan menetét biztosítsa. Szoros értelmezés mellett tehát ez a jog a nyomozó csendőrt, mint rendőri közeget, nem illetné meg, akkor sem, ha önállóan végez nyomozó cselekményeket. A Szut. 297. pont c) alpontja azonban mégis kiterjesztette ezt a jogot a nyomozó csendőrré is, abból az indokból, hogy a rendet a csendőr által folytatott nyomozásban is fenn kell tartani; a csendőr által végzett nyomozásnak is érdeke, hogy senki ne kövessen el olyan cselekményt, illetőleg ne tanúsíthasson olyan magatartást, amely a nyomozó cselekmény sikerét veszélyeztet-

heti. Meg kell azonban ezzel kapcsolatban jegyezni a következőket:

A Bp. szövege szerint a nyomozó hatóság, a Szut. szövege szerint pedig a csendőr csak a nyomozás „színhelyén” levőknek tilthatja meg az eltávozást, illetőleg csak ezeket kötelezheti egy általa kijelölt helyen való tartózkodásra. Itt tehát csak olyan intézkedésről lehet szó, amely valamely nyomozó cselekmény foganatosításának helyszínén válik szükségessé. Ilyen helyszín pl. az, ahol a csendőr helyszíni szemlét tart, kikérdezést folytat, házkutatást végez stb. Helyszíni szemle alkalmával pl. joga van a kíváncsiságokat távol tartani, illetőleg nekik megtiltani, hogy azt a csendőr által meghatározott távolságon belül megközelítsék. Kikérdezés alkalmával azoknak, akiknek a kikérdezése még nem történt meg, megtilthatja az eltávozást és elrendelheti, hogy a szomszédos helyiségben tartózkodjanak. Házkutatás alkalmával megtilthatja, hogy a házba elhagyják, elrendelheti, hogy az átkutatandó helyiségből távozzanak el stb. Egyszóval csupán helyszíni, alkalmi intézkedésekről lehet szó és ezeknek is csak olyan tartamáról, amíg a foganatosítani kívánt nyomozó cselekmény befejezést nyer. Nem jogosítja fel azonban a Szut. a csendőrt arra, hogy valakit azon a címen, hogy ellene a csendőrség nyomozást folytat, arra kötelezzen, hogy huzamosabb időn (tehát pl. napokon) át valamely helyiségben tartózkodjék vagy ne tartózkodjék, mert ez már a személyes szabadság olyan megsértése lenne, amely nemcsak a csendőrnek, de még a rendőri hatóságnak, sőt a kir. ügyésznek a hatáskörét is túlhaladja; ezt csak bíróság rendelheti el.

A bíróság olyan egyéneket szokott valamely helyen való tartózkodásra utasítani vagy valamely helyen való tartózkodástól eltiltani, akik előzetes letartóztatásban vagy vizsgálati fogságban voltak, de azután szabadlábra kerültek s úgy folyik ellenük tovább a vizsgálat. Az ilyen rendelkezésnek, illetőleg tilalomnak az a célja, hogy a bűnjeleket meg ne semmisíthessék, a tanukat ne befolyásolhassák, össze ne beszélhessenek s általában a bűnvádi eljárás sikerét az otlétükkel ne veszélyeztethessék. Ilyen intézkedésnek a bíróság részéről való alkalmazása elég ritka. (Erre vonatkozik a Szut. 312. pont 20. alpontja.)

Mint említettük, a Bp. 97. §-a a nyomozó hatóságot feljogosítja, hogy azt, aki a nyomozás színhelyén tett intézkedésének nem engedelmessé, letartóztatassa, de a fogvatartás 24 óránál tovább nem tarthat, ha pedig a nyomozó cselekményt, amelynek érdekében a letartóztatás történt, hamarabb befejezték, a fogvatartást is azonnal meg kell szüntetni. A Szut. 297. pont c) alpontja erre a kényszerítő intézkedésre a csendőrt nem jogosítja fel. Vagyis a csendőr elrendelheti ugyan a nyomozás színhelyén levőknek az ottmaradást, illetőleg a meghatározott helyen való tartózkodást, de ha valaki a csendőr e rendelkezésének, illetőleg tilalmának nem engedelmessé, azt legfeljebb meg lehet akadályozni az eltávozásban, de ellene kényszerítő intézkedést tenni (elfogni, megbilincselni) nem lehet. A feljelentésnek sem igen lehet eredménye, mert a hatósági közeg ilyen intézkedésével szemben tanúsított engedetlenség nem büntetendő cselekmény.

34. Kérdés. Egy gazda kertjében levő vetésre egy másik gazda juhászbojtárja birkákat hajtott. A károsult — miután a bojtárt már több ízben figyelmeztette — két birkát megfogott és mint zálogot az istállóba zárt, az esetet pedig bejelentette a községi előjáróságnak. A juhászbojtár a két birkát aznap éjjel visszaopta. Joga volt-e a kert tulajdonosának a birkákat zálogként visszatartani? Mit követett el a juhászbojtár?

Válasz. A kert tulajdonosának joga volt a kártétel miatt a birkákat zálogként visszatartani. Az 1894.XII. t.-c. 84. és 89. §-a értelmében ugyanis a mezőőrnek, valamint a tulajdonosnak (bérlőnek, családtagjainak vagy alkalmazottjainak) mezei kártételen történt tettenérés esetén zálogolási joguk van. A kérdésben nincs ugyan említve, de valószínűnek tartjuk, hogy a kert tulajdonosa a juhászbojtárt a tilos legeltetésen tettenérte, különben nem lett volna alkalma a két birkát behajtani.

A mezőrendőri törvény a zálogolást csak mezei kártétel esetében engedi meg, amiből következik, hogy az csak mezei ingatlanra vonatkozhatik. A kertet általában belsőségnek és nem mezőgazdasági területnek szónták tekinteni, a mezőrendőri törvény alkalmazása szempontjából

azonban a Hatásköri Bíróságnak több határozata van, amely a kertet, mint a mezőgazdasági céljára szolgáló területet az 1894:XII. t.-c. 93. §. a) pontjában említett területek közé sorolta. Ennek alapján kimondotta pl., hogy a belsőséghez tartozó gyümölcsöskertben levő szénatartóból sarjunak ellopása — ha nincs büntetési körülmény és ha az érték nem halad meg 60 pengőt — a közigazgatási hatóság hatáskörébe tartozó mezőrendőri kihágás. Kertben levő gyümölcsfa megrongálás is mezőrendőri kihágás, tekintet nélkül arra, hogy a kert a község külső vagy belső területén fekszik. Ebből következik, hogy a kertben való tilos legeltetés is mezőrendőri kihágás, amelyen történt tettenkapás esetében a tulajdonost a záloglási jog megilleti.

A zálogoló tulajdonos köteles a behajtott állatot három nap alatt a községi elöljáróságnak átadni, amely a kártérítés ügyében — esetleg a behajtott állatok értékesítése útján — intézkedik. A törvény e rendelkezésének azonban nincsen büntető záradéka, vagyis, ha a zálogoló a zálogba vett állatot nem adja át az elöljáróságnak, emiatt nem büntethető meg, hanem úgy tekintendő, mint aki a zálogba vett állatok értékével önmagát kielégítette. Ha az állatok tulajdonosa úgy találja, hogy őt a zálogoló eme eljárása következtében kár vagy sérelem érte, ellene polgári pert kell indítania.

Minden olyan elidegenítő cselekmény, amely a föld birtokosának (vagy megbízottjának) törvényes zálogjoga ellen irányul, a Btk. 368. §-ába ütköző tulajdon elleni kihágás. Elbírálása — ha nincs büntetési körülmény — a kir. járásbíró hatáskörébe tartozik.

35. Kérdés. *Egy keresztény fiatalember a múlt évben — az 1941:XV. t.-c. hatálybalépte előtt — zsidó nővel kötött házasságot. A zsidótörvények szempontjából milyen elbírálás alá esik a férj, a nő és a születendő gyermek?*

Válasz. A megkötött házasság sem a férjnek, sem pedig a nőnek a zsidótörvények szerint való egyéni elbírálását nem befolyásolja. Vagyis a férj továbbra is kereszténynek, a nő pedig zsidónak számít, még pedig az utóbbi akkor is, ha a házasságkötés előtt vagy után keresztény hitfelekezetre tért is át. A férj azonban a honvédségnél sem tiszti, sem pedig tiszthelyettesi (altiszti) rendfokozatot nem viselhet, mert a felesége keresztény származását nem tudja igazolni.

A gyermek minősítése szempontjából az 1941:XV. t.-c. 9. §. utolsó bekezdésének az 1942:XIV. t.-c. 2. §. 3. bekezdése szerint kiegészített rendelkezése mértékadó. Eszerint nemzsidó az olyan személy is, akinek két nagyszülője az izraelita hitfelekezet tagjaként született ugyan (és keresztény hitfelekezetre később sem tért át), de ő maga (a gyermek) keresztényként született, vagy hetedik életévének betöltése előtt kereszténnyé lett s mindkét esetben az is maradt, feltéve, hogy nem kötött vagy köt házasságot zsidóval, vagy olyan nemzsidóval, akinek egy vagy két nagyszülője az izraelita hitfelekezet tagjaként született. Vagyis e törvény értelmében a kérdésben említett házastársak gyermeke kereszténynek fog számítani, de csak abban az esetben, ha legkésőbb a hetedik életévének betöltéséig megkeresztelik és ha később nem köt zsidóval vagy olyan kereszténnyel házasságot, akinek egy vagy két nagyszülője zsidó volt (ami az 1941:XV. t.-c. 9. §. 3. bekezdése szerint egyébként is tilos).

36. Kérdés. *A Btk. 221. §. szerint a gondatlanságból elkövetett hamis tanuzás egy évig terjedhető fogházzal büntetendő. Milyen módon lehet gondatlan hamis tanuzást elkövetni? Ugyanis a tanu vagy úgy tudja, hogy amit vall, az megfelel az igazságnak és ebben az esetben nincs büntetendő cselekmény, vagy pedig tudja, hogy nem vall igazat s ebben az esetben pedig szándékos hamis tanuzást követ el.*

Válasz. Ahhoz, hogy az ember valamit a valóságnak megfelelően adjon elő, bizonyosfokú gondosság, lelkiismeretesség szükséges. Tudjuk a bűnügytanból, hogy magának az észlelésnek is már mennyi tévedésre alkalmat adó hibaforrása lehet; ha ezekhez hozzávesszük még a tanuban rejlt természetes, emberi hibaforrásokat is, világossá válik, hogy ezek kiküszöbölése vagy ellensúlyozása feltétlenül megkíván bizonyos gondosságot. Aki ezt a gondosságot mellőzi, gondatlanul jár el. Vagy úgy is mondhatjuk, hogy a tanu nem akar ugyan hamis tanuvallomást tenni, de azzal sem sokat törődik, ha a vallomása nem mindenben

felel meg a valóságnak; könnyelműen és felelőtlenül beszél, s nem törődik azzal, hogy esetleg tévedhet és nem is tesz semmit annak érdekében, hogy a tévedései felől ő maga, vagy a bíróság meggyőződhessek.

Pl. a tanu korcsmai verekedést látott. A kérdéses alkalommal azonban annyira ittas volt, hogy a történetekre csak zavarosan vagy homályosan emlékszik. A bíróság előtt azonban elhallgatja ezt a körülményt és olyan határozott vallomást tesz, mintha az esetet teljesen józan állapotban szemlélte volna és annak minden részletére határozottan emlékeznék. Vagy: a tanu emberlési ügyben tesz vallomást. Elmondja, amit az esetnél látott, de azt elhallgatja, hogy a vádlott három héttel azelőtt kijelentette előtte, hogy a sértettet meg fogja ölni, mert ezt a körülményt nem tartja lényegesnek, holott ez a vádlott előre megfontolt szándékát bizonyítaná. Vagy: a tanu eskü alatt vallja, hogy a bíróság által neki megmutatott ékszer az ő tulajdona. Kiderül, hogy az igen hasonlóan ugyan a tanu eltűnt ékszeréhez, de azzal nem azonos, amit a tanu megállapított voltna, ha a felmutatott bűnjelet alaposabban megnézi. Vagy: a tanu határozottan vallja, hogy a gyanúsított a kapun bemászott. Megállapítást nyer, hogy ez nem igaz, mert a kapu aznap véletlenül nyitva maradt. A tanu azzal védekezik, hogy a kapu mindennap bezárva szokott lenni s ezért biztosan következtette, hogy a gyanúsítottnak azon át kellett másznia, mert különben nem tudott volna az udvarra bejutni. Vagyis, itt a tanu tényként állította azt, amire csak következtetett.

Gondatlan hamis tanuzást a csendőr is elkövet. Pl. általános szabály, hogy ha a csendőrt tanuként megidézik, útbaindulása előtt át kell néznie az ügyre vonatkozó jegyzeteit, valamint a feljelentés fogalmazványát azért, hogy tanuvallomása tárgyát az emlékezetében felfrissítse. A csendőr ugyanis sokféle ügyben nyomoz s nyomozásainak részletei egy bizonyos idő múltán elhomályosulnak az emlékezetében, vagy legalábbis összekeveri azokat. Ha tehát e mulasztása következtében a bíróság előtt téves tanuvallomást tesz, gondatlan tanuzás miatt felelősségre vonható, mert módjában állott volna a jegyzeteinek vagy a fogalmazványának elolvasása által a történeteket emlékezetébe idézni és így a valóságnak megfelelő vallomást tenni.

Vallomások fogolyszöktetésről.

(Pályázatunk anyagából.)

A lefegyverzésen kívül nincs nagyobb szégyene a csendőrnek, mint mikor a fogoly megszökik tőle; elmondják ezt a következőkben megtörtént esetek szereplői, bajtársak, akik egyéni megcsúfoltságuk mellett a testületet ért sérelem érzetét is hordozták magukban mindaddig, míg a fogoly ismét megkerült. Ha megkerült... s ha nem: a bíróság joggal ítélkezett szigorúan, a falu jogosan érezte azt, amit megengedni nem szabad, azt, hogy a csendőr eszén, éberségén, kötelességérzetén, összértékén hiba esett! Van-e csendőr, aki ezt megengedheti?

Amiket alább a bajtársak elmondanak, oktatás, intés, jól jegyezze meg magának mindenki. Keresse meg mindenki azokat a hibákat, amiket a járőrök elkövettek, tanuljon azokból, úgy a bajt könnyebb lesz elkerülni.

1.

Beküldte: Lakatos Ferenc tiszthelyettes (Jánosháza).

A körmendi őrsön teljesítettem szolgálatot, mint beosztott. Parancs folytán a szombathelyi m. kir. III. vdd. parancsnokság büntetőintézetéből a szegedi „Csillag” börtönbe kellett kísérni Bujtás József lefokozott csendőrt, aki ez év január 4-én szolgálat közben agyonlőtte a járőrvezetőjét. Az őrsről én lettem kivezényelve, mint járőrvezető, azzal, hogy Bujtást a büntetőintézetben vegyem át és kísérjem Szegedre.

Bujtást átvettem és az aznap 22 órakor Budapest felé induló vonattal vittük is. Budapestre másnap 7 óra-

kor érkezünk szerencsésen. Onnan 8 órakor tovább indultunk a Szegéd felé induló vonattal. Budapestről elindulva, a járőrtárs vállalta, hogy ő ébren lesz, én szundikáljak. Útközben Monoron a vonat megállásokra keletkezett erős lökéstől felébredtem, de felébredt a járőrtárs is. Ekkor láttuk, hogy Bujtás nem volt mellettünk. Még mielőtt tehetünk volna valamit, a vonat már indulni kezdett. Ugyanakkor láttam az ablakon keresztül, hogy Bujtás a váróterem felől rohan a vonat felé. Felugrottunk, a következő percben azonban Bujtás a kocsiba lépett és leült előbbi helyére a padra, mintha semmi sem történt volna vele. Hozzáintézett kérdésemre mosolyogva csak annyit mondott, hogy a bűncselekményt — amiért elítélték — részegen követte el, most pedig józan és nem volt szándékában megszökni. Vízet inni volt a váróteremben és mert mi nagyon jól aludtunk, sajnált bennünket felkelteni, egyébként pedig ő is szívesebben ment vizet inni egyedül, mint csendőri kísérettel.

Bujtás nem volt megbilincselve, de azután se bilincseltek meg, mert ekkor már nem kellett félni. Ha ez nem Bujtás, aki józanon mégis csak emberien gondolkozott, akkor talán még ma is érezném szökésének következményeit...

Hogy hol hibáztam, azt bajtársaim könnyen megmondhatják...

*

1935. évben, mint ideiglenes őrsparancsnok, a béraltavári őrsön teljesítettem szolgálatot.

A vasvári főszolgabíró felhívása folytán 2 család — 23 fő — kolompár cigányt kellett őrsről-őrsre kísérni. A járőr estéli órákban érkezett velük Béraltavárra, így azt terveztem, hogy a következő napon a korai órákban küldöm őket tovább. Más hely hiányában az egyik vendéglő istállójába kísértem őket, ott lefeküdtek, illetve az ajtót betették, én pedig az ajtón kívül maradtam. Attól nem kellett tartani, hogy öngyilkosok lesznek. Szökésre nem gondoltam, mivel az istállónak csak egy ajtaja volt, ahol én leültem. Úgy 24 óra tájban gondoltam rá, hogy megnézem, mit csinálnak? Ekkor láttam, hogy egy cigány sem volt az istállóban! ... Hogy történhetett ez? Úgy, hogy elmulasztottam az istállót szemügyre venni! Ugyanis az istállóból a padlásra lehetett jutni létrán, onnan pedig a ház végén a szekérszínbe és a közeli kerten keresztül a szabadba. Így hát a cigányaim mind elpárologtak, csak két nap múlva találtam meg őket Zalában. De keserves két nap volt ez! Ma is lüdbőrös a hátam...

*

1938 március hónapban, mint a vecsési őrs parancsnoka, dr. B. X. vecsési lakos — kétrendbeli megfertőzés büntette, háromrendbeli kerítés vétsége és 12 rendbeli család büntette miatt — elfogott egyénnel nyomoztam. Nevezettet Vecsésről Kispestre kellett kísérni. A pestszentlőrinci végállomásnál az 50-es villamoshoz mentem vele. Egyik villamos hamarosan indult, mondtam, hogy szálljunk fel. Ekkor B. azt felelte, hogy ne erre, hanem a következőre szálljunk fel, mert annak a közepén vannak az ajtói és nem lesz olyan huzatos. Én elfogadtam érvelését és a másik közelben lévő villamos felé néztem. B. ezt a pillanatot kihasználta és utána futott a már jó lendületben lévő villamosnak, amelyre fel is kapaszkodott. Mivel ezt az egész mozdulatot a villamoson talán senki sem vette észre, arra nem is gondolhattam, hogy az megáll vele a következő megálló előtt, így egy éppen

arra guruló gépkocsira felugrottam és a villamos után mentünk. Együtt érkezünk a következő végállomáshoz, ahol az utasok segítségével sikerült őt elfogni. Ezután már nem volt alkalma megszökni, mert megbilincselve, fűzőláncon vezettük, pedig, mint „doktor” kímélni akartam. Lám, ő nem kímélt engem!

2.

Beküldte: Vámos Bálint tiszthelyettes (Jászó).

Az 1922. évben, mint próbacsendőr, a nagykereki őrsön voltam beosztva. Nagykereki akkor még határszél volt. A határon, illetve a határszéli községekben a közbiztonsági viszonyok rosszak voltak, mert a határmenti községek lakói sehogy sem akartak beletörődni a határvonalba, s az emberek nap-nap után jöttek, mentek, nem törődve azzal, hogy hol magyar, hol román határközbe botlottak. Mikor tudatára ébredtek annak, hogy a határ megváltozhatatlan, igyekeztek hazát választani. Mindenki arra törekedett, hogy amelyik országból távozott, magával vigye ingóságát és állat-állományát is. Eleinte a határközbe megértéssel voltak és sok esetben elősegítették a népvándorlást. Ennek aztán az lett a vége, hogy a vándorlók kitapogatták a lehetőségeket s mind gyakrabban történtek lopások. Különösen elharapódzott a ló-lopás, amiben vezetőserepet játszott egy Lakatos Béla nevű cigány. Béla a Magyarországból lopott lovakat átvitte Romániába s ott eladta, majd amott ismét lopott s azt meg itt adta el. Sajnos abban az időben a viszonyok olyanok voltak, hogy az adás-vétel marhalevél nélkül is megtörténhetett, de akadtak olyan egyének is, akik anyagiakért szereztek marhalevelet az ilyen lopott állatokra. Béla, mint pénzes ember, a vidéken hírneves volt; mint harcteret járt egyén pedig a közbiztonságra veszélyes, mert ha hurokra akarta valaki keríteni, vagy az előre eltervezett lopás vagy más bűncselekmény elkövetésében meg merte zavarni, az eszközökben nem válogatott, hanem cselekedett. Így jött aztán létre a magyar és román csendőrség részéről az a megállapodás, hogy Bélát élve, vagy halva kézre kell keríteni, mert Bélát a románoknál gyilkosság, rablás és lopások özöne, míg nálunk több rendbeli lopás terhelte.

Az együttes üldözés során Bélát a román csendőrségnek sikerült is elfognia, de szerencsésen meg is szökött tőlük. Szökése után Magyarországra jött s az őrskörletünkben, a bojti szőlőskertben rejtőzött el.

Egy őszi délután egy gazda rohant az őrsre s megijedve közölte, hogy Béla a szőlőskertben a szőlősorok között alszik. A kivezényelt egyik járőr a jelzett helyen álmában meg is lepte s elfogva, megbilincselve, az őrsre kísérte. Nagy volt az öröm az őrsön, de a község lakosai között is, mindannyian úgy vélekedtünk, hogy megszabadulunk ettől a veszedelmes ellőfelünktől. Bélával az őrsparancsnokom s az idősebb bajtársak — ha jól emlékszem, két nap és három éjjel — foglalkoztak. A fogoly-örzés — egyszer — a próbacsendőrökre került. Ilyenek voltunk akkor az őrsön négyen, közöttünk egy a járőrtárs iskolát már elvégezte.

A fogolyörzés egybeesett a lekvárfőzéssel. Négyünk között a fogolyörzés és a lekvárfőzés megoszlott, mindkettő a szabadban. A fogolyörzéssel nem is volt semmi baj, amíg a lekvárfőzés odáig nem ért, hogy most már kenyérré lehet kenni. Itt történt meg a hiba. A vizs-

gázott bajtársunk, mint rangban legidősebb, elrendelte, hogy kóstoljuk meg mindannyian a kifőzött lekvárt. Nem nagy biztatás kellett egyikünknek sem, nagy karéj kenyeret kengettünk, s megfelelkezve arról, hogy veszedelmes foglyot őrzünk, jóízűen ettünk. Egyikünk javaslatára úgy döntöttünk, hogy a fogolynak is adunk a jóízű kenyérből. Nem is volt semmi hiba, csak annyi, hogy a lekváros-kenyeret nem volt kinek átadni, mert a fogoly látva a dicső fogolyörök elfoglaltságát — megszökött. A négy próba kövémeredt s állt. Némi gondolkodás után, négyen négy irányba indultunk s a kertekben Bélát kerestük. Abban mindannyian egyetértettünk, hogy az idősebbeknek, de különösen az őrsparancsnoknak nem kell az esetet jelenteni, előbb meg kell próbálni ezt a kis hibát helyrehozni. Amint a kertekben minden tőkindát megmozgattunk, az őrsfőzőnő kiabálására lettünk figyelmesek. Tudtukra adta, hogy Béla cigány az istállóban felakasztotta magát, ő ugyan leoldotta, de úgy látja, már késő. Csodák csodája, hosszabb mesterséges légzés és szívdörzsölgetés után Béla magához tért. Nagy volt az öröm, a csodálkozás, de a lelkiismeret csak azután lett nyugodt, mikor a Bélát kísérő járőr bevonult s jelentette, hogy átadta...

*

Egy másik esetem 1929. évben történt, amikor, mint őrmester, a kötegyáni őrsőn teljesítettem szolgálatot. Lólopási ügyben nyomoztam s a tettest Vári János személyében elfogtam. Jánost az őrsre, majd a község-házára kísértük. Ott a tényvázlat megszerkesztésével foglalkoztam. A vacsoránkat az őrsfőzőnő utánunk hozta. Vasárnap este volt s a vacsora „töltött káposzta“ volt. Jánosnak nagyon csiklandozta a jó szag az orrát s valahányszor mi nyeltünk egyet, mindig ő is. Megjegyezte, hogy csak maradna valamennyi, mert tudja, hogy nem küldenénk vissza, hiszen „nem most van először dolga a nyomozó hatóságokkal.

Úgy is történt. Maradt bőven s tényleg Jánosnak adtuk, teljesítve azon kérését is, hogy amíg a vacsorát megeszí, a bilincset vegyük le róla. Kérését teljesíttem.

Vacsora után vizet kért, adtam neki. Amikor végzett, megdicséret s kijelentette, hogy amiért jó voltam vele szemben, elmeséli nekem, hogyan szökött meg a román detektívektől, a nagyváradi rendőrségen.

Közlése szerint egy hétig volt már a románok kezében s kivéve az étkezési és valamennyi alvási időt, állandóan ütötték. Állandóan azon gondolkozott, hogyan tudna megszökni, de azt sehogysem tartotta lehetőnek, mert egy ingben-gatyában, hajadonfőtt és mezitláb tartották, ruháit nem is tudta, hová tették. Karácsony estéjén iszonyatosan megkínózták s a kínzással csak vacsora időszakra hagytak fel, kilátásba helyezve, hogy vacsora után folytatják a megkezdett „műtétet“. Természetesen az ő vacsorájáról ismét megfelelkeztek. Hirtelen elhátározta, hogy megkísérli a lehetetlent. Pillanat alatt felugrott, az ajtón kiharant és az épület kijáratí kapuja felé igyekezett. Nagy szerencséjére, ott is sikerült kiugrania; de nyomában a detektívek is. Látva, hogy szorul a hurok, hozzáfogott kiabálni, hogy „fogják meg, fogják meg, viszi a ruhámat“. Ezen kiabálásra nagy csődület támadt, mindenki szánakozott rajta, hogy télnek idején ruha nélkül maradt, kérdezték, hogy merre megy, aki a ruháját viszi. Addig magyarul azott az embereknek, hogy sikerült üldözői elől végkép eltűnnie és hosszabb bujdosás után Magyarországra jutnia.

A magyarázat végén megjegyezte, hogy „tetszik tudni, őrmester úr, az ember olyan esetben mindent megtesz, csak szabadulhasson.“ Éppen arra gondoltam, hogy elrendelem a járőrtársnak, hogy bilincselje meg, mert megpróbálja tőlünk is a szökést, de már nem érkeztem mindezt kimondani, mert János, mint a macska, olyan ügyesen ugrott az ajtóhoz és szempillantás alatt kint is volt. Mi is hasonló ugrással kapkodtunk az ajtó után, főleg azért, mert a rendőrszoba ajtóban a kulcs kívülről benne volt s János az ajtót ránk akarta zárni, mi meg ezt meg akartuk akadályozni, mert a szobának más kijárata nem volt, ablaka pedig vasrácsos volt. Valószínű, hogy ez is hiába lett volna, ha a jó öreg rendőrünk, akinek sok mindent volt már alkalma látni, a bejárati kaput előre kulccsal be nem zárja! Ennek volt köszönhető, hogy Jánost az utcai kijáratí kapuról még sikerült lehúzni és biztonságba helyezni.

Hogy a románoktól tényleg megszökött János, arról az ügyességhez kísérő járőr meggyőződött, mert az álmódon a román detektív felismerte Jánost, mondván neki: „Na most szökjél meg“, mire János azt felelte: „Légy nyugodt, megpróbáltam, de ezek nem olyanok, mint ti.“

Pedig majdnem olyanok voltunk...

3.

Beküldte: Tóth Imre I. törzsőrmester (Felsőmocsolád).

A Szolgálatí Utasítás semminek látszó be nem tartása miatt 20 napig gondolkoztam a szombathelyi honvéd törvényszék fogházában az alább megtörtént eset miatt. 1934. november hóban igazoltattam valakit, akiről a Nyomozókulcs segítségével megállapítottam, hogy a debreceni kir. törvényszék lopás büntette miatt körözi, amit az emberem az igazoltatás alatt be is ismert. Mivel az őrskörletben több kiderítetlen eset volt, az a gyanúm támadt, hogy nevezett követte el a bűncselekményeket, azért elfogtam és megmozdítottam. Alacsony, vékony ember volt, így mellőztem a bilincselést azzal a feltevéssel, hogy nevezett úgy sem tud még 30 lépést se futni. Nevezett a gyalogjárón kísértem, ami aztán igazán felületesség volt s ez okozta a bajt, mert az elfogott az egyik ház nyitott kiskapuján beugrott, az ajtót becsapta és futásnak eredt, illetve megszökött. Szökését még elősegítette a sötétség is. Nem került elő soha!

Több fogoly semmiképpen nem szökik meg tőlem, mert a Szolgálatí Utasításban írtak szigorú betartását soha többé nem mulasztom el.

KÖNYVOSZTÁLYUNK AJÁNLATAI:

Szervezeti és szolgálatí utasítás. 2 P 20 f

Próbacsendőrök tankönyve. 4 P

Tábori rendészeti szolgálat. 1 P 90 f + portó.

(A könyv bizalmas, csak ajánlottan küldhetjük.)

Ezenkívül:

A csendőrség elhelyezési térképe. 30 f

Máshol nem kaphatók!

Rendelés a Csendőrségi Lapok 25.342. sz. csekk-számlájára történő befizetéssel eszközözendő.

EMLÉKEZZÜNK!

Bondár Mihály beregszászi szárnybeli csendőr az oroszokkal Zablotounál vívott ütközetben kapott sebei-
ben 1914 november 1-én Kosówban meghalt.

Berő Ferenc sziráki őrsbeli csendőr hadifoglyok kísé-
résében a herceghalomi vasúti szerencsétlenség
alkalmával 1916 november 1-én meghalt.

Kardos Imre debreceni őrsbeli csendőr az olaszokkal
vívott csatában 1918 november 1-én a Monte-Grappánál elesett.

Ratkof Ede battai őrsbeli alőrmester 1918 novem-
ber 1-én a harctéren elesett.

Bujáki József szilicei őrsbeli alőrmestert két haza-
tért katona 1919 november 2-án Szilicén bosszúból
orozva agyonlőtte.

Kovács Péter 2. oszt. őrmester, a cintosi őrs pa-
rancsnoka, a laktanyának fellázadt román néptömeg
elleni védelmében 1918 november 2-án elesett.

Szoboszlai Dániel 2. oszt. őrmestert, a zarándi őrs
parancsnokát, fellázadt román néptömeg 1918 novem-
ber 2-án Zarándon meggyilkolta.

Szijjártó János bojáni őrsbeli népfelkelőt hazatért
katonák és katonaszökevények 1918 november 2-án
Felsőszéken bosszúból meggyilkolták.

Radványi Sándor debreceni őrsbeli 2. oszt. őrmes-
ter 1918 november 3-án Trient közelében olasz hadi-
fogságba esett, ahol meghalt.

Gerhardt Ferenc szegedi kerületbeli csendőr a ro-
mánok elleni harcban szenvedett sebesülésében 1916
november 5-én meghalt.

Gyarmati József révaranyosi őrsbeli csendőr a ro-
mánokkal harcolva 1916 november 5-én Csernahévíz
mellett elesett.

Mészner József 2. oszt. őrmestert, a kismodrói őrs
parancsnokát, mikor a jegyző megtámadott feleségének
védelmére kelt, fellázadt tót néptömeg 1918 november
5-én Kismodrón meggyilkolta.

Németh Ferenc csákvári őrsbeli alőrmester fegyve-
res rabló tömeggel harcolva 1918 november 5-én az
etyeki határban elesett.

Balázs Mihály égerháti őrsbeli csendőr az orosz
harctéren szerzett járványos betegségben 1914 novem-
ber 6-án Máramaroszigeten meghalt.

Lukács Kálmán csonoplyai őrsbeli csendőr címz.
őrmester az oroszokkal vívott harcban 1915 november
6-án Rudka mellett elesett.

Hunyadi György 2. oszt. őrmestert, a zenta—tor-
nyospusztai őrs parancsnokát, rablott holmi összesze-
dése alkalmával egy katonaszökevény 1918 november
6-án agyonlőtte.

Opra Géczy Pál 2. oszt. őrmestert, a felsőmoécsi őrs
parancsnokát, lázadó román néptömeg 1918 november
6-án Felsőmoécsezen meggyilkolta.

Varga Sándor kővágóórsi őrsbeli alőrmestert szerb
katonák 1918 november 6-án Tündérlakon agyonlőtték.

Kiss Pál 2. oszt. őrmestert, a csentai őrs parancs-
nokát és **Kovács Mátyás** csentai őrsbeli alőrmestert lá-
zadó szerb néptömeg 1918 november 7-én meggyilkolta.

Az újvidéki járőrvezetőiskolában készített „Emlékfal“.

Morocza Gábor 2. oszt. őrmestert, a gimesi őrs pa-
rancsnokát, fosztogató katonák 1918 november 7-én
agyonlőtték.

Szabó János dési őrsbeli csendőr a 3. Isonzó-csatá-
ban a Dobordón kapott súlyos sebesülésében 1915 no-
vember 8-án Laibachban meghalt.

Czompa János sonkádi őrsbeli csendőrt két fegyve-
res gonosztevő 1887 nov. 9-én Szatmárcsekén agyon-
lőtte.

Doró Mihály hódcsági őrsbeli csendőrt rablóüldözés
alkalmával 1886 november 10-én Pincéden agyonlőtték.

Mankó György orosházi őrsbeli csendőrt 1885 no-
vember 11-én az orosházi határban dohánycsempészek
orozva agyonlőtték.

Kecskés István orsovai szárnybeli csendőr, címz.
őrmester 1914 november 11-én a harctéren eltűnt.

Fazakas Sándor széphelyi őrsbeli alőrmestert egy
katonaszökevény, akit szolgálton kívül üldözőbe vett,
1916 november 11-én Széphely határában agyonlőtte.

Urbán Imre padéi őrsbeli alőrmester Romániában
szerzett betegségében 1918 november 11-én Rimnik-
Szaratban meghalt.

Keszericze Vendel miksavári őrsbeli próbacsendőrt
Horvátországból beözönlött fosztogatók 1918 novem-
ber 13-án megölték.

Rádió a kémkedés szolgálatában.

Írta: vitéz FILEP REZSŐ híradóíróhelyettes.

Mint a legtöbb technikai vívmány, úgy a rádió is kétarcú: lehet a kultúra áldásos terjesztője éppúgy, mint pusztító veszedelmek elősegítője, — aszerint, hogy kik és milyen célok szolgálatában használják.

A rádióknak, mint gyors és biztos összekötő eszköznek jelentőségét a kémizdatok is korán felismerte és jelentések, utasítások továbbítására ma már rendszeresen alkalmazza. Elképzelhető, milyen veszélyt jelent ez állambiztonsági szempontból, hiszen ha a közlemény eljutott rendeltetési helyére, a kém már elérte célját.

Hogyan használja fel a kémkedés a rádiót, mint hírközvetítő eszközt?

A rádióberendezéseknek két nagy csoportját különböztetjük meg: adó- és vevőberendezéseket. Üzemeltetésük engedélyhez van kötve. Vevőberendezést minden magyar állampolgár, — viszonyosság esetén idegen állampolgár is — tarthat engedély alapján. (Ha valaki vevőkészüléket engedély nélkül tart üzemben, kihágást követ el.) Adóberendezés létesítése már különleges feltételekhez van kötve. Elsősorban a m. kir. postának, egyes közületeknek s aránylag csekély számú magánszemélynek van erre engedélye. (Engedély nélküli üzemeltetése az 1939. évi II. t.-c. 200. §-a értelmében vétség, háború esetén büntetett.)

Az állam éberrel vigyáz arra, hogy adóberendezés létesítésére csak megbízható személyek kaphassanak engedélyt.

Már pedig a kémnek főleg adóberendezésre van szüksége, amellyel jelentéseit továbbíthatja. Igen ám, de hogyan jusson engedélyhez? Még ha formailag meg is volna minden törvényes alap ahhoz, hogy adóengedély iránti kérelmét benyújthassa, kockázatos vállalkozás lehetne ez, mert az arra hivatottak a döntés előtt alapos tájékozódást szereznek felőle s így könnyen leleplezhetik. Ezenfelül az engedélyezett adóállomások is ellenőrzés alatt állanak. Nem marad más hátra: titokban létesít adóberendezést, aminek már természetes velejárója a vevőberendezés is.

Talán sokak előtt nehezen hihető, hogy adóberendezést titokban lehessen felállítani. A tapasztalat azt mutatja, hogy mégis keresztülvihető. A technika haladása igen kis térfogatú adóberendezés gyártását is lehetővé tette. Az ilyen adókészüléket kisebbfajta utazóbőröndbe, szekrénybe, fiókba, sőt meglévő vevőkészülékbe is be lehet feltűnés nélkül szerelni. Nem túlzás, amikor azt állítom, hogy irattáskában, sőt még kisebb helyen is elfér.

Minden vevőkészülékhez — a kristályos kivételével — áramforrás kell. Ugyanígy az adókészülékhez is. Az áramot vagy telepből, vagy a világítási hálózatról nyerjük. Sok őrön láttam telepes vevőkészüléket. Gondoljanak bajtársaim arra, hogy az a fűtő- és anódtelep, amivel készülékük működik, bizonyos esetben adóberendezéshez is elegendő. Nem kell tehát valami különleges és nagy helyet foglaló áramforrásra gondolni. Különösen nem, ha az adóberendezés titokban dolgozik. Ha világítási hálózatról táplálják, elég lehet annyi áram, amennyit pl. egy 10 wattos égő fogyaszt. Ez a mennyiség egy szoba megvilágítására is kevés, de arra elég, hogy országok, sőt nemritkán földrészek között is összeköttetést létesíthessünk, ha adókészülékbe

használjuk. Hogy valami támpontot nyújthassak ilyen kisteljesítményű adókészülék hatótávolságáról, saját összeállítású adóberendezésemet hozom fel példának, amelynek morzejeleit Új-Zealand szigetén (Ausztráliától délkeletre) is meghallották. Ezt a tényt az onnan küldött levelezőlap igazolja. Az adókészülék teljesítménye nem volt több, mint egy 40 wattos égő által fogyasztott árammennyiség.

De a kém nem használja ilyen nagy távolságra adókészülékét. Nincs is erre szükség. Elég, ha a szomszédos országba le tudja adni jelentéseit.

Megfelelő rádiótechnikai ismeretek birtokában otthon is elkészíthető adóberendezés. Nem kell hozzá gyár, nem szükséges mérnöki tudás, de még csak különleges rádióalkatrészek sem. Ugyanazok az alkatrészek, amelyekből a vevőkészülékek állanak, adókészülékek összeállításához is felhasználhatók. Vevőalkatrészek vásárlásához engedély sem kell. A kémnek tehát nagyon könnyű a helyzete, ha szakismerettel rendelkezik. Négy fal között saját maga megszerkesztheti adókészülékét. És ha akar, vevőkészüléket is összeállíthat ily módon, de azzal már kár vesződni, mert készen is szerezhet. Nem feltűnő.

Az antennát már nehezebb volna elrejtetni, bár ezt is meg lehet oldani, ha pl. a ház padlásán feszítik ki. De etekintetben túlzott óvatosságra nincs szükség, mert az adóantenna csak szakember szemében különleges szerkezet, hozzá nem értő előtt olyan, mintha vevőantenna volna. Sokszor a már meglévő vevőantenna is sikerrel használható adókészülékhez. A kém minden feltűnést kerül, ezért rendszerint ilyet alkalmaz.

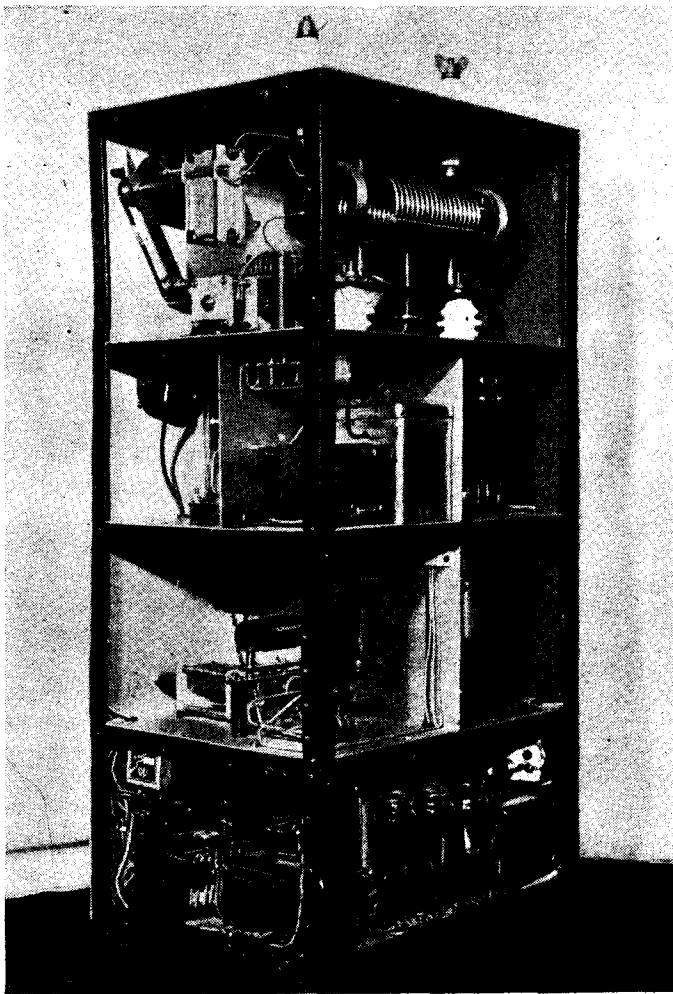
Ha bajtársaim antennát látnak, gondoljanak arra, hogy az az ártatlannak látszó vezeték, amelyről azt hiszik, hogy vevőkészülékhez tartozik, talán éppen akkor sugározza egy másik országban levő vevőkészülék felé a kémek jelentéseit, amelyeknek tartalma esetleg egész hadseregek dicsőséges, bátor küzdelmeit semmivé teheti.

A most dúló világháborúból lehet a legfrissebb példákat találni erre.

Magyar vonatkozásban ismertetek egy esetet. Moszkva öt főből álló csoportot küldött Magyarországra, amelynek egy része innen kiszökött személyekből állt, tehát így megfelelő helyi és személyi ismerettel rendelkezett. Céljuk részben a hírszerzés, részben szabotázs cselekmények, főleg vasutak, hidak robbantása volt. Hazánk területe fölé repülőgéppel hozták őket s itt ejtőernyővel leereszkedtek. Robbantóanyagokon kívül rádió adó-vevőkészüléket is hoztak magukkal. Készülékük 30 wattos volt. Összehasonlíthatjuk ezt egy hasonló fogyasztású villanyégővel. Ezen a rádióon keresztül kellett volna előre meghatározott időben jelentéseiket továbbítani Moszkva részére. Nem rajtuk múlt, hogy nem sikerült.

Nézzük most már, hogyan tudja a kém a rádiójával megbízójának továbbítani jelentéseit. Ehhez elsősorban mindkét-részen adó-vevőkészülék szükséges. A kém már az összeköttetés felvételére vonatkozó utasításokkal távozik megbízójától. Megállapodnak abban, hogy naponta, vagy csak bizonyos napokon melyik órában, milyen hullámhosszon, milyen hívójellel veszik fel egymással az érintkezést.

A „hullámhossz”-ról rádiótechnikai szakismeret nélkül elég annyit tudni, hogy az adókészülék antenná-

Egy 3 fokozatú 100 wattos adókészülék belső felépítése.
(Magassága: 1 méter.)

járól kisugárzott rádióhullámok olyanok, mint a víz-hullámok. Egy ilyen hullámnak — amely hullámhegyből és hullámvölgyből áll — hossza a hullámhossz. Ez a hullámhossz adóállomásonként különböző. Ez azért van így, mert ha sok adóállomás ugyanazon a hullámhosszon dolgozna, vagyis egyforma hosszúságú hullámokat sugározna ki, a vevőkészülékben is egy helyen hallanánk azokat, de nem értenénk belőlük semmit sem, mert egymást zavarnák.

A hívójel az adóállomás neve. Hívójelre azért van szükség, mert a rengeteg adóállomás között különben nem találnának egymásra. Fontos, hogy rövid legyen, ezért csak néhány betűt, számot, vagy ezek összetételét használják. Pl. „HA“, vagy „FR₃“ stb.

A kémek a rádióon való érintkezésre kizárólag morzejeleket alkalmaznak. Morzejelekkel ugyanis sokkal nagyobb távolságokat lehet áthidalni s biztosabban vehető, mint a beszéd-adás. A morzeadás további előnye: a titkosság. A morzejeleket nem mindenki érti. Ha hall is valaki morzejeleket, még nem biztos, hogy tudja azokat olvasni. Azonkívül kiválóan lehet velük rejtjeles táviratokat továbbítani.

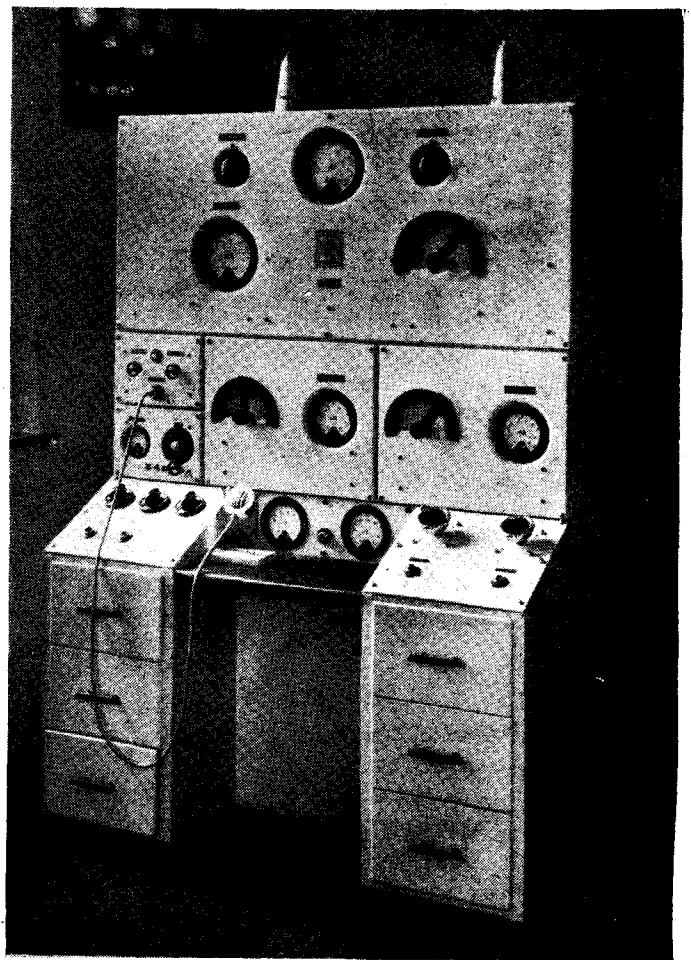
Természetesen a kémek sem fogják nyílt nyelven — habár morzejelekkel — továbbítani jelentéseiket. Előre meghatározott kulcs szerint rejtjelzik távirataikat. A biztonság okáért időnként változtatják is a rejtjel kulcsot. Legtöbbször az egész rejtjelzési rendszer csak az emlékezetükben van meg. Érthető miért... Ezért e té-

ren is alapos előkészület előzi meg a kémek munkabá-lépését. Rádióval nemcsak jelentéseiket adják le, hanem azon újabb és újabb utasításokat is kaphatnak.

A rádióhullámok nem ismernek országhatárokat, azokat megállítani nem lehet. Hogyan lehetne mégis valamiképpen megakadályozni az ilyen titkos adóállomások működését? Felfedezésére használjuk fel mi is a rádiót! E téren a vevőkészülékek jönnek számításba. Bizonyos esetekben adókészülékek is felhasználhatók, de csak szakember kezében, ezért ennek alkalmazási módját nem tárgyalom.

Egy adóállomás közvetlen környékén telepített vevőkészülékkel nemcsak azon a hullámhosszon halljuk adásait, amelyiken dolgozik, hanem a vevőkészülék állomáskeresőjének majdnem minden fokán jelentkezik. Ez részben attól függ, milyen távolságra van a vevőkészülék az adóállomástól. Ha egészen közel, mondjuk a szomszédos házak valamelyikében, bármerre forgatjuk vevőkészülékünk állomáskereső gombját, — leket, hogy halljuk azt az állomást, amelynek műsorát élvezni akarjuk, — de ugyanakkor mindenütt halljuk a szomszédban működő adóállomás adását is, mintha elterpeszkedne készülékünk állomásmutató tábláján. Ezt a jelenséget nevezzük „behallás“-nak. Ha a közelben morzeállomás dolgozik, akkor kopogásszerű (tehát nem éles füttyszerű!) hangot hallunk.

Mint említettem, ez a jelenség részben a távolságtól függ. A távolság növekedésével az adóállomás hatóereje csökken, tehát az állomástól távolabb esetleg az állomásmutató táblának már csak a felerészén halljuk,

A csendőrség 1 kilowattos központi adóállomása,
1,75 méter magas fémházzal.

a másik részén nem. Tovább távolodva, ez a sáv még keskenyebb lesz, végül már egyáltalában nem, illetőleg csak azon a hullámhosszon halljuk, amelyiken az adóállomás dolgozik. Azt hiszem, ezt a jelenséget bajtársaim közül sokan ismerik.

Hogy mekkora az a távolság, amelyen túl már nem érvényesül egy adóállomás zavaró hatása behallás formájában, pontosan meghatározni nem lehet. Ezt ugyanis a zavaró állomás erőssége is befolyásolja. Ha nagyobb ez az erő, nagyobb területen érvényesül hatása, ha kisebb, akkor csak éppen a közvetlen környezetben. A lakihegyi 120 kilowattos adóállomás műsorát még 10 km-en túl is az állomáskereső két-három ujjnyi széles területén halljuk. Ezzel szemben egy 10 wattos adóállomás hatását behallás formájában csak a szomszédok vevőkészülékeiben lehet észlelni. Sokszor pedig csak abban a házban, ahol az adóállomás van. A behallás jelensége a vevőkészülék minőségétől is függ. Kristályos vevőkészüléket nem is lehet számításba venni, mert ilyen tekintetben érzéketlen. A csöves (lámpás) készülékek közül azok érzékenyek a behallásra, amelyek az állomásokat kevésbé tudják egymástól elválasztani (szelektálni). Vannak olyan jó készülékek, amelyeknél ha csak egy milliméternyire tovább forgatják az állomáskereső gombját, az addig hallott állomás elhallgat és máris másik vehető. Ez a szelektív vevő. Legnagyobb részük úgynevezett „szuper“-rendszerű gép. Ritkaság, hogy ilyen készülékben közeli adóállomás behallás formájában jelentkezzék. Ha viszont nem szelektív készüléken hallgatunk egy állomást, ugyanakkor gyengébben ugyan, de mellette a szomszédos állomás műsora is vehető. A készülék nem tudja szétválasztani a két állomást úgy, hogy csak az egyiket lehessen zavartalanul hallani, a szomszédos állomás adása tehát áthallatszik. Ha tovább forgatjuk a gombot, akkor újabb állomást hallunk ugyan, de mellette szintén hallhatunk egy másik állomást. Ez a jelenség nem adóállomás közelségére mutat, mert pl. a venni kívánt állomás esetleg csak 100 km-re, az az állomás pedig, amelyik áthallatszik, talán több ezer km-re van tőlünk. Ezért nevezzük ezt a jelenséget, a behallástól megkülönböztetve, áthallásnak.

A behallás és áthallás között tehát lényeges különbség van!

Titkos adóállomás felkutatásánál a behallás játszik fontos szerepet, az áthallás nem. A behallás érzékelésére viszont az áthallásra hajlamos, nem szuper rendszerű készülékek a legalkalmasabbak.

Titkos adóállomások felfedezése csak úgy lehetséges, ha minél több olyan jóérzésű megbízható „B“-egyént szervezünk be, akinek a fentebb írt követelményeknek megfelelő vevőkészüléke van. Azt, hogy ki milyen vevőkészüléket tart üzemben, a helybeli postahivataltól lehet meg tudni. Ezek közül aztán kiválaszthatók azok, akik alkalmasnak látszanak a behallás jelenségének felismerésére.

Azt hiszem, nagyon sok vevőkészülék-tulajdonos önként jelentkezne az őrsön észleleteivel, ha tudná, hogy rádióval milyen veszedelmes tevékenységet fejtenek ki hazánk ellenségei s ha tudná, hogy mik azok a jelenségek, amelyek adóállomás közelségét felismerhetővé teszik. Ha észlelt is eddig valami rendellenes dolgot, nem volt tudatában annak eredetével, jelentőségével és így azt nem is jelentette sehova.

A „B“-egyéntől semmiféle különleges feladatot; tevékenységet ne kívánjunk. Csupán arról van szó, hogy amikor szórakozásképpen rádióját hallgatja, ha behallást észlel, annak időpontját jelentse. Tehát nem kell mindig a készülék mellett ülnie, mint ahogy egyes őrsökön tévesen gondolták.

Akik hajlandók észleleteiket közölni, azoknak alaposan meg kell magyarázni a behallás és az áthallás közötti különbséget, természetesen gyakorlatilag bemutatva. Áthallást mindig lehet találni vevőkészülékekben, tehát ezt be lehet mutatni, azzal a magyarázattal, hogy ha ilyent észlelnék, nem kell jelentsek. Behallást csak olyan helyen lehet gyakorlatilag bemutatni, ahol a közelben adóállomás működik. (Pl.: a lakihegyi nagy adó, ennek közvetítő állomásai és a kassai adóállomás környékén.)

Ha valaki behallást észlelt s azt jelenti, személyes meggyőződést is szerezzon erről az őrs, mert könnyen előfordulhat, hogy a „B“-egyén tévedett és csak áthallás esete forog fenn. Ugyanakkor azt is meg kell állapítani, hogy nem működik-e engedélyezett adóállomás a környéken. Ilyenek lehetnek pl. a Magyar Rövidhullámú Amatőrök Országos Egyesületének tagjai, akik a kereskedelemügyi és közlekedésügyi minisztérium által kiállított engedély alapján amatőr kísérleti adásokat végezhetnek. Egyes helyeken a MÁV-nak is vannak adóállomásai. A környéken katonai adóállomások is gyakorlatozhatnak és egyéb hivatalos szervek is dolgozhatnak adókészülékkel. A behallás ezektől is eredhet.

Kevés kivétellel majdnem minden őrsnek, igen sok bajtársamnak van szórakoztató vevőkészüléke. Közeli titkos adóállomás működéséről behallás útján maguk is tudomást szerezhettek. A behallásról szerzett értesülés bejelentésének módját az őrsökön levő parancs szabályozza. Ennek gondos áttanulmányozására bajtársaim figyelmét ezúton is felhívom.

Hiszem, hogy ezentúl nem lesz olyan rádiót hallgató csendőr, aki a készülékében észlelt gyanús jelenségek felett napirendre térne.

Ismerve a titkos adóállomások veszélyének nagyságát, ha hazánk minden, legkisebb helységében is rendelkezésünkre áll megbízható személy, nem nyomhatja le egyetlen kém sem a morzebillentyűt anélkül, hogy az azonnal tudomásunkra ne jusson.

Semmiféle hiteles forrás nem tud arról, hogy Nagymagyarország területén a XII. század utolsó évtizedei előtt románok laktak volna. Az első biztos adat 1206 körül említi őket Fogaras megyében. A fogarasmegyei románok lehettek Magyarország területén népüknek első pionirjai és sokáig kis szigeteket alkothattak, mivel a nagy tatárjárás (1241—42) előttről máshol románok jelenlétét nem lehet megállapítani. A tatárjárással kapcsolatos pusztítások ritkították meg annyira Keletmagyarország és Erdély lakosságát, hogy román telepések nagyobb mérvű behozatala vált szükségessé. De még így is a XIV. század elejéig csak a dél- és középerdélyi hegyekben találjuk nyomukat az egykorú oklevelekben s ezek sem voltak rendszeresen letelepedett lakosok, hanem csak ideoda vándorló juhásztorok. Az első megállapodott településekről csak 1283-ban, tehát közel száz évvel megjelenésük után, hallunk először.

Vasúti és közlekedési őrsaink szolgálatáról.

(Folytatás.)

Mozaikok a miskolci vasúti őrs nyomozásaiból.

Írta: LANTOS JÁNOS II. tiszthelyettes (Miskolc).

II.

F. évi április 22-én Gábor László budapesti lakos írásban feljelentette, hogy 21-én 2—3 óra közötti időben Miskolcon keresztül Kassáról Budapestre utazott, mely alkalommal Miskolc és Füzesabony között ismeretlen tettes 1 drb. bőröndjét, tele ruhaneművel 200 P értékben ellopta.

A sértett még leírta feljelentésében, hogy a lopás elkövetésével egy 25—30 év körüli, pufók arcú, munkás kinézésű férfit gyanúsít, aki egy soványképű társával együtt a csincsetanyai megállónál szállt le a vonatról.

A panasz vétele után a következő feltevéseket állítottam fel:

1. A tettesek olyan egyének lehetnek, akik a megálló környéken levő valamelyik községben laknak és így a megállónál kell nekik leszállniuk.

2. A tettesek nem környékeliek és a lopott bőrönddel csak azért szálltak le Csincsetanyán, hogy a következő, bármely irányban menő vonatra felszálljanak.

Azon kriminalisztikai elvből kiindulva, hogy a leggyorsabb feltevés a legvalószínűbb, elhatároztam, hogy egyelőre az 1. alatt írt feltevést nyomoztatom le.

Tekintettel azon körülményre, hogy a Miskolc környéki községekből — lévén Miskolc nagy ipari gócpont — sok mindenféle ember bejár Miskolcra dolgozni, nem kellett valami merész fantázia azt feltételezni, hogy a tettesek az ilyen bejárók közül kerülhettek ki.

A tervem az volt, hogy még egyszer kikérdeztetem a sértettet, hátha többet tud mondani, mint amennyit leírt, továbbá, hogy a csincsetanyai megállónál megállapítatom, hogy kik szoktak ott a kérdéses vonatról leszállani?

A kivezényelt polgáriruhás járőr, Rózsa őrm. bevonulásakor jelentette, hogy a csincsetanyai MÁV-pályaőr előadása szerint ott a kérdéses vonatról 4—5 utas szállt le. A leszállott utasokat azonban az őrs nem ismerte fel, mert azok a 10—12 kocsiból állott szerelvénynek a végéről szálltak ki és nem mentek az őrház felé.

Az őrs elmondotta még a járőrnek, hogy a 4 km-re levő Vatta községből 5 munkás, a 7 km-re levő Gelej községből pedig 10—12 munkás jár a diósgyőri vasgyárba dolgozni s ezek a munkások szoktak a megállónál leszállni.

A sértettet kikérdező Szilágyi őrm. bevonulva jelentette, hogy a pufókképű gyanúsított, amikor a vonat a megállóhoz közeledett, cigarettára gyújtott (tekintve a légvédelmi intézkedésekre a kocsiban nem égtek a lámpák) és a gyufát végig égetve, körülnézett a kocsiban. Valószínűnek látszott, hogy ekkor nézte ki magának a sértett bőröndjét. A sértett egyébként a járőrnek többet nem tudott mondani, mint amennyit a feljelentésében leírt.

Rózsa őrm.-nek parancsot adtam, hogy a diósgyőri vasgyárban bizalmasan állapítsa meg, hogy kik dolgoz-

nak ott Gelej és Vatta községekből és van-e közöttük olyan egyén, akire a sértett által bementett személyleírás ráillik.

A járőr Diósgyőr-vasgyárban puhatolva megállapította, hogy az egyik személyleírás (pufókarjú) Ruzskai István geleji lakosra illik rá. Ruzskai folyó hó 21-én, tehát a lopás elkövetésének napján érkezett haza Rimaszombatból, ahol mint katona szolgált.

Tekintettel arra, hogy a gyárban nem lehetett megállapítani, hogy Ruzskai melyik vonattal érkezett haza, ennek megállapítása végett a járőr Gelej községbe ment. Gelej községben végzett bizalmas puhatolás során kiderült, hogy Ruzskai azzal a vonattal érkezett meg, amelyiken a lopás történt.

A beszerzett adatokat tekintetbe véve, most már valószínűnek látszott, hogy a lopás egyik tettese Ruzskai István. A járőr tovább puhatolt és megállapította, hogy Ruzskaival együtt ért haza Milléte Sándor, ugyancsak geleji lakos is, mint leszerelt katona Rimaszombatból. Milléte sovány képű, tehát az ő személyleírása is egyezett a sértett által bementett személyleírású egyénnel.

A sértett állítása szerint, amikor a csincsetanyai megálló előtt a pufókképű utas cigarettára gyújtott, a bőröndje még megvolt és közvetlen Csincsetanya után észlelte, hogy nincs meg, továbbá, hogy Csincsetanyán csak a pufók és a soványképű utas szállt le, ezen adatokat összevetve Ruzskai és Milléte személyleírásával, valamint azzal, hogy nevezettek arról a vonatról szálltak le, kétségtelennek látszott, hogy a tettesek csak ők lehetnek.

Az ügy nyílt nyomozására Rózsa Jenő őrmester és Gulyás János csendőrből állott járőrt vezényeltem ki.

A járőr Ruzskai István lakásán megjelenve, nevezettnek az odahaza levő feleségét felszólította, hogy a férje által hazavitt bőröndöt adja elő. Ruzskainé mutatott a járőrnek egy bőröndöt azzal, hogy a férje azt vitte haza. Ezen a bőröndön ujnyi vastagságú por volt. A járőr megmagyarázta Ruzskainénak, hogy az előmutatott bőröndöt nem hozhatta négy nappal ezelőtt haza a férje, mert hiszen azon talán évtizedes por van. Erre Ruzskainé beismerte, hogy férje vitt haza egy bőröndöt tele ruhával és ő azt a kertben elásta.

A kiásott bőrönd azonos volt a sértettől ellopott bőrönddel és a benne volt dolgok is mind megkerültek.

Ruzskai István a lopás elkövetését beismerte. Előadta, hogy Milléte Sándorral együtt utazott ugyan haza, de annak a lopás elkövetéséhez semmi köze nincsen. Milléte akkor vette észre, hogy nála bőrönd van, amikor a csincsetanyai megállótól elindultak Gelej község felé.

Valószínűnek látszott, hogy Ruzskai adott, vagy talán ígért valamit Millétének, ha a lopásról hallgat, ezt azonban a nyomozás során bizonyítani nem sikerült.

Ruzskai Istvánt — tekintve, hogy erre ok nem volt — a járőr nem fogta el. Nevezettnek szerencséje volt, hogy a sértett kereken 200 P kárt jelentett be, dacára, hogy az ellopott dolgok értéke ennél jóval több volt. Tekintettel ugyanis arra a körülményre, hogy a lopás a légvédelmi elsötétítés alatt lett elkövetve, amennyiben az büntetné minősült volna, az ügyben ítélezni a rögtönítélő bíróság lett volna illetékes. A gyanúsítottnak a nyomozás alatt fogalma sem volt arról, hogy az akasztófa árnyékában állt.

(Folytatjuk.)

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK

Csónaklopás kiderítése a Balatonon.

Írta: **BORBÉLY ISTVÁN I.** őrmester (Siófok).

1942 augusztus 21-én 9 órakor megszólalt a siófoki víziőrs telefonja. K.rály László testnevelési tanár beszélt Káptalanfüredről. A következő panaszfeljelentést tette:

7. Start számozású olimpiai yollját 20-áról 21-ére virradóra a káptalanfüredi vitorlaskikötőből ismeretlen tettes ellopta.

Kára: 2400 pengő.

A vitorlás leírása: Kívül barnára festett és lakkozott, a vízvonal felett fehér csikkal. Belseje bronzszínű. A kormánynál celluloid betűkkel „Jumpf” felírás, a hajó elején pedig „K. J.” — a csónakkészítő nevének rövidítése. Vitorlája kézzel varrott egyszerű vászonból készült és felső harmadában „OM7” jelzés látható.

A vitorlásban hajószerk, 2 drb. evező, javítószerek és a beépített szekrényben melegítőruha volt elhelyezve.

Különös ismertetőjelei: fedélzete a szokottnál erősebb, uszonya (svert) vasból készült és kettős csigával működik.

A lopást egy órával ezelőtt fedezte fel.

Ez volt az első komolyabb csónaklopási esetünk s így érthető, hogy a híre gyorsan befutotta az emeletes épület legénységi szobáit. Mindnyájan különböző feltevéseken törtük a fejünket. Közben Dicső Mihály tiszt-helyettes, — aki a beteg őrsparancsnok helyett az őrsöt vezette — kishajón járort vezényelt az ügy nyomozására.

Tagjai: Farkas György őrm. járőrvezető, Horváth Lajos VII. cső. járőrtárs, Rákóczi József őrm. hajóvezető és Lőrinc János cső. gépkezelő.

Eligazítás után a járőr a „Hattyú” kishajóval nyomban elindult a helyszín felé.

Helyszín! Milyen furcsán hangzik ez a meghatározás itt a vizen! És valóban, össze sem lehet hasonlítani a vízi nyomozás helyszínét a szárazföldivel. Lássuk miért?

... A káptalanfüredi kikötőben a járőr lehorgonyzott és a géphajóhoz vontatásra vett csónakkal partraszállt. Megkezdődött a „helyszínelés”.

A Balaton ezen az augusztusi délelőttön szépségben, ragyogásban szinte túltett önmagán. Tiszta, szélcsendes idő volt. A kikötőben vidám sürgés-forgás. Nyaralók, kirándulók, induló, vagy éppen érkező csónakok tették mozgalmassá a képet. A bűn árnyékát itt még a csendőrök sem érezhették volna, ha az előzményeket nem ismerik.

20—25 üres bója lebegett a víz színén. A járőr a kikötőrhöz fordult, mutassa meg, melyikhez volt kötve az ellopott vitorlás.

A bóját csak csónakon lehetett megközelíteni. Lánchoz erősített fa-úszó volt, közepén vaskarikával. Rövid vizsgáldás után megállapítást nyert, hogy a vitorlás kikötőkötélét valaki éles eszközzel elvágta s a bólyán csak kb. 50 cm. hosszú kötélcsontot hagyott. Ezt a járőr őrizetbe vette.

Ezen a sovány adaton kívül a helyszín mást nem árult el. A környező vízfelületen sehol semmi nyom. Ha volt is, azt a víz sodra elvitte, vagy elmerült.

Kétségtelen, hogy a szárazföld hasonló esetben nem bánik el ilyen mostohán a csendőrrel s ha mást nem is, legalább néhány lábnyomot, vagy cigarettavéget megőriz a számára.

A járőr a parton próbált közelebbi adatokat beszerezni, de fáradozása eredménytelen volt.

Ezekután nem maradt más hátra: a feltevéseket kellett segítségül hívni. Legvalószínűbbnek látszott az a lehetőség, hogy a vitorlást valaki jogtalan használatra magával vitte és valahol sorsára hagyta. Járőr gondolatmenete a következő volt: a tettes a vitorlást csak légáramlat mellett használhatta, elsősorban meg kellett tehát állapítani az előző esti szélirányt; ezt figyelembevéve, a járőr arra következtetett, hogy a vitorlást Balatonalmádi felé vitték, így először azon a környéken kell keresnie.

Ez meg is történt. A járőr végigkutatta kishajóján a partmelléki vizet Balatonalmádiig, a vitorlást azonban nem találta. Balatonalmádinál partraszállt és most már a szárazföldön folytatta a nyomozást, mert feltehető volt, hogy a yollét időközben partra tették és elrejtették, vagy elszállították. A partot a járőr eredménytelenül kutatta át. Az elszállítás lehetősége után nyomozva ismét két feltevés merült fel: vagy szárazföldi járművön, vagy vasúton vihették el a vitorlást. Miután a járőr az elsőre közelebbi adatot nem kapott, maradt a második: a vasútállomáson érdeklődött. Itt is ugyanaz volt az eredmény.

A járőr visszatért a kikötőbe, hogy hajóra szálljon, Itt Dr. G. J. balatonalmádi lakos, járásbírósi elnök lépett oda a csendőrökhöz és közölte, hogy a csónakját 15-én éjszaka ismeretlen tettes ellopta. Feljelentését a balatonalmádi őrsön már megtette. A járort ez a bejelentés újabb helyzet elé állította.

A két lopási eset között bizonyos összefüggést gyanított. Az almádi őrsön a járőr megkapta az eltűnt csónak leírását. (Az ügydarabot különben már postára adták a víziőrs címére, mert a nyomozás a mi hatáskörünkbe tartozott.)

A járőr Budai Lajos kikötőrt részletesen kikérdezte. Budai határozottan állította, hogy a lopást megelőző este a kikötői csónakok rendezése során Dr. G. J. evezőit a csónakból kiemelte s a csónakház mellé a rendes helyére tette. Ebből arra lehetett következtetni, hogy a tettes a helyi viszonyokkal alaposan tisztában volt, mert a G-féle evezőket a többi hasonló evező közül pontosan ki tudta választani.

Más adatot azonban itt sem kapott a járőr s ezért elhatározta, hogy előbbi feltevései alapján a parti víz átkutatását tovább folytatja a megkezdett irányban. Balatonfüzfőig a hajóút eseménytelenül telt el. Itt a járőr kikötött s a parton és a vasútállomáson nyomozott tovább.

Az utóbbi helyen meglepő eredményre jutott. A vasuti alkalmazottak elbeszélése szerint egy magas, szőke, hátrafésült hajú fiatalember 15-én csónakot adott fel Sz. J. budapesti csónaképítő címére s azt a

vasút már le is szállította. Ugyanez a fiatalember azonban aznap, 21-én reggel is megjelent az állomáson és S. Margit budapesti lakos címére egy vitorlást adott fel. Feltűnt a vasutasoknak, hogy az illető feladóként mindkét esetben a címzett nevét tüntette fel. Ma reggel egyébként csinos, magas lány társaságában érkezett s együtt is távoztak.

A vitorlášhajót még nem szállították el s így a járőr az egyik teherkocsiban megtekinthette. Nyomban felismerve benne Király László ellopott olimpiai yolléját.

Megvolt tehát a bűnjel és a tettes, vagy tettesek személyleírása. Az is kétségtelennek látszott, hogy a tettes személyét Balatonalmádiban kell keresni, mert

1. dr. G. J. csónakját csak a helyi viszonyokkal ismerős egyén vihette el,

2. a balatonfüzfői parton a járőr nyomozás közben talált egy tanút, aki 15-én megfigyelte Dr. G. J. csónakjának partraszállítását. A tanú szerint az ismeretlen fiatalember Balatonalmádi felől érkezett.

A járőr ezekután Balatonalmádiba hajózott vissza. Első dolga volt, hogy Budai Lajos kikötőört felkeresse és a fiatalember, valamint a társaságában látott nő személyleírása alapján érdeklődjön, vajjon ismeri-e őket. A kikötőört értékes útbaigazításokat adott. A szőke fiatalemberben Gy. Zs. balatonalmádi lakost vélte felismerni, aki szüleivel minden évben Balatonalmádiban nyaral. A nő szerinte nem lehet más, mint S. Margit budapesti lakos, aki állandóan Gy. Zs. társaságában szórakozott.

Mialatt a járőr jegyzeteit készítette, a kikötőört a part felé mutatott: „Éppen ott jön!..“

A csendőrök minden különösebb magyarázat nélkül is tudták, kiről van szó. Gy. Zs. közeledett a kikötő felé gondtalan arccal.

Ami ezután történt, már megszokott csendőri feladat volt. A járőr Gy. Zs.-t igazoltatta s utasította, hogy feltűnés nélkül kövesse a község házára. Gy. Zs. kikérdezése során eleinte tagadta, hogy a csónaklopásokat ő követte volna el, később azonban, a bizonyítékok feltárása után megtört és mindent beismert. Előadta, hogy a nyár folyamán megismerkedett S. Margit budapesti lakossal és hamarosan összejöttek. Augusztus végén a Balatonról haza kellett utaznia Budapestre és attól tartott, hogy ha a lányt ott nem tudja tovább szóragoztatni, az elhidegül tőle. Ezért elhatározta, hogy egy csónakot és egy vitorlás hajót szerez, azokat vasúton elszállíttatja Budapestre, hogy S. Margit társaságában a Dunán felhasználhassa.

Augusztus 15-én a kora reggeli órákban fürdőruhába öltözött és elment a balatonalmádi Yacht Club csónakházához. Ott kiválasztotta Dr. G. J. evezőit, a bójához kötött csónak láncaát eloldotta és elevezett a balatonfüzfői vasútállomás közelébe. Egy ismeretlen férfi segítségével a csónakot kiemelte a partra s elszállította a fűzfői vasútállomásra, ahol Sz. J. néven ugyancsak Sz. J. budapesti csónaképítő címére utánvétellel feladta.

Augusztus 20-án este 21 és 22 óra között a káptalanfüredi vitorláškikötőt kereste fel s ott kiválasztott egy a céljainak megfelelő vitorlášhajót, kikötőkötélét borotvapengével elvágta és elvitorlášzott Balatonalmádi irányába. A vitorláš Almédi közelében a nádasban rejtette el. Másnap 21-én reggel felkereste S. Margitot és vitorlášzni hívta. A lánynak azt mondta, hogy a yollét egyik barátjától kérte kölcsön, aki beleegyezett abba, hogy elszállítsa Budapestre és ott hozzá hasonlótt építtessen. A vitorlášat ugyanolyan módon adta fel a

Vitorlás a Balatonon.

vasúton, mint a csónakot. Útközben leszedte róla a „Yumpf“ felírást és a borotvapengével együtt a vízbe dobta. A vitorlášat S. Margit nevében, ugyancsak S. Margit budapesti címére akarta továbbíttatni. Ezzel az volt a célja, hogy személye háttérben maradjon s ha az ügyben nyomozás indul, ne találhassák meg.

A járőr a nyomozás eredményéről jelentést tett a veszprémi kir. ügyészségnek és a bűnjelek őrizetbevételének elrendelését kérte. Az ügyészi határozat alapján a balatonfüzfői vasútállomáson a vitorlášhajót őrizetbevette és további megőrzés végett az állomásfőnökségnek adta át. A dr. G. J.-féle csónak sorsa után kutatva, távbeszélőn érintkezésbe lépett a Budapest-kelenföldi pályaudvarral s így sikerült megállapítania, hogy a csónak még ott van az egyik vasúti kocsiban és kézbesítésre vár. Járőr a legközelebbi vonattal Budapestre utazott és ott a csónakot a vitorlášhoz hasonlóan őrizetbe vette.

A vízi bűncselekmények helyszíne igen fukar adat-szolgáltató, sokszor még a meginduláshoz sem nyújt támpontokat. A bűnjeleket, nyomokat legtöbbször még a csendőr megjelenése előtt elsodorja vagy elnyeli a víz és a nyomozó már csak a tó néma, titokzatos arcával találja magát szemben. Ilyen körülmények között a helyszín pontos meghatározása szinte lehetetlen.

Esetünknel csak egy kötél-csonk maradt a bóján, ami útbaigazító adatnak alig nevezhető. A gyors sikert egyedül a járőr észszerű feltevései és azok alapos ellenőrzése, a megkezdett út következetes végigjárása biztosították. A szaktudás — mint mindenütt — itt is segítségére volt a csendőrnek: a széljárást figyelembevéve elindulhatott a legvalószínűbb irányba és nem járta végig a Balaton két partját —, csak úgy találomra!

A siófoki víziőrsöt — a csendőrségnek ezt a legfiatalabb alakulatát — a szükség hívta életre. A Balaton-környéki őrsöknek a három vármegye karjaival átölelt Balaton-vidék elég munkát jelentett ahhoz, hogy a tündérszép, szeszélyes víztükör a maga változatos életével ismeretlen és így ellenőrizhetetlen maradion számukra. Új, különleges csendőralakulatra várt tehát a magyar tenger közbiztonsága és ez az alakulat már eddig is bebizonyította, hogy tökéletesen megfelel a hivatásának.

HALOTTAINK

Petrőc község lakossága, — az 1942. május 2.-án a községben szolgálatteljesítés közben szerb partizánokkal vívott tűzharcban hősi halált halt néhai Kovács András próbacsendőrnek közadakozásból emléktáblát létesített, melyet 1942. október 11-én ünnepélyes keretek között avattak fel, az elhalt szüleinek jelenlétében.

Az emléktáblát Drozda András háztelkén épített kőfalon, — azon a helyen, ahol néhai elesett — helyezték el és azon a következő szavak olvashatók: „E helyen halt hősi halált Kovács András m. kir. próbacsendőr 1942. május 2.-án szolgálatának hű teljesítése közben.“

Az ünnepélyen Léh Mátyás szépligeti r. k. plébános beszédet mondott, szép szavakkal ecsetelte a csendőrhivatás eléggé nem méltányolható jelentőségét és azt az állandó élet-halál veszedelmet, mely a polgárság élete és vagyónbiztonsága fölött örökös csendőrségre lépten-nyomon leselkedik. Beszédét azal fejezte be, hogy tegyen fogadalmat a község, hogy ezentúl csak kalapot emelve fognak elhaladni az emléktábla előtt.

A felavató beszéd elhangzása után az ünnepségen megjelent Farbak József alezredes, ujvidéki osztályparancsnok, a m. kir. csendőrség-tisztikara és

legénysége nevében koszorút helyezett az emléktáblára.

Nyugállományú bajtársaink közül meghaltak:

Kardos János törzsőrmester (III. ker.), 1908—1937-ig szolgált,

Sabján Gábor törzsőrmester (III. ker.), 1913—1926-ig szolgált a testületben.

Kegyelettel őrizzük emléküket!

HIREK

Áthelyezések, kinevezések, tartós vezénylések és beosztások. A m. kir. honvédelmi miniszter úr a m. kir. belügyminiszter úrral egyetértésben áthelyezte: **Zalasy Ferenc** őrnagyot Szabadkáról Debrecenbe, **dr. Boda József** századost Désről Szombathelyre, **Uzoni Jenő** századost Gyergyószentmiklósról Désre, nemes bárcziházi **Bárczy Dezső** századost Mátészalkáról Ungvárra, **dr. Gyárfás Sándor** főhadnagyot Szolnokról Gyergyószentmiklósról, **dr. vitéz Toldy-Hantay Elemér** főhadnagyot Nagyváradról Mátészalkára, **dr. Rödőnyi Tibor** főhadnagyot Sátoraljajhelyről Nagyváradra, **Náday Ferenc** g. őrnagyot Kolozsvárról Budapestre, **Körmöczy Nándor** g. századost Komáromból Kolozsvárra, **Szekeres Pál** g. hadnagyot Kecskemétről Budapestre, **Galántai Ernő** g. hadnagyot Pécsről Komáromba, **Kovács Tibor** g. hadnagyot Nyiregyházáról Kassára, **Márkus János** g. hadnagyot Kaposvárról Szegedre, **Zilizi Menyhért** g. zászlóst Székesfehérvárról Komáromba, továbbá tartós vezénylésük egyidejű megszüntetése mellett: **dr. nemes Varga Ferenc** g. főhadnagyot Győrből Budapestre, **dr. Szalontai Sándor** g. főhadnagyot Debrecenből Budapestre, **Török Dezső** g. hadnagyot Komáromból Győrbe; **kinevezte: Bernáth Sándor** alezredes a központi nyomozóparancsnokság B) előadócsoportjának vezetőjéül, **Hajdu Endre** őrnagyot a szombathelyi őrsparancsnokiskola parancsnokhelyetteséül, **dr. Simon István** főhadnagyot a szabadkai szárny parancsnokául, **dr. Várhelyi Ernő** főhadnagyot a sátoraljajhelyi szárny parancsnokául, **Kemény Ferenc** g. hadnagyot a kecskeméti osztály gazdasági hivatal főnökévé, **Módy László** g. hadnagyot a budapesti osztály gazdasági hivatal főnökévé, **Szücs Miklós** g. hadnagyot a debreceni osztály gazdasági hivatal főnökévé; **tartósan vezényelte: Murányi László** g. századost Budapestre, **Naszvadi Mihály** g. hadnagyot Budapestre, **Kecskés Imre** g. hadnagyot Csikszeredára; **beosztotta: dr. Tamás Gyula** hadnagyot a szekszárdi gy. tanalosztályhoz, **Simorjay Ferenc** hadnagyot a szekszárdi szárnyhoz, **Ősz György** g. őrnagyot a csendőrségi felszerelési anyagraktárhoz, **Géczy József** g. főhadnagyot a belügyminiszteri számvevőség V. osztályába.

Kitüntetések adományozása. A Kormányzó Úr Ő Főméltósága legfelsőbb elhatározásával **elrendelni** méltóztatta, hogy **Dicsérő Elismerése** a hadiszalag és a **kardok egyidejű adományozása** mellett tudtul adassék: **Tavassy Lajos** alezredesnek, az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásáért és zászlóaljának az ellenség előtt való eredményes vezetéséért; **megengedni** méltóztatta, hogy a német **Sasrend Érdemkereszt II. fokozatát Fóthy Ferenc** alezredes és **Németh Ferenc** I. őrnagy elfogadhassák és viselhessék; nyugállományba helyezésük alkalmából **adományozni** méltóztatta a **Magyar Ezüst Érdemérmét: Gáspár Dávid** al-

hadnagynak, a **Magyar Bronz Érdeméremet**: **Rácz János** és **Gerendi Ferenc** tiszthelyetteseknek. A m. kir. III. honvéd hadtest parancsnoka a **Kormányzó Úr Ó Főméltósága** által reá átruházott hatáskörben a **Legfelsőbb Hadúr** nevében a szovjet elleni hadműveletek alkalmával az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért **adományozta a Magyar Bronz Vitézségi Éremet**: vitéz **Séllei Antal**, **Németh János** és **Csákvári László** csendőröknek.

Magyar Tiszti Arany Vitézségi Érem alapszabályait közli a Honvédségi Közlöny 46. száma. Ennek főbb rendelkezései a következők: A Magyar Tiszti Arany Vitézségi Éremet Magyarország Főméltóságú Kormányzója hadúri jogánál fogva, a m. kir. honvéd vezérkar főnökének előterjesztésére, az ellenség előtt végrehajtott s beigazoltan a férfias önfeláldozás és a személyes bátorság igen magas fokáról tanuskodó fegyvertények vagy cselekmények elismeréséül a magyar királyi honvédség és csendőrség tisztjei számára adományozza. Az érem a Magyar Arany Vitézségi éremmel azonos kivitelben készül és azt a háromszög alakban összehajtott hadiszalagon, a bal mellen viselik. A Magyar Vitézségi Érem tisztek számára hadiszalagját a Magyar Szent Korona aranyból készült és babérágakkal övezett, kicsinyített mása díszíti. A Magyar Tiszti Arany Vitézségi Érem a Rendjelek, Érdemjelek, Dísz- és Emlékjelek rangsorában az 1914—1918. évi világháborúban alapított „Arany Vitézségi Érem Tisztek számára” elé sorol. Csakis az előírásnak megfelelő jelvényt szabad viselni.

Kerékpárfenntartási átalány rendszeresítése. A csendőrség közbiztonsági szolgálatot teljesítő legénysége részére a m. kir. belügyminiszter úr 1942 szeptember hó 1-től kerékpárfenntartási átalányt rendszeresített. Összege: fejenként és havonta 3 pengő. Utólag és csak azok részére fizethető ki, akik magánkerékpárjukat szolgálatban rendszeresen használják. Az átalány arra a hónapra illetékes, amikor az egyébként jogosult csendőr legalább 15 napon át az őrsön volt és ezalatt kerékpáron is teljesített szolgálatot. Akik kerékpárfenntartási átalányon részesülnek, kötelesek magánkerékpárjukat — minden további költségigény kizárásával — az előírt szolgálatokhoz felhasználni. (183.533/VI. b. 1942. számú körrendelet a 39/1942. Csendőrségi Közlönyben.)

A **siófoki víziőrs** a következő levelet kapta a Magyar Vitorlás Yacht Szövetségtől: M. Kir. Csendőr Víziőrs, Siófok. A MVYSz. 1942. évi szeptember hó 18-án tartott tanácsulása egyhangúan köszönetet szavazott a m. kir. Csendőr Víziőrnek nemcsak azért a támogatásért, melyet az Őrs a nemzetközi és magyar bajnoki versenyeken nyújtott, hanem egyáltalában azért a segítségért is, melyet az egész évad alatt a vitorlás sport minden megnyilvánulásával szemben az Őrs tanúsított. Kérem, szíveskedjenek a jövőben is ilyen gondoskodással viseltetni a balatoni vitorlázók iránt. Vitorlás üdvözléssel: **Szilágyi Géza** s. k. főtitkár.

Szabó Sándor IV. törzsrőmester, az Őrsparancsnokiskolát elsőnek végezte.

Sportügyességi jelvények adományozása. A m. kir. honvédelmi miniszter úr a megejtett elbírálás alapján a **sportbajnoki jelvényt**: **Baky László** ny. őrnagynak, a **nagy sportügyességi jelvényt**: **Rácz János** és **Osztopányi János** törzsrőmestereknek adományozta.

Dícséretek. A kassai VIII. csendőrkerület parancsnoka **okiratilag** megdicsérte: az **ilosvai őrs legénységét**, valamint **Vajk Géza** őrmestert; a kolozsvári IX. kerület parancsnoka **Urfi János** tiszthelyettest **okiratilag**, **Molnár Pál** őrmestert pedig nyilvánosan megdicsérte.

Csendőrségi Közlöny. Szabályrendeletek. 39. szám. Az 1942. évi XV. törvénycikk kivonata a zsidók mező- és erdőgazdasági ingatlanairól. Nyilvános étkező- és szórakozóhelyiségek zárórájának szabályozása. Hadifogságba jutott csendőregyénekkel való eljárás. Kézilámpáknak a csökkentett világítás ideje alatt a polgári lakosság részéről történő használata. Légvédelmi riadó alatti közlekedésre jogosult gépjárművek megkülönböztető világító jelzése. Ellenséges repülőgépekről ledobott röplapok és egyéb nyomtatványok beszolgáltatása. **40. szám.** Lakások és egyéb helyiségek bérletére vonatkozó egyes kérdések szabályozása. Oktatási tansegédletek kiadása. „Díszérem 35 évi hű szolgálatokért” igénylési módjának megváltoztatása. Vasúti csendőrök villamosvasúti költségeinek elszámolása. Próba-csendőrök és 2. havizsold fokozatba tartozó csendőrök élelmezési pénzátalányának felemelése.

Csendőregyén megtámadása. A monori őrs állományába tartozó **Turi Gyula** prb. csendőrt október 18-án a monori tánciskolában — amidőn két puztakézzel verekedő egyént szolgálatonkívüli fellépéssel — a táncteremből ki akart vezetni, egy ismeretlen egyén ököllel arcul ütötte. Turi prb. csendőr szuronyt rántott, mire úgy a verekedők, mint az ott levő tömeg a táncteremből kifutottak. Turi prb. csendőr a támadás következtében nem szenvedett sérülést. Az ismeretlen támadót az őrs keresi.

Használja a csendőr-levelezőlapokat!

Áruk minőségéért, olcsó árért, stb., ellismerő és köszönő levelet ne írjunk, mert egyes cégek az ilyen leveleket gyűjteményes nyomtatványba foglalva, üzleti reklámnak használják fel, már pedig a m. kir. csendőrség tagjal nem lehetnek reklámcsinálói semmiféle üzletnek!

Csak kifogástalan árut

szállító cégek hirdethetnek lapunkban. Ehhez az is szükséges, hogyha olvasóinknak a vásárlások során bármelyik cég ellen kifogása merül fel, ez a mi tudomásunkra jusson. Kérjük tehát olvasóinkat, kifogásaikat közlőjük velünk, hogy az érdekelt céget jogos kifogás esetén hirdetőink sorából törölhessük.

A Tűzkereszt Alapszabályai 5. §-ának a következő módosítását rendelte el a Kormányzó Úr Ó Főméltósága legfelsőbb elhatározásával: A Rendjelek, Érdemjelek, Disz- és Emlékjelek rangsorában a Tűzkereszt I. és II. fokozata közvetlenül a Károly-csapatkereszt elé, III. fokozata pedig közvetlenül a Háborús Emlékérem elé sorol.

A csendőrségi jutalmazási alapra felajánlott jutalékok.
A budapesti I. kerületben: Arnyas János csendőr, Péntek Lajos próbacsendőr együtt 5 P, Bodor Gergely csendőr 3 P, Mátyás György tiszthelyettes, Nagy János próbacsendőr együtt 5 P, Németh Lajos V. törzsrőmestér, Fehér Géza csendőr együtt 20 P, Nemeskéri Károly csendőr 5 P 11 f, Nagy Lajos csendőr, Kovács János csendőr együtt 14 P 38 f; **a székesfehérvári II. kerületben:** Nyitrai Ferenc őrmester, Malomsoki Mihály próbacsendőr egyenkint 3 P 30 f, Baráth Károly őrmester, Dusfi Imre próbacsendőr egyenkint 4 P 26 f, Tölgyes Ferenc, Horváth Gyula törzsrőmesterek egyenkint 5 P 74 f, Cserháti Ferenc csendőr 2 P 74 f, Göbölös Ferenc őrmester, Sandó Lajos próbacsendőr egyenkint 1 P 50 f, Pap Béla, Réfalusi Mihály törzsrőmesterek egyenkint 4 P 14 f, Baráth Károly őrmester 2 P 34 f, Virágh Rudolf próbacsendőr 2 P 35 f, Berta Sándor, Illés Ferenc őrmesterek egyenkint 8 P 65 f, Tóth Károly törzsrőmester, Tóth Károly II. csendőr egyenkint 4 P 10 f, Földnagyi Sándor tiszthelyettes, Németh Ernő próbacsendőr egyenkint 3 P 80 f, Gál József törzsrőmester 2 P 35 f, Tóth József III. csendőr 2 P 34 f, Bézai Antal csendőr 1 P 38 f, Szabó Gyula csendőr 1 P 37 f, Majoros József törzsrőmester, Beje László próbacsendőr egyenkint 2 P 50 f; **a szombathelyi III. kerületben:** Sipos Imre tiszthelyettes 4 P 93 f, Nagy Sándor próbacsendőr 4 P 92 f, Déri Jenő, Gárdonyi Ferenc csendőrök egyenkint 1 P 65 f, Tóth József III. őrmester 5 P 51 f, Pandur János tiszthelyettes, Görög Aladár csendőr együtt 14 P 88 f; **a pécsi IV. kerületben:** Karika János tiszthelyettes, Horváth József VI. próbacsendőr együtt 6 P 91 f, Sipos István I. őrmester, Gardi István csendőr együtt 9 P 10 f, Rétvári János alhadnagy, Markos István tiszthelyettes, Tóth József VI., Nemesházi István őrmesterek, Kun Sándor, Kocsis János próbacsendőrök együtt 30 P 54 f, Kacsó Ferenc, Somogyi Ferenc csendőrök együtt 3 P 87 f, Vajda Pál törzsrőmester, Horváth Ferenc V. próbacsendőr együtt 4 P; **a szegedi V. kerületben:** Kovács István, Agócs János, Tóth Sándor törzsrőmesterek, Horváth Imre próbacsendőr együtt 233 P, Vajda Sándor nt. csendőr 2 P 48 f, Dabasi József őrmester, Illés Mihály próbacsendőr együtt 2 P, 80 f, Mocsári Demeter, Gonda Zsigmond csendőrök együtt 5 P, Zoltán István tiszthelyettes, Szilágyi József próbacsendőr együtt 5 P; **a debreceni VI. kerületben:** Ujj Sándor tiszthelyettes, Szalai Ferenc őrmester, Szabó István, Horváth József csendőr, Német Árpád, Juhász Imre próbacsendőrök egyenkint 2 P 50 f, Papp György törzsrőmester, Botlik Sándor csendőr egyenkint 12 P 92 f; **a miskolci VII. kerületben:** Lakatos Mihály törzsrőmester, Baranyi Péter csendőr együtt 29 P 04 f, v. Mester Miklós tiszthelyettes, Hajdu Ferenc törzsrőmester, Kasza Albert csendőr együtt 4 P 80 f, Obrecsány Mihály

csendőr 50 f; **a kaszai VIII. kerületben:** Nagy János III. őrmester, Bársony Sándor csendőr egyenkint 4 P 96 f, Cseke Zsigmond tiszthelyettes, Kacsó Sándor próbacsendőr egyenkint 6 P 40 f, László András őrmester 5 P 29 f, Varga István III. tiszthelyettes, Imre János próbacsendőr egyenkint 15 P 11 f, Györkös Jenő, Földes Kálmán csendőrök egyenkint 3 P 97 f, Solymosi József őrmester 3 P 98 f, Hegedűs Károly, Szigyártó János csendőrök egyenkint 2 P 38 f; **a kolozsvári IX. kerületben:** Szabó Béla csendőr, Szabó János próbacsendőr egyenkint 11 P 73 f, Cinege István tiszthelyettes, Váradi József próbacsendőr egyenkint 1 P 90 f, Vermes Árpád csendőr, Bánóczy Lajos próbacsendőr egyenkint 1 P 26 f, Pallagi József, Tábori Péter csendőrök egyenkint 9 P 02 f, Andrási Márton csendőr 5 P 95 f, Góczé Miklós csendőr, Vajda András próbacsendőr egyenkint 2 P 50 f tettenéri és feljelentési jutalékban részesültek. A jutalékokat valamennyien felajánlották a csendőrségi jutalmazási alapra. A jutalékokat a m. kir. honvédelmi miniszter úr elfogadta.

Nyugállományú bajtársaink figyelmét felhívjuk a f. évi szeptember 15-én kelt 18. számunk 593. oldalán közölt **telepfelügyelői** állásra. Nemcsak képesített számvivők, hanem más olyan nyugdíjas csendőr egyének is pályázhatnak, akik irodai teendők elvégzésére képesnek érzik magukat. A pályázók fenti közleményünkben minden tudnivalót megtalálnak.

Fegyverhasználat. Zsalyba községben október 22-én egy végrehajtás alkalmával, Divnin Kartala szökött kommunista partizán vezér rálőtt Kapes Antal községi rendőrré, aki a tüzelést viszkozta. A partizán vezér elfogására az őrs legénysége kivonult. Feltalálása alkalmával Divnin a járőr felé egy kézigránátot dobott. A járőr egyik tagja, Zsemberi István csendőr, Divnint 4 lövéssel a jobb combján súlyosan, de nem életveszélyesen megsebesítette. Divnint a járőr elfogta. Sem csendőregyén, sem pedig a községi rendőr nem sérült meg.

Megszökött a fogoly. Az alsólendvai őrs állományába tartozó **Takács József IV.** és **Biró István** csendőrökből állott járőr október 21-én Orsós Ferenc cigányt sorozatos lopások gyanuja miatt Székesfehérváron elfogta. Gyanúsított kísérés közben a nagykanizsai vasútállomáson, bilincs- és fűzőláncal együtt a járőr őrizetéből megszökött.

A távolbombázó harcirepülőgépekről írt a Búvár októberi számában **Sebesfi Sebesics László** érdekes cikket. Az érdekes folyóiratban ezenkívül cikket írtak még: **Nosz Gyula** a gyorsírás tudományáról, **Urbányi Jenő** a vakvezető kutyák kiképzéséről, **Oravec Pál** a fogpótlásról, **Márton Béla** az Érmellékről, **Farkas Tibor** a madárvilág törpeiről, **Bicskey Jenő** Nagybudapest gyorsvasútjáról, **Nyiresi Tichy Kálmán** a népi építkezésről és **Szemző Piroska** a magyar sajtó mult-járól. A nagyobb cikkeken kívül számos rovat, kiscikk, fénykép és rajz díszíti a szép kiállítású népszerű folyóiratot. A Búvár Cavallier József dr. szerkesztésében és a Franklin-Társulat kiadásában jelenik meg.

Brunhuber

udvari és kamarai FÉNYKÉPESZ
 BUDAPEST, VIII., BAROSS-UTCA 61. TELEFON: 134-178.

Művész kivitelű fényképek, tablóképek, aquarell, olajfestmények, levelezőlapok, igazolványképek, külső felvételek.

MEGBÍZHATÓI KÉNYELMESI ELŐNYÖSI

„TAKARÉKOSÁG”
 R.-T. DEBRECEN

BEVÁSÁRLÁSI RENDSZERE
 124 üzletben nyújt vásárlási lehetőséget,
 1 helyen jelent fizetési kötelezettséget, a
 havonta megújuló továbbvásárlás jogával!

FELVILÁGOSÍTÁST, VÁSÁRLÁSI ÚTALVÁNYOKAT KÉSZÍTÉSGEL NYUJT A KÖZPONTI IRODA DEBRECEN, DEAK FERENC-U.S.

ÍRÓGÉP-ét

javíttassa

JUHÁSZ IMRE ÍRÓGÉPÜZEM-nél
 SZÉKESFEHÉRVÁR, RÁKÓCZI-UTCA 2 SZÁM.
 Kellékek minden rendszerű irodagéphez.

ÓRA - ÉKSZER RAKTÁR

„PRECISION”

BÁCSÉNYSZKI ALAPÍTVÁ: 1881.
KOLOZSVÁR, MATYÁS KIRÁLY-TÉR 15.
 TELEFON: 37-59.

Országos Tisztii Tudományos és Kaszinó Egyesület előadása: 1942 november hó 9-én (hétfőn): „Balaton“. Vetített képekkel. Előadó: Dr. Cholnoky Jenő, a Magyar Földrajzi Társaság elnöke. Az előadás 18 óraker kezdődik.

Baktay Ervin dr.: A csillagfejtés könyve. Nemrégiben hagyta el a napisajtót a hír: a emberiség növekszik. Megfigyelték, hogy nemcsak a városi lakosság, vagy a sportoló rétegek, de a földkerekség minden embere az utolsó két évtizedben lényegesen megnövekedett. Miután itt olyan hatásnak kell érvényesülnie, mely a táplálkozás, éghajlati és civilizációs körülményektől függetlenül az egész Föld felületén egyaránt érvényesül, jöttek rá a felfedezésre. csakis a rádióhullámok lehetnek ennek okozói. Kétségtelen tehát a hullámok, kisugárzások hatása az élőlényekre.

Köz tudomású, hogy minden test (élő és holt anyag egyaránt) sugárzásokat bocsát ki magából. A Nap, a Hold és az összes égitestek sugárzása az idők végtelensége óta éri a Földet és — természetesen — befolyásolja annak világát. Az asztrológia — mely a matematikán kívül a legrégebb ismeretrendszer — sokezer éves tapasztalatra és hagyományra támaszkodva állította fel ma már teljesen kiforrott és bevált rendszerét. Akik mégis ellenzik, egyszerűen nincsenek tisztában lényegével vagy pedig hitüket közönséges szélhámosok, cigányasszonyok, „csillagjósok jóvendölései“ ingatták meg. Hogy az asztrológia ősi tudománya közkinccsé váljék és minden művelőjének szolgálatot tehessen, a neves india-kutató Baktay Ervin dr. megírta „A csillagfejtés könyve“ címen közérthető nyelven, mégis a tudományos követelményeket is kielégítően az asztrológia magyar nyelvű tankönyvét. Óriási hézagot pótoltt ezzel a hazai irányú irodalomban. Úttörőnek kell tekinteni művét abból a szempontból is, hogy új, megfelelő szóalkotásokkal valósággal létrehozta az asztrológia magyar nyelvét. Könyvét azok is élvezettel olvashatják, akik nem szándékoznak e nagyobb elmélyülést igénylő ismeretrendszert elsajátítani és gyakorlatilag hasznosítani, hanem csupán a legősibb világnézettel akarnak megismerkedni. Rendkívül érdekes és eddig soha sehoh feldolgozásra nem került Baktay művének utolsó része, melyben a világnézetek, ősvallások, mithoszok — különösen a germán és magyar ősrégék (fehér lóáldozat, Hunor-Magor és a csodaszarvas, stb.) asztrológiai alapjait tárja fel. A könyv remélhetőleg el fogja érni megérdemelt elterjedését és olvasottságát. A mű főbizományosa a Vörösváry Kiadóvállalat, Budapest, IV., Múzeum-körút 13.

A Nyugállományú Katonatisztek Országos Szövetsége „Nyukosz“ tényleges szolgálatot teljesítő és nyugállományú bajtársaink részére a háborús vonatkozásokra is kiterjedő

KATONAI TAKARÉKBIZTOSÍTÁSI AKCIÓT szervezett, melynek lebonyolításával az általa alapított Turul-Magyar Országos Biztosító Intézet Részvénytársaságot (Budapest, VI., Anker-köz 4., félemelet) bízta meg.

A szociális és családvédelmi célzatú csendőrségi szempontból fontos akciónál a 9. sz. „Csendőrségi Közlöny“ adott értesítést.

SZEMÉLYI HÍREK.

Elöléptek. A pécsi IV kerületben: **Örmesterré:** Sárga Sándor, Pusztaszeri János, Harkai Antal csendőrök.

Kinevezések. Horváth József XIV. tiszthelyettes (IV. ker.), Mészáros József tiszthelyettes (VIII. ker.), Soós Ferenc, Tóth Sándor I. tiszthelyettesek (X. ker.) **őrsparancsnokká;** Pásztor József II., Monostori Mihály, Németh Géza (I. ker.), Szabó József VI., Koronczi József, Gál József I., Varga József, Polgár János, Kallai Imre, Abai István, Kocsis István, Bondor Ágoston, Tóth Lajos, Tóth Sándor II., Szathmári Antal (II. ker.), Szombath Gyula, Máté Sándor I., Czimer János, Horváth Mihály III., Borbás Pál, Pető János, Siklósi István, Nagy Sándor I., Vöcsei István, Kiss István I., Takács Sándor II., Balaton Károly, Orbán István II., Nagy József I., Pál József I., Nagy István IX., Kertész István, Sebesi János, Cserjés Dénes, Burján Lajos, Szabó Sándor IV. (III. ker.), Szegedi Sándor, Simon Márton, Bérces József, Lepsényi Zsigmond, Nádas János, Laki Gyula, Csaba Ferenc, Varga György I., Hegyi István, Dinnyés József (IV. ker.), Beke József II., Kulcsár Miklós, Karácsony András, Dobó József (VI. ker.), Pásztai István, Sáfrány Sándor, Ferenczi István, Fekete István, Halona Ferenc, Darázs Dezső, Máté Sándor, Tomor István, Majoros Imre, Bolla Mihály, Horváth Imre II., Galambos István, Máté Mihály, Uti József, Rác József (VII. ker.), Bordás András, Vadász Lajos, Jeges János, Boros László, R. Lengyel Péter, P. Tóth János, Fekete Lajos, Gombai István, Szabolcs István, Márton Mihály, Sáfár Pál, Karikás György, Simon Lajos, Erdei Imre I., vitéz Pásztor Gábor, Szigeti Miklós, Fenyvesi István, Zétényi Mihály, Várnagy István II., Szabó Mihály II. (VIII. ker.), Tóth Sándor IV., Katona András, Pásztor Gyula, Losonczy József, Boros József, Takács Károly, Török József, Jakab József I., Csuka István, Csonka János (X. ker.) vizsgázott tőzsrőrmesterek ideiglenes őrsparancsnokká ki-nevezettek.

Véglegesítették. A budapesti I. kerületben: Felsővári Gyula, Szabadkai István, Bata Gergely, Urbán József, Balogh József, Vitéz Illés Imre, Zsilai János, Horváth Jenő, Horváth László II., Gyökeres Lajos, Pocsai Imre, Máté Sán-

Kerékpárt venniszándékozók szíves figyelmébe!

Az őszi és téli hónapok folyamán előrelátható lag ismét kapunk

Steyr-Wallenrad

kerékpárokat.

Kérjük mindazokat, akik ilyen gépre igényt tartanak, hogy címüket velünk közöljék.

Az éreklődőket a beérkezés sorrendjében előjegyzésbe vesszük, s őket, ha a nekünk beígért szállítmány megérkezik, haladéktalanul értesítjük a kerékpár áráról, nemkülönben a fizetési és szállítási feltételekről.

Az előjegyzés semminemű kötelezettséget nem jelent az éreklődő számára.

Azonnali szállításra:

(ezidőszert csak készpénzfizetés ellenében)
«Csoda» kerékpár eredeti teljes gyári felszereléssel (gumik, csengő, pumpa és táskában elhelyezett szerszámokkal) P. 230—
(Női gép 8 P.-vel drágább.)

CSENDŐRBOLT

Budapest, XI., Böszörményi-út 19/a.

Mouson Lavendula
a postakocsi védjeggyel

Magyarországi egyedárúsító: Jobaházi Fendő

PAPÍR, IRÓSZER

Csendőrségi nyomtatvány,
csendőrségi felszerelések

CSERFI ISTVÁN-tól

BUDAPEST, VI., JÓKAI-UTCA 22. A nyugati p. u.-tól 2 perc.

Megbízható óskeresztény cég! • Pontos postai kiszolgálás.

dor, Kaprinai Béla, Horváth József III., Király Ferenc, Kalmár István, Mogyorósi János, Akács András, Szalai István, Hodosy Boldizsár, Orosz Mihály, Busi Ferenc, Vajda Attila, Lantai József, Dániel István, Varga István I., Gyurkó Sándor, Ferenc Lajos I., Sándor Dénes, Pál Albert, Török János I., Máté István, Málnási Béla, Székely Lajos, Kövecsi Sándor, Sorbán Lajos, Sorbán István, Boszorát Mózes, Frank Andor, Borbély Kálmán, Szakács József, Török János II., Fábian Márton, Tófalvi Antal, Fülöp Zsigmond, Máté Sz. János, Fábian Pál, Oér András, Dobai Sándor, Szodorai Sándor, Mokán József, Simó Bálint, Deák Pál, Ágoston Miklós, Bálint József, Bence Károly, Szabó Ferenc, Boda János, Ádám György, Balla Ferenc, Hajmási Lipót, Tóth József V., Kiss János IV., Sziyártó Imre, Sümegi Ferenc, Horváth Gyula IV., Kuruc János, Herczog Antal, Mészáros József I., Sarvajcz István, Gelle István, Gelle Lajos, Tókécs Sándor, Mucsányi Sándor, Kálmán István; *a székesfehérvári II. kerületben:* Baricz Benjámín, Czene Ferenc, Varga Sándor I., Herceg Kálmán, Benedek Ferenc, Gurzó János, Lacz Zoltán, Szabó Tamás, Tamás Balázs, Szabó Elek, László Titusz, Barabás Antal, Bartis Vilmos, Szabó Márton, Barabás Vilmos, Kedves Pál, Ferenczi Péter, Koós Máté, Bartalis Lajos, Csata Ignác, Kovács János, Albert János, Dvorocsik Mihály; *a szombathelyi III. kerületben:* Szalai István I., Okos Antal, Balázs János, Szántó József, Balogh Imre, Rábafalvi Péter, Polgár Imre, Papp Imre, Elekes Rezső, Bujtás Péter, Nagy István I., Fodor Gyula, Gyanafalvi Gyula, Gálos István, Vitéz Szabó Gyula, György Ferenc, Bányász Ignác, Mihálydeákpál Alajos, Albert Péter, Gábor Dénes, Kovács Lajos II., Csonka János I., Németh Gyula II., Turcsi Gyula, Székely András, Bodor Aladár, Szalai Dávid, Baranyai Lajos II., B. Szilágyi József, Kemenczei Sándor, Kovács Vince, Pap Géza, Varga Ernő, Nagy István II., Abraham András, Módos Gergely, Kocsis Sándor, Koltai Benjámín, Fekete János I., Kislaki Gyula, Varga Lajos II., Treibert József, Balogh Péter, Borsos János, Ferencz Márton, Göller Ferenc, Herczeg Imre, Hajnal János, Kiss Ferenc III., Kiss Gyula II., Kovács István I., Lendvai Ferenc, Mohos József, Mihály Dénes, Mihok Imre, Nagy Gergely, Szabó Károly III., Szabó István I., Koszó József; *a pécsi IV. kerületben:* Balázs Imre, László István, László Dénes, Fazekas Sándor, Nagy János V., Illés Dénes, Laczkó István, Erdős Imre, Szabó István VI., Nagy Gyula II., Zongor János, Horváth György I., vitéz Fenyősi József, Szabados Ferenc II., Szamosvölgyi György, Szilágyi Imre, Verestói Dezső; *a szegedi V. kerületben:* Sánta András, Izsák Benjámín, Buzás József, Borboly József, Joó Lajos, Fazekas Imre, György István, Béládi András, Csengeri Elemér, Csengeri József, Szatmári Gábor, Pribék Albert, Jakab Elek, Balanyi Pál, Bajtai Pál, Kiss Károly, Balogh Zoltán, Szabó Bálint II., Somogyi László, Csáki Imre, Jeszenszky Sándor, Bacsó György, Mona Sándor, Moldvai József, Szilágyi Sándor II., V. Kovács Lajos, Nagy Lajos, Bozó András, Chován Mátyás, Csurai László, Dobora József, Fodor Sándor, Gorzó Kálmán, Narnes Vilmos, Nubicsák Mihály, Jenei István, Kovács Sándor I., Madarasi Sándor, B. Mészáros Endre, Molnár János II., Molnár József II., Nagy János I., Pintér Sándor, Pusztai Bertalan, Salamon István, Siket István, Szabó András, Szabó Gyula, Szentpéteri Imre, Varga József IV., Vizi Pál, Tóth István I., Sas István, Ferencz Lajos, Járja András, Haraszti Árpád, D. Szabó Imre, Gallai János; *a debreceni VI. kerületben:* Domján András, Balázs Károly, Csáka Ferenc, Egyed János, Rozsondai-Ádám Árpád, Szabó Lajos IV., Demeter János,

Kelemen András, Kovács Aron, Lőrincz György, Péter Lajos, Szabó Lajos V., Baranyi Lajos, Pál Domokos, Berze Árpád, Lőrincz Gy. Dénes, Szilágyi Lajos I., Vincze József II., Szilágyi József, Szabó Kálmán, Kiss Sándor, Szörényi Jenő, Gothárd Imre, Márton Lajos, Hatházi István; *a miskolci VII. kerületben:* Annár Aladár, Mikolai Vince, Sófalvi Ferenc, Istvánfi Gergely, Karaffa András, Kacsó Dénes, Kovács János, Szücs László, Takács András, Tavasz Elek, Cs. Tóth János, Kozma András, Körösi András, Varga-Géza Aladár, Bartha Péter, Pál József, Sziyártó István, Szabó Sándor II.; *a kassai VIII. kerületben:* Lukács József III., Kovács József, Mészáros Kálmán, Szalacsi Géza, Nagy István V., Majoros Imre, Kacsó Sándor, Kádár Endre, Bilanics András, Brekk János, Györkei András, Tóth László, Zsadányi Mihály, Szilágyi József, Laluska János, Oswald Sándor, Székely Gáspár, Papp Géza II., Kanyó Gáspár, Dékány Ferenc, Dobos Gábor, Pályi Lajos, Patakfalvi Ferenc, Kovács Bertalan, Csoma Bálint, Gombos István I., Tordai István, Gulyás Lajos II., Varga Károly, Szoboszlai Kálmán, Kelecsényi Lajos, Kovács Mihály, Mester Károly, Szondi Gusztáv, Barna István, Lencsés József, Petrás Ferenc, Molnár Ferenc, Hernádi János, B. Porkoláb Antal, Kondorosi Ferenc, Kerekes János II., Gazsi István, Büki János, Katona András, Karczagi András, Tibola Ferenc, Nagy Árpád I., Csüdöm István, Nagy Ferenc II., Andervál János, Sági Sándor, Varga István IV., Komáromi Pál, Makai Béla, Magyar Sándor, Fekete László, Tóth Lajos III., Iván János, Holyevác György, Gajdos Bertalan, Kelemen Antal, Hebó János, Csapóczy József, Lechner István, Merva István, Deli József, Virgula József, Gofa István, Mészáros Béla, Babinecz György, Csuka Albert, Hriczán István I., Hriczán István II., Richárd Pál, Koszován Dezső, Kovács Gábor I., Kirchmájer József, Schreiner Gyula, Szarvaszói Sándor, Tallián István, Zaharászki Ferenc, Dohor István; *a kolozsvári IX. kerületben:* Mihályi József, Czier János, Balaskó József, Mátyás Balázs, Mátyás József, Czibulák János, Mikló Ferenc, Dant Károly, Jenei Sándor, Bak Sándor, Cs. Kovács Sándor; *a marosvásárhelyi X. kerületben:* Sipos János II., Berecki András, Jánosi József, Ercei György, Nagy István VI., Bréda Sándor, Bende Sándor, Breckner Mihály, Horváth Károly, Lőrincz Ferenc, Toszó György, Csala Mihály, Fülöp Gergely, Csatlós Károly, Bence Lajos, Bálint Bertalan, Barabási János, Zsidó József csendőrket az előírt próbaszolgálati idő letelte után.

Házasságot kötöttek. Farkas Gábor g. százados Szerdahelyi Magdolna-Mária úrnővel Veszprémben; *a budapesti I. kerületben:* Szamos István őrmester Szili Arankával Pestszentimrén. Kassai János törzsrőmester Velekei Gizellával Kispesztén, Széplaki János őrmester Szekeres Margittal Pomázon, Söptei Imre őrmester Fábian Erzsébettel Kecskeméten; *a székesfehérvári II. kerületben:* Darvas Kálmán őrmester Nagy Irénnel Kemenesmagasin, Gerencsér Sándor őrmester Rusztikus Borbálával Felsőszelín, Szabó Dénes őrmester Baráth Krisztinával Csöglén, Takács Károly csendőr Vörös Ilonával Veszprémben, Gyürü István őrmester Sandula Máriaival Vágán, Végh Lajos őrmester Zsolnai Máriaival Monosszentpéteren, Gáspár Bálint tiszthelyettes Gál Juliánával Balatonszemesen, Fehér István őrmester Árvai Eszterrel Kunszentmártonban; *a szombathelyi III. kerületben:* Solymosi Gyula őrmester Krepli Ilonával Rádóckölkeden, Jánossy Gyula tiszthelyettes Kovács Judittal Egyeden, Kovács György III. tiszthelyettes

Katonai rendjelek — Jelvények — Sportérmek
Szalagok — miniatűrök — Javítások

MORZSÁNYI cégneél

Budapest, IV., Vaci-u. 36. Tel.: 182-217.

Alapítási év 1870.

A csendőrség kedvelt bevásárló helye.

Kisfogyasztású

petroleum-

gáz

rt., Budapest, VII., Nyár-u. 7

Kerilámpák

A mi kis csendőrség állandó szerződéses
szóvetszállítója és ruhakészítője

Trunkhahn

Szövet közvetlen a gyártóból!

ELADÁS:
N. PROHÁSZKA 0.-UTCA 8
VI. TERÉZ-KÖRÜT 8
VII. BAROSS-TÉR 15.

AZ ORSZÁG EGYETLEN ŐSKERESZTÉNY POSZTÓVÁRA
GYÁRTELEP: BUDAPEST, XI., BÖCSKAY-ÚT 47 SZÁM.

Jäger Magdolnával Kertán, Simon József I. tiszthelyettes Simon Idával Téten, Kiss András II. őrmester Török Emmával Pécelen; *a pécsi IV. kerületben:* Szoboszlai András őrmester Rácz Juliannával Debrecenben, Király Mihály őrmester Ács Irénnel Nagybagjomban, Sáncai József őrmester Both Ilonával Sellyén, Varga Imre III. őrmester Pulai Erzsébettel Péren, Sármezei Ferenc őrmester Tóth Máriával Somogyváron, Várföldi József őrmester Bene Irmával Simanfán; *a szegedi V. kerületben:* Pacsai Dezső őrmester S. Nagy Máriával Solton, Rahóczky János csendőr Boda Máriával Vértesszőlősen, Pozsgai János őrmester Bakó Jolán-nal Makón; *a debreceni VI. kerületben:* Borszéki Antal őrmester Pintér Máriával Kunhegyesen; *a miskolci VII. kerületben:* Sáfrány József őrmester Soós Irmával Sajókázán, Harsányi Imre őrmester Pap Erzsébettel Debrecenben, Tormási Imre őrmester Katos Juliannával Szászváron, Rácz Elemér őrmester Horváth Mária-Jolánnal Zagyvapálfalván; *a kassai VIII. kerületben:* Kelemen Sándor őrmester Nagy Jolánnal Nagytárkányban, Módos Mihály őrmester Rátonyi Erzsébettel Balkányban, Barakonyi Ferenc őrmester Balog Teréziával Taron; *a marosvásárhelyi X. kerületben:* Galló János csendőr Ferkó Anna-Juliannával Dombóváron, Boros István I. őrmester Fedorkó Etelkával Sátoraljaújhelyen, Maglódi Ernő csendőr Szücs Jolán-Emmával Pelsőcön, Györgyik János tiszthelyettes Riczu Rozáliával Szabadkán, Sümegi Sándor őrmester Huszár Ilonával Mátraverebélyen, Nagy Jenő őrmester Császár Máriával Szentlőrincen.

Született. *A budapesti I. kerületben:* Nyitrai Mihály őrmester feleségének Tünde leánya, Illyés Ferenc törzs-őrmester feleségének György-Árpád fia; *a székesfehérvári II. kerületben:* Polgár Gyula csendőr feleségének Gyula fia; *a szombathelyi III. kerületben:* Székely Kálmán tiszthelyettes feleségének Kálmán fia, Fehér Gyula törzsőrmester feleségének Gyula fia, Nagy Sándor II. tiszthelyettes feleségének Klára-Márta leánya, Kunsági János őrmester feleségének János-László fia, Havasi János őrmester feleségének Mária-Klára leánya, Varga József I. törzsőrmester feleségének Éva-Margit leánya; *a pécsi IV. kerületben:* Martonvári István őrmester feleségének Júlia-Anna-Éva leánya; *a szegedi V. kerületben:* Módos István v. törzsőrmester feleségének Árpád-Levente fia, Molnár József III. tiszthelyettes feleségének Erzsébet-Ilona leánya, Kecskés János II. őrmester feleségének Árpád-János fia; *a debreceni VI. kerületben:* Csoma Károly tiszthelyettes feleségének Tibor-Győző fia, Zilafalvi György törzsőrmester feleségének István fia; *a miskolci VII. kerületben:* Balogh István tiszthelyettes feleségének János fia, Halász János tiszthelyettes feleségének László-János fia, Fekete István v. törzsőrmester feleségének István fia, Nagy Lajos III. tiszthelyettes feleségének Judit-Magdolna leánya, Holló János őrmester feleségének János fia, Székely János őrmester feleségének Ibolya-Erzsébet leánya, Lantos Pál őrmester feleségének Jolán leánya, Palotai János őrmester feleségének Erzsébet leánya; *a kassai VIII. kerületben:* Mojzes József törzs-őrmester feleségének Sándor-Mihály fia, Illés Sándor őrmester feleségének Ottó-Sándor-Miklós fia, Vigh Albert tiszthelyettes feleségének Angyalka-Katalin leánya, Horváth István I. tiszthelyettes feleségének Gyula-István fia, Gubacsi József őrmester feleségének Gabriella-Mária leánya, Gere Gábor őrmester feleségének Gábor fia, Czeglédi Gergely őrmester feleségének Magdolna leánya, Burai István

őrmester feleségének Attila fia, Zsadányi László tiszthelyettes feleségének Mária-Katalin leánya, Komlós Sándor tiszthelyettes feleségének Sándor-Ernő fia; *a kolozsvári IX. kerületben:* Tóth Ferenc tiszthelyettes feleségének István fia, Horváth István I. tiszthelyettes feleségének István-László fia; *a marosvásárhelyi X. kerületben:* Fűrjes György törzsőrmester feleségének Mária-Magdolna leánya, Fülöp József őrmester feleségének József-László fia, vitéz Tóth Albert törzsőrmester feleségének István-Lajos fia, Balla Albert csendőr feleségének Ildikó-Ágnes leánya, Fazekas János I. törzsőrmester feleségének Antal-Sándor fia, Tölgyes Ferenc tiszthelyettes feleségének Tibor fia, Kovács Jenő I. tiszthelyettes feleségének Ernő-József fia, Simon Lajos tiszthelyettes feleségének Mária-Ágnes leánya, Oláh Gyula törzsőrmester feleségének Csaba-Gyula fia.

Halálozás. Deák Vendel tiszthelyettes Ferenc fia Siófokon, Rozsnyai György tiszthelyettes András fia Turjaremetén, Havas Ferenc őrmester Agnes leánya Nyírcsádon, Kiss Dániel tiszthelyettes József-Dániel fia Nagyváradon, Horváth János V. tiszthelyettes Ilona leánya Désen, Oláh Gyula törzsőrmester Csaba-Gyula fia Gyilkostón, Karácsony László tiszthelyettes László fia Sepsiszentgyörgyön és Sári Gusztáv tiszthelyettes Károly fia Nagybaconban meghaltak.

Helyesbítés. A folyó évi 19. számú Cs. L. „Személyi hírek“ címszó alatt az „Előléptek“ között szereplő Széplaki János csendőr keresztneve helyesen: „László“.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk, de tizenöt gép- vagy kézírásos hasábnál hosszabbat csak előzetes megegyezés után. — A közlemények fogalmazási átcsiszolásának és — ha szükséges — tartalmi módosításának, valamint a törlés és a kiegészítés jogát fenntartjuk magunknak.

A kéziratot kérjük a papírlapnak csak egyik oldalára és félhasábosan lehetőleg írógéppel írni. Olvashatatlan vagy névtelen kézirattal nem foglalkozunk. Kéziratok soráról szerkesztői üzenetben adunk választ és csak akkor

SZAPPANT pól a „**FEHÉR HOLLÓ**“ kézművesez. Olajtól, koromtól, z iradéktól, tintától és bármilyen szennytől tisztán hideg vízben pillanat alatt tisztára mosható. Egy csomag ára, mely kb. 100 kézművesre elegendő, 48 fillér. 25-ös csomag 12 P. Megrendelhető **KÓSA JOACHIM** ny. csendőr tiszthelyettesnél, Budapest, IX., Ferenc-körút 38.

ÁGYBA —
REKAMIÉBA

Epeda

RUGÓS
MATRACOT

Kérje kártyasátát az EPEDA üzem eredeti jótállási nyilatkozatát!

Csendőrségi

nyomatványok, papírárak, és írószer megvásárlási helye

Hertelendy László
és Társai

BUDAPEST, XII., Bernáth Géza-u. 14.

(A budapesti csendőrlaktanya szomszédságában)

Telefon: 356-128.

FIGYELEM! Csendőr ma már csak dombornyomásos kettős csendőrlevegőpapírt használ és **DUX** tűhegyű töltőtollal ír.

küldünk vissza kéziratot, ha a szerző megcímzett és válasz-bélyeggel ellátott borítékot mellékel ahhoz. A megjelent közleményeket tiszteletdíjban részesítjük.

Fényképfelvételek beküldése alkalmával csatolni kell a felvétel készítőjének nyilatkozatát arról, hogy a felvételek közléséhez — a szokásos tiszteletdíj ellenében — hozzájárul.

A megjelent közleményekre, fényképekre, rajzokra tulajdonjogunkat fenntartjuk, azokat tehát beleegyezésünk nélkül nem szabad másutt közölni, sem pedig utánnyomatni.

Közlemények **különnyomatait** a nyomda velünk kötött szerződésben megjelölt ár szabás szerint köteles elkészíteni.

Minden hozzánk intézett levélre a szerkesztői **üzenetekben** válaszolunk, jelige alatt. Jeligéül legcélszerűbb kisebb helység nevét, vagy ötjegyű számot választani. Aki jeligét nem jelöl meg, annak neve kezdőbetűi és állomáshelye megjelölése alatt válaszolunk.

Magánlevelet nem írunk akkor sem, ha a beküldő válasz-bélyegyet mellékel.

Közérdekű kérdésekre nem szerkesztői **üzenetben**, hanem a „Csendőr Lekszikon” rovatban felelünk.

Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal alá kell írni és az állomáshelyet is fel kell tüntetni. Hozzánk intézett levelet szolgálati útra nem terelünk és azok tartalma vagy beküldőinek küléte felől senkinek sem adunk felvilágosítást.

Előfizetést csak a csendőrség nyugállományú tagjaitól, továbbá a honvédség és a m. kir. rendőrség, a bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól fogadunk el, mástól nem. **Előfizetési díj** a nyugállományú csendőrtisztek, valamint a honvédség, rendőrség, bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjai részére évi 12 pengő, nyugállományú csendőrteljesítés részére pedig évi 8 pengő. Legkisebb előfizetési idő: félév. A nyugállományú csendőrteljesítés az előfizetési díjat negyedévi 2 pengős részletekben is fizetheti.

A pénzküldeményeket kérjük a „Csendőrségi Lapok” 25.342. számú postatakarékpénztári csekk számlájára befizetni.

Címváltozás mindenki maga köteles felvételünk közölni. **Címváltozás bejelentésénél** a nevet, rendfokozatot, a régi és új címet pontosan és jól olvashatóan kérjük megírni.

1881. Elsősorban vitézek kapnak földet, aztán tűzharcosok. Tekintettel igen nagy családjára, lehetséges, hogy az igénylők közé sorolják. A vármegei szociális titkársághoz kell fordulnia, állomáshelyén megtalálja.

G. I. őrm. Kunágota. Ha otthagya a tanosztályt (elvégezte az iskolát) és az őrsre bevonul, szabadsága tartamára már nem vonhat le a tanosztály 20%-ot, hiszen nem tartozik már oda, ez az őrsöt illeti.

Kárpátalja. Szombathelyen november 1-én.

Pro futuro. 1. Állandó betegeskedése miatt kérje felülvizsgáltatását. 2. Az 1939. évi 16. Csendőrségi Közlönyben közzétett 573.623/20.—H. M. számú körrendelet megmondja, mikor lép elő a csendőr fizetési fokozatba. 3. Folyamatban

van azok összeírása, akik a honvédségnél híradó szolgálatot teljesítettek. Természetes, hogy elsősorban ezek jutnak itt is ebbe a szolgálatba, ha egyéb feltételeknek (szolgálati idő, minősítés) megfelelnek. 4. Keresztnevet is kérünk, mert több ilyen nevű tiszt van.

Egy a sok közül. Őszi szemlén jelentse előljáró tiszt parancsnokának.

Gyöngyvirág. A mai időkben nem szerelhet le csak egész kivételes esetekben. A honvédelmi miniszter úr dönt az ilyenben.

Nem tudtam. A ungvári gyalog tanalosztály-parancsnokság 1942 szeptember 1-től osztályparancsnoksággal egyenlő jellegű — iskolaparancsnokság lett a 2250/res. Vf. b. 1942. számú rendelettel.

Árvalányhaj. 1. Minden év március vagy április havában teszik közzé Honvédségi Közlönyben azokat a hirdetményeket, amelyekből megtudható, hogy milyen feltételek mellett lehet a katonai alreáliszkolába pályázni. Ezidőszereint ilyen csak Kőszegen van. Mint vitéznek elsőbbségi igénye van ugyan, de fia tanulmányi eredménye (jeles vagy jó) is feltétel. Figyelembe veszik a gyermekek számát is valamint azt, hogy van-e iskoláztatási lehetőség állomáshelyén. Kísérje figyelemmel tehát a Honvédségi Közlönyt. 2. Nem látjuk leveléből, hogy miért mellőzték, anélkül azt tehát nem tudjuk megmondani, hogy mi módon lehet segíteni. Azt írja: kiváló minősítéssel nem rendelkezik, már pedig azt tudja, hogy a minősítés foka egyik feltétel. Azt kell javítania.

Délvidék. Csak volt századparancsnokához fordulhat elmaradt kitüntetése ügyében.

M. J. prb. cső. Alparét, H. J. cső. Versend, T. I. prb. cső. Üllő, R. I. prb. cső. Nagycsere. Csak csekkbefizetési lapon történt rendelést teljesíthetünk, amint azt minden számunkban is közöljük olvasóinkkal.

Átlépés. A kérdést az 1941 december 20-án kelt 101.799/ein. 20.—1941. számú Honvédelmi miniszteri rendelet szabályozza. A rendeletet a nagyváradi csendőrszkola parancsnokság is megkapta.

Bizakodó. Olvassa el lapunk 1931. évi 276. oldalán közölt Mátra jelíges üzenetünket. Abból mindent megtud.

Szkáros. A Konczky név magyar, megváltoztatására nincs szükség.

Szeretném tudni. A Tűzkeresztet a levélben jelzett személyek nem kaphatják meg, arra nem szereztek igényjogosultságot.

Böszörményi őrm. A becslési jegyzőkönyvet helyesen vették fel; a földbérleti összeg és adó egy része az áthelyeztet nem terhelheti.

Válasz. A kerületi parancsnokság döntését tudomásul kell vennie; a viszonyok javulása esetén újból kell kérnie, addig magánszorgalommal készülhet. Parancsnokságok döntését nem bíráljuk, az nem a hivatásunk, de ellenkezik is katonai, fegyelmi érzékünkkel. Önnek is így kell gondolkodnia.

Mi **BUTORT** előnyösen, megbízható kivitelben
HETESI GÁBOR cégnél vásárolunk.
 Budapest, VI., Vilmos császár-út 53.
 Styli-butorokban nagy választék.

Térképújdonosság **RADNAI HAVASOK** 1:200.000 mérték. 78x100 cm nagyság, ötszínű nyomás.
 A M. KIR. HONVÉD TÉRKEPESZETI INTÉZET KIADÁSA.
 Ára Pengő 2,50.
 Kapható: **KÓKAI LAJOS** főbizományosnál, Budapest, IV., Komermayer-u. 3
 Ára előzetes beküldése esetén (bélyegben is) bérmentve.

MAGYAR PAPIR ÉS ÍRÓSZERSZÁLLÍTÁSI VÁLLALAT
SCHULER ISTVÁN ÉS FIAI
 BUDAPEST, V., SZALAY-UTCA 3. SZÁM.
 TELEFON: 12-43 08 ÉS 12-96-76.

C S E N D Ő R S É G I
SORSJEGYET Kalotay Árpád
 sorsjegyvásárló üzemében
 Bpest, VIII., József-krt 26
 vásárolja.

„Réka”
EGYENRUHÁT
 Készít:
 egységcsomagból
 igénylésre előírt
 egységáron. Paszmányok
 gombok, felszerelési cikkek
 Postai szétküldés
RUHAIPARI és KERESKEDELMI R. T.
 VI., ANDRÁSSY-ÚT 27. • TELEFON: 425-984.

Pozsony. 1. Igen. 2. Kérdés, hogy másokkal is ugyanúgy jártak el? Különös dolog, de szerintünk, ha állományparancsban is megjelent már, tessék nyugodtan viselni.

Házhely. Az 1929. évi 208. lexikon válaszukban tárgyaltuk a telkek tulajdonosainak a kerítésekre vonatkozó kötelezettségeit.

Érdeklődő. A nyilvántartó gazdasági hivatalnál levő anyakönyvi lapjából lehet csak megállapítani. Kérdezze meg levelezőlapon.

Piros virág. Megállapításunk szerint 1929. V. hóban meghalt. Özvegye sem él.

Nyomozó alosztály. A csendőrség új elhelyezési térképe körülbelül karácsonyra elkészül. Rendelést elfogadunk.

Kovács I. ny. á. thts. 1. A világháborúban tényleges katonai szolgálatban töltött idejét az 1912.LXV. t.-c. 13. §-ának 10. bekezdésében, valamint a 44. §-ban foglaltak értelmében nyugdíjának megállapításánál figyelembe venni, illetőleg nyugdíját ez alapon felemleni nem lehet, mert nem hivatásos, tehát nem állandó szolgálatra, hanem csupán ideiglenesen, a háború tartamára, a fennállott hadkötelezettség alapján mint népfelkelő vonult be tényleges szolgálatra és ezen idő alatt megmaradt a csendőrség nyugállományában, vagyis katonai illetményein kívül megkapta csendőrségi nyugdíját is. 2. A 174.637/VI-b. 1924. B. M. számú rendeletben említett 85%-ot jelentette, hogy azok a nyugdíjasok, akik 15 évnél több, de 30 évnél kevesebb számítható idő után kerültek nyugállományba, a szanálás következtében 1924 július hó 1-től a törvény szerint őket egyébként megillető nyugdíjnak csak 85 százaléka tarthatnak igényt. Ezért kapta nyugdíját annak idején az illetékes 54% helyett csak 45.9%-ban. Ez a szanálás azonban 1926 június hó végével megszűnt, a nyugdíja a 100.939/1926. VI-b. számú rendelettel 1926 július hó 1-től újból 54%-ban utalványoztatott. 3. A Kormányzó Úr Öfömlétségének 1942 január hó 29-én kelt legfelsőbb elhatározása alapján nyugdíja a 185.933/1942. VI-b. számú rendelettel, a csendőrségi pótdíj beszámításával, újból állapított meg. Ennek folytán nyugdíja 1942 január hó 1-től havi 82 P 83 fillérről havi 93 P 42 fillérré emeltetett fel. Az erről szóló hivatalos értesítést rövidesen meg fogja kapni a nyilvántartó gazdasági hivatal útján, a különbözőzeti összeget pedig a m. kir. központi illetményhivaltól a postatakarékpénztár útján. 4. Az 5.100/1924. M. E. számú rendelet I. fejezete 24. pontjának utolsó bekezdése szerint a havidíj vagy havibér élvezete mellett, illetőleg a nap-számos vagy munkás minőségben alkalmazott nyugdíjas (nyugbéres) ez után az alkalmaztatása után nyugdíjra (nyugbérré) igényt nem tarthat. Ezért nem kellett ezen időre a csendőrségi nyugdíját beszüntetni. Ezen szolgálata után kegydíjban sem részesülhet. Eziránti kérelme nem vezetne eredményre.

Imreffy prb. cső. Az 1936. évi Csendőrségi Lapok 41. és 74. oldalán közölt cikkből megtudja, mi az eljárás a nemes-ség igazolásnál.

Póta Zoltán csendőr, Salgótarján. A délvidéki emlékérem, az alapszabályok 2. §. 1/c. pontja szerint a csendőrség azon tagjainak jár, akik állomáshelyüket a Délvidék visszafoglalt területein reájuk háramló szolgálat teljesítése céljából 1941 április 7. és április 30. közötti időben elhagyták. Önnek tehát, akit az 1942. év elején lajzajlott események idején odavezényeltek, nem illetékes.

Horgonyi Béla csendőr, Tábori posta 229/01. A vitézi kedvezményt igénybeveheti. Mielőtt nősülési kérvényét beadná, jövődöbéli apósa kérje írásban az Országos Vitézi Szék hozzájárulását a tervezett házassághoz. Az indokokat röviden meg kell említeni. A Vitézi Szék engedélyét csatolja a nősülési kérvényéhez.

„Ikerestvér“. 1. Testvéröccse felkutatása érdekében — az adatok közlése mellett — kivételesen lépéseket tettünk a Magyar Vöröskereszt Egletnél. Az eredményt, amint lehetséges, a Vöröskereszt levélben közli önnel. Címét megadtuk. 2. A csendőrjelentkezökre előírt feltételektől eltérni nem lehet. A tényállás közelebbi ismerete nélkül határozott választ nem adhatunk, de úgy látszik, hogy az elutasítás indokolt volt.

Szerető szívek. 1. és 2. Völegényének kell szabadságot kérnie, más mód nincs. 3. Az Országos Családvédelmi Alap címe: Budapest, Belügyminisztérium. Ennek azonban más a rendeltetése. A hadbavonultak hozzátartozói tanácsért, támogatásért a helyi Vöröskereszt Eglethez vagy községi előljáráshoz fordulhatnak. 4. A hiányzó Csendőrségi Lapok-at pótoltuk. Valószínű, a postán veszhető el. Az előfizetést nem kell megújítani, azt hivatalból levonják. Egyébként tiszta szívvel kívánunk mindkettőjüknek boldogságot.

KÉZIRATOK, FÉNYKÉPEK.

5. ny. alo. A zárógyakorlat képeit — itt nem részletezhető körülmények miatt — nem közölhetjük.

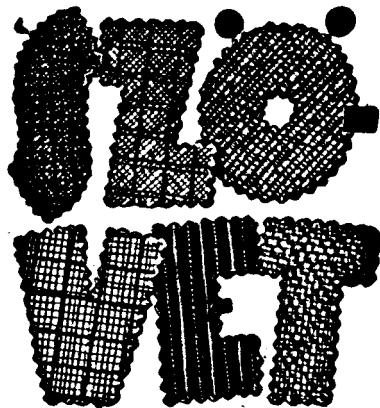
1848. Kedves dolog, de még nem üti meg lapunk mértékét.

Vizsontlátás. Hiányzik belőle az átélés elevevése, ezért nem elég valóságos.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:
Besenyői BEÜTHY KÁLMÁN alezredes.

Szádiium Sajtóvállalat Rt., Budapest, V., Honvéd utca 10.
Felelős: Györy Aladár igazgató.

FOLYÓSZÁMLÁRA IS

és minden más textil áru

Tribon
RUHÁZATI RT.
ÜLLŐI-ÚT 14

KERESZTÉNY CÉG

Csendőrségi nyomtatványok és felszerelési cikkek nagyraktára:

PALLADIS
R.T.

BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 130. I. EM.
Távbeszélő: 120-013. (A Hősök-tere közelében)

CSENDŐRGYŰRŰK

Ezüstből csendőrfejjel szép kivitelben monogrammal 14 pengőért 3 havi részletre is fizethető.

SASVÁRI JÓZSEF
Budapest, IV., Régi posta-utca 10. sz.

